

Dinleme

Okuma

MUTLU

İLKÖĞRETİM

3

Güzel

Dilimizi Geliştirelim

Konuşma

Yazma

Görsel Okuma
Görsel Sunu

Saliha KARAGÖZ GÜZEL

Kitabın Adı : Güzel Dilimizi Geliştirelim / İlköğretim 3

Yazan : Saliha KARAGÖZ GÜZEL

©Her hakkı saklıdır. Mutlu Yayıncılık'a aittir.

ISBN 975 - 586 - 444 - X

Dil Uzmanı : Demet ARIÖĞLU

Kapak : Nuray ÇİFTÇİ

Çizimler : Nuray ÇİFTÇİ

Dizgi : Yasemin IŞIK

Baskı, Cilt : Uygun Basın

İstanbul, 2006

Ön Söz

Sevgili Çocuklar,

Dinleme, konuşma, okuma, yazma, görsel okuma ve görsel sunu alanlarında yaptığımız çalışmaların her biri güzel dilimiz Türkçemizi doğru ve etkili kullanmamıza yardımcı olur. Bu amaçla bu kitap her bir öğrenme alanı ile ilgili kavramların anlamlarını örneklerle açıklamaktadır. “Öğrendiklerimizi Uygulayalım” bölümünde öğrendiğiniz kavramlarla ilgili çalışmalar yapılmaktadır. Her konunun sonunda yer alan testler ise kendinizi değerlendirmenize yardımcı olacaktır.

Güzel dilimiz Türkçemizi doğru ve bilinçli kullanmanız dileğiyle...

Yazar

İçindekiler

Dinleme

- 8 **Dinleme**
- 10 Öğrendiklerimizi Uygulayalım 1
- 13 Test 1

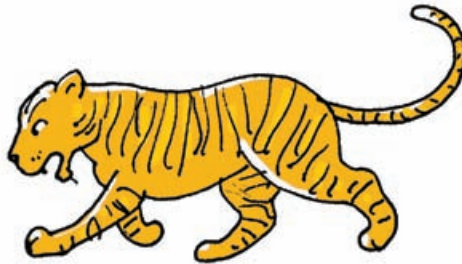
Konuşma

- 16 **Konuşma Kuralları**
- 18 Selamlaşma
- 19 Tanışma
- 20 Teşekkür Etme
- 21 Özür Dileme
- 22 Telefonla Konuşma
- 23 Ne zaman Ne Söyleyelim?
- 24 Öğrendiklerimizi Uygulayalım 2
- 26 Test 2
- 28 **Olayların Oluş Sırası**
- 29 Öğrendiklerimizi Uygulayalım 3
- 31 Test 3

Okuma

- 34 **Okuma**
- 34 Sesli Okuma Kuralları
- 35 Sessiz Okuma Kuralları
- 36 Öğrendiklerimizi Uygulayalım 4
- 38 Test 4
- 40 **Metnin Bölümleri**
- 44 Öğrendiklerimizi Uygulayalım 5
- 46 Test 5
- 48 **Hikâye Unsurları**

- 52 Öğrendiklerimizi Uygulayalım 6
- 54 Test 6
- 56 **Konu ve Ana Düşünce**
- 58 Öğrendiklerimizi Uygulayalım 7
- 60 Test 7
- 62 **Ana Duygu**
- 63 Öğrendiklerimizi Uygulayalım 8
- 65 Test 8
- 67 **5N 1K**
- 68 Öğrendiklerimizi Uygulayalım 9
- 70 Test 9
- 72 **Farklı Düşünmeye Yönlendiren İfadeler**
- 73 Öğrendiklerimizi Uygulayalım 10
- 75 Test 10

77 Destekleyici ve Açıklayıcı Örnekler

78 Öğrendiklerimizi Uygulayalım 11

80 Test 11

82 Önem Belirten İfadeler

83 Öğrendiklerimizi Uygulayalım 12

85 Test 12

87 Duygusal ve Abartılı İfadeler

88 Öğrendiklerimizi Uygulayalım 13

90 Test 13

92 Özetleyen ve Sonuç Belirten İfadeler

93 Öğrendiklerimizi Uygulayalım 14

95 Test 14

97 Sebep - Sonuç İlişkileri

98 Öğrendiklerimizi Uygulayalım 15

100 Test 15

102 Karşılaştırmalar

103 Öğrendiklerimizi Uygulayalım 16

105 Test 16

Yazma

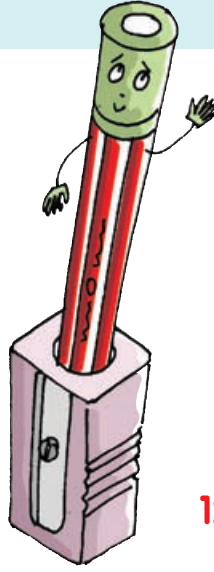
108 Yazma

109 Cümle (Tümce)

111 Cümlenin Yazımı ve Noktalaması

112 Öğrendiklerimizi Uygulayalım 17

114 Test 17

116 Sözcük

117 Sözcüklerin Abece Sırası

118 Öğrendiklerimizi Uygulayalım 18

120 Test 18

122 Karşıt Anlamlı Sözcükler

123 Öğrendiklerimizi Uygulayalım 19

125 Test 19

127 Eş Anlamlı Sözcükler

128 Öğrendiklerimizi Uygulayalım 20

130 Test 20

132 Eş Sesli Sözcükler

133 Öğrendiklerimizi Uygulayalım 21

135 Test 21

137 Hece

138 Harf

138 Ünlü (Sesli)

Harfler

138 Ünsüz (Sessiz)

Harfler

140 Öğrendiklerimizi Uygulayalım 22

142 Test 22

144 Kelime Türetme

145 Öğrendiklerimizi Uygulayalım 23

147 Test 23

149 Adlar

150 Özel Adlar

151 Tür Adı

152 Öğrendiklerimizi Uygulayalım 24

154 Test 24

156 **Adların Yerine Kullanılan Sözcükler**

157 Öğrendiklerimizi Uygulayalım 25

159 Test 25

161 **Varlıklarını Niteleyen Sözcükler**

162 Öğrendiklerimizi Uygulayalım 26

164 Test 26

166 **Soru Yazma**

167 Öğrendiklerimizi Uygulayalım 27

169 Test 27

171 **Betimleme**

172 Öğrendiklerimizi Uygulayalım 28

174 Test 28

176 **Günlük Yazma**

176 Anı Yazma

177 Mektup Yazma

177 Zarf Üstü Yazma

178 Davetiye ve Tebrik Kartı Yazma

179 Hikâye Yazma

180 Öğrendiklerimizi Uygulayalım 29

182 Test 29

184 **Noktalama İşaretleri**

184 Nokta

185 Soru İşareti

185 Virgül

185 Ünlem işareti

186 Kısa Çizgi

186 Kesme İşareti

186 Eğik Çizgi

187 Öğrendiklerimizi Uygulayalım 30

189 Test 30

191 **Yazım Kuralları**

192 Büyük Harflerin Kullanıldığı Yerler

193 Öğrendiklerimizi Uygulayalım 31

195 Test 31

Görsel Okuma Görsel Sunu

198 **Görsel Okuma-Görsel Sunu**

199 Beden Dili

200 Resim ve Fotoğrafları Yorumlama

201 Görsel Sunu

203 Öğrendiklerimizi Uygulayalım 32

206 Test 32

207 Genel Test 1

210 Genel Test 2

213 Genel Test 3

216 Genel Test 4

219 Genel Test 5

222 Genel Test 6

225 Genel Test 7

228 Genel Test 8

231 Genel Test 9

234 Genel Test 10

237 Cevap Anahtarları

Dinleme

Dinleme

Dün akşam haberlerde ülkemizdeki hava kirliliği ile ilgili yeni önlemler alınacağı söylendi.

Öğretmenin dediği gibi iyi bir dinleyici oluyorum. Arkadaşımı ilgiyle dinliyorum.

Her gün zamanımızın büyük bir bölümünü dinleyerek geçiririz. Okulda öğretmenlerimizi ve arkadaşlarımızı dinleriz. Evde aile bireylerini, evimize gelen konuklarımızı dinleriz. Bunların dışında eğlenmek ve bilgilenmek için televizyon ve radyo dinleriz.

İyi Bir Dinleyicinin Özellikleri

Konuşulanları ve okunanları dikkatle dinler.

Konuşanın sözünü kesmez.

Konuşanın dikkatini dağıtacak davranışlarda bulunmaz.

Söyleyeceklerini söz alarak söyler.

Dinlediklerini zihninde canlandırır.

İyi Bir Dinleyici Olursanız

Dinlediğiniz kişilere saygılı davranmış olursunuz. Onlarla güzel ilişkiler kurarsınız.

Dinlediklerinizi rahatlıkla hatırlarsınız.

Dinlediklerinizi doğru ve akıcı bir şekilde anlatırsınız.

Dinlediklerinizle bilginizi ve kültürünüzü artırmış olursunuz.

Konuşma ve yazma becerileriniz de gelişir.

Dinlerken

Öğretmenimizi, arkadaşımızı ya da bir programı dinlemeden önce hazırlık yapmalıyız.

“Bu konuşmayı niçin dinlemeliyim?” sorusunu kendimize sormalıyız. Böylece dinleme amacımızı belirlemiş oluruz.

Dinlerken sunulan görsel malzemeler (resim, fotoğraf, grafik vb.) varsa onlarla dinlediğimiz konu arasında ilişki kurmalıyız.

Anlatılanlar içinde anlamadığımız sözcükler varsa onların anlamını bu sözcüklerin kullanıldığı cümlelerden çıkarmaya çalışmalıyız.

1. Aşağıdaki metni okuyunuz.

Ebru — Haydi, bir oyun oynayalım! Birlikte bir öykü oluşturalım. Bir arkadaşımız öyküye başlasın. Bir cümle söylesin. Bir sonraki arkadaşımız da bu cümleye bir cümle eklesin. Sırayla hepimiz birer cümle söyleyelim. Böylece kendi öykümüzü kendimiz oluşturalım.

Barış — Ben başlıyorum. Bir köyde iki kardeş yaşarmış.

Simge — Bu iki kardeşten biri kız, öbürü erkekmiş.

Cem — Erkeklerden küçük olanı çok yaramazmış.

Umut — Kardeşler her gün aynı oyunu oynamaktan sıkılmışlar.

Gülây — Yeni bir oyun bulalım demişler.

Tunç — Evlerindeki kırık, bozulmuş oyuncaklardan yeni ve farklı oyuncaklar yapmaya karar vermişler.

Filiz — Bu yüzden anne ve babalarına kendilerine yeni oyuncaklar almaları için ısrar etmişler.

Burcu — Yaşadıkları şehirdeki en büyük oyuncakçıya gitmişler.

Ali — Kız kardeş bozuk oyuncak saatin akrep ve yelkovanını çıkarıp oyuncak televizyonuna anten yaptı.

Çocuklardan hangileri arkadaşlarını iyi dinlemiyor? Yazınız.

2. Aşağıdaki ifadelerden doğru olanların başına D, yanlış olanların başına Y yazınız.

- İyi bir dinleyici konuşanın dikkatini dağıtmaz.
- Bir şeyi dinlerken uygun yerlerde konuşmacıya sorular sorabiliriz.
- Bilgi edinmek için televizyon ve radyodaki haber programlarını dinleyebiliriz.
- Konuşanın söyleyecekleri bittikten sonra dinleme amacımızı belirlemeliyiz.
- Dinlediğimiz bir masalı, fıkrayı arkadaşlarımıza anlatmamalıyız, çünkü laf taşımış oluruz.

3. Cümlelerdeki boşlukları aşağıdaki sözcüklerden uygun olanları ile tamamlayınız.

- Konuşanın sözünü kesmeden dinlemek ..... kurallarından biridir.
- İyi bir dinleyici olursak konuşma ve ..... becerimiz gelişir.
- Konuşulanları dikkatle dinlersek onları rahatlıkla .....
- Dinlediklerimizi ..... canlandırmalıyız.
- Birini dinlerken başka şeylerle ..... olmamalıyız.

4. Çevrenizdeki sesleri bir dakika boyunca dinleyiniz. Bir dakika önce fark etmediğiniz ama şimdi fark ettiğiniz sesleri çıkaran varlıkların resimlerini çiziniz.

5. Sizi en çok rahatsız eden ses neyin sesidir? Neden bu ses sizi bu kadar çok rahatsız ediyor? Yazınız.

---

6. En çok hoşunuza giden ses neyin sesidir? Bu sesi niçin bu kadar çok seviyorsunuz? Yazınız.

T E S T 1

D İ N L E M E

1. Aşağıdakilerden hangisini sadece dinleriz?

- a. televizyon   b. teyp   c. İnternet

2. Aşağıdakilerden hangisi iyi bir dinleyicinin özelliklerindedir?

- a. Konuşma başlamadan önce dinleme amacını belirlemek
b. Anlatılanlardan önemli gördüğü yerleri dinlemek
c. Konuşmacı görmeden yapılacak işleri bitirmek

3. Dinlediklerimizi kolaylıkla hatırlayabilmemiz neye bağlıdır?

- a. Konuşmada anlamını bilmediğimiz sözcükler olmasına
b. Konuşmacının sürekli yüksek sesle konuşmasına
c. Dikkatli bir dinleyici olmamıza

4. Aşağıdakilerden hangisini eğlenmek için dinleriz?

- a. haberleri   b. masalları   c. belgeselleri

5. Aşağıdaki televizyon programlarından hangisi bilgilendiricidir?

- a. Hayvanları anlatan programlar
b. Şarkıların söylendiği programlar
c. Dizi filmler

6. Emel, sınıftaki bir arkadaşının okuyacağı metni dinleyecekti.

Metin okunmadan önce Emel kendine "Bu metni niçin dinlemeliyim?" sorusunu sordu. Emel'in bu soruyu sorma nedeni nedir?

- a. Kendini okuyanın yerine koymak istemesi
b. Okunacak metni daha önceden bilmesi
c. Dinleme amacını belirlemek istemesi

7. Aşağıdakilerden hangisi iyi bir dinleyici olmanın yararlarındandır?

- a. Dinlediklerini zihninde canlandırmak
b. Dinlediklerini aklında tutabilmek
c. Görgü kurallarına uygun dinlemek

8. "Erensu, ablasının anlattığı fıkraları dinlemekten çok hoşlanıyor. Ablasından öğrendiği fıkraları arkadaşlarına anlatıyor." Erensu bu davranışıyla aşağıdakilerden hangisini gerçekleştirmiş oluyor?

- a. Dinlediklerini başkaları ile paylaşmayı
- b. Sınıftaki en iyi fıkra anlatıcısı olmayı
- c. Ablasının fıkra kitaplarını okumayı

9. Aşağıdakilerden hangisi hem dinlenip hem de okunabilir?

- a. öykü
- b. çizgi film
- c. radyo programları

10. "Anlatılanları iyi anlamak için çok iyi ..... " cümlesi aşağıdakilerden hangisi ile tamamlanmalıdır?

- a. susmalıyız
- b. yazmalıyız
- c. dinlemeliyiz

11. Arkadaşımızın anlattıklarını anlamadığımızda ne yapmalıyız?

- a. Anlamış gibi davranmalıyız.
- b. Anlamadığımız kısımları açıklamasını istemeliyiz.
- c. Arkadaşımıza "Boşuna konuşma!" demeliyiz.

12. Ece, arkadaşı Ekin'in sunumunu dikkatle dinlemeye başlamıştır. Bir süre sonra dikkati yavaş yavaş dağılmıştır. Ece'nin gözleri kapanmış, artık Ekin'in anlattıklarını bir mırıltı olarak duymaktadır. Ekin'in konuşmasındaki hangi özellik Ece'nin dinlemesini olumsuz etkilemiş olabilir?

- a. Ekin'in konusunun uyku hakkında olması
- b. Ekin'in konuşmasında görsellerden yararlanması
- c. Ekin'in hep aynı ses tonuyla konuşması

Konuşma

Konuşma Kuralları

1 Günlük konuşmalarda hazırlık yapmaya gerek yoktur. Belli bir konuda konuşacağımız zaman önceden hazırlık yapmalıyız.

2 Konuşurken dinleyicilerle göz teması kurmalıyız.

3 Dinleyenlerin bizi rahatlıkla duyabileceği bir ses tonuyla konuşmalıyız.

4 Konuşurken sözcükleri yerinde ve anlamlarına uygun kullanmalıyız.

5 Sözcükleri doğru telaffuz etmeliyiz.

6 Duygularımızı anlatırken duygularımıza uygun bir ses tonuyla konuşmalıyız.

7 Konuşmalarımızda beden dilini kullanmalıyız. Ancak beden dilimizi kullanırken gereksiz hareketlerden kaçınmalıyız.

8 Görgü kurallarına uygun konuşmalıyız.

9 Belli bir konuda konuşurken o konunun dışına çıkmadan konuşmalıyız.

Günlük Konuşmalar

Günlük yaşamımızda çevremizdekilerle genellikle bir hazırlık yapmadan gerçekleştirdiğimiz konuşmalara "günlük konuşma" denir.

Selamlaşmak, tanışmak, teşekkür etmek, özür dilemek, telefonla konuşmak günlük konuşmalardandır.

Selamlaşma

Gün boyunca karşılaştığımız arkadaşlarımızla, büyüklerimizle selamlaşırız. Selamlaşmak görgü kurallarından biridir.

Sabahleyin karşılaştığımız kişilere **günaydın** demeliyiz.

Gün içinde karşılaştıklarımıza **iyi günler** ya da **merhaba** demeliyiz.

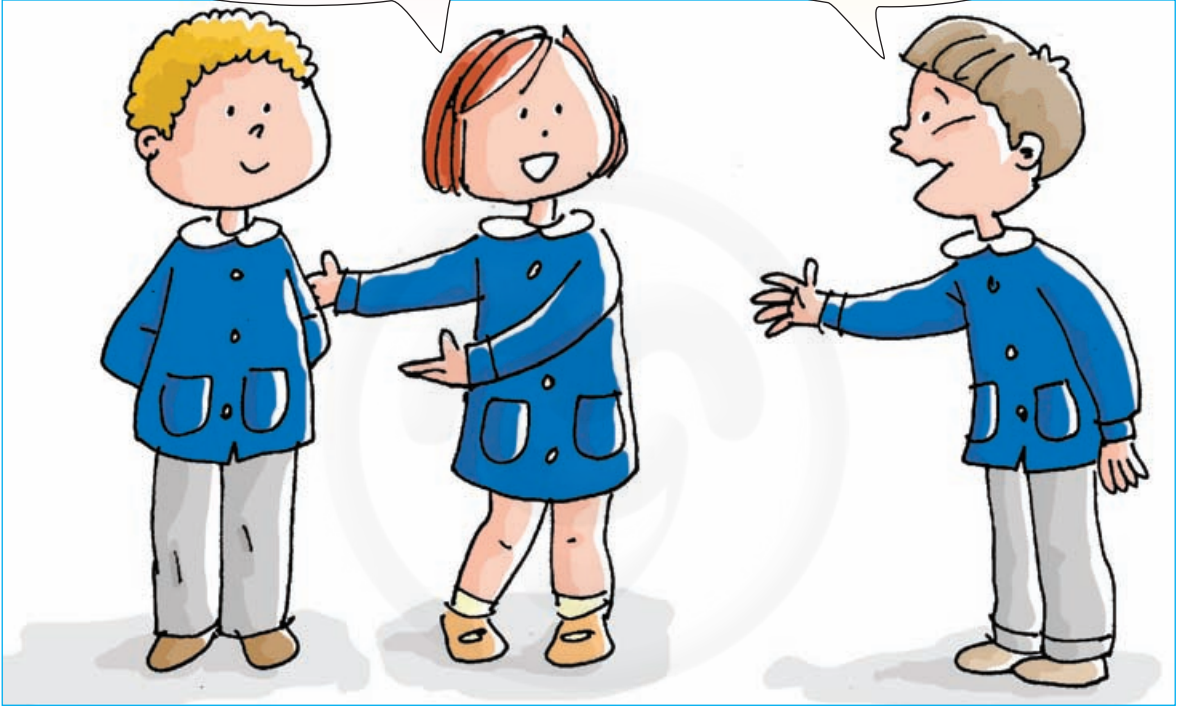
Akşam karşılaştığımız kişilere **iyi akşamlar**, gece karşılaştığımız tanıdıklarımıza ise **iyi geceler** demeliyiz.

Tanışma ve Kendini Tanıtma

Bu arkadaşımız,
geldiği okulda sınıf birincisiymiş.
Ayrıca çok iyi basketbol oynuyor.
Annesi doktor, babası avukat.

Merhaba,
benim adım Emre.
Tanıştığımıza memnun oldum
demek isterdim ama adını
öğrenemedim.

Birini, bir başka kişiye tanıtırırken onun ilk önce adını söylemeliyiz. Biz de biriyle tanışırken ilk önce adımızı söylemeliyiz.

- Tanışma sırasında karşımızdaki kişi ile göz iletişimde bulunup gülümsemeliyiz.
- Kendimizden çok fazla söz ederek karşımızdakini sıkmamalıyız.
- Yeni tanıştığımız kişiye kendisi hakkında çok fazla soru sormamalıyız.
- Tanıştığımız kişilerin adlarını aklımızda tutarak o kişi ile daha sonra tekrar karşılaştığımızda ona adıyla seslenmek kibar bir davranıştır.

Teşekkür Etme

Teşekkür etmek görgü kurallarından biridir.

Ne Zaman Teşekkür Etmeliyiz?

Bir iş yaparken bize yardımcı olan kişilere yardımlarından dolayı teşekkür etmeliyiz.

Yaptığımız bir işi beğendiğini söyleyen kişilere teşekkür etmeliyiz.

Giysilerimizin bize yakıştığını söyleyen kişilere teşekkür etmeliyiz.

Hediye aldığımızda teşekkür etmeliyiz.

Özür Dileme

Özür dilemek görgü kurallarından biridir.

Aşağıdaki durumlarda özür dilemekten çekinmemeliyiz.

Birine yanlışlıkla çarptığımızda

Sorumluluklarımızı yerine getirmediğimizde

Birinin eşyalarına zarar verdiğimizde

Konuşan birinin sözünü kestiğimizde

Telefonla Konuşma

Telefon, iletişim araçlarından biridir. Telefonla görüşürken de uymamız gereken görgü kuralları vardır.

- Telefonla konuşmadan önce radyo, televizyon gibi araçların sesini kısmalıyız.
- Telefonu açan kişiye kendimizi tanıtmalıyız.
- Kiminle görüşmek istediğimizi söylemeliyiz.
- Telefonda gereksiz ayrıntılardan söz ederek konuşmayı uzatmamalıyız.
- Telefonu kapatmadan önce iyi dileklerimizi karşıımızdaki kişiye iletmeliyiz.
- Yanlış numara çevirdiysek özür dileyerek telefonu kapatmalıyız.

Ne Zaman Ne Söyleyelim?

Güle güle

Bir kişi bulunduğumuz yerden ayrılırken ona güle güle demeliyiz.

Hoşça kal

Bir yerden ayrılırken orada kalanlara hoşça kal demeliyiz.

Kolay gelsin

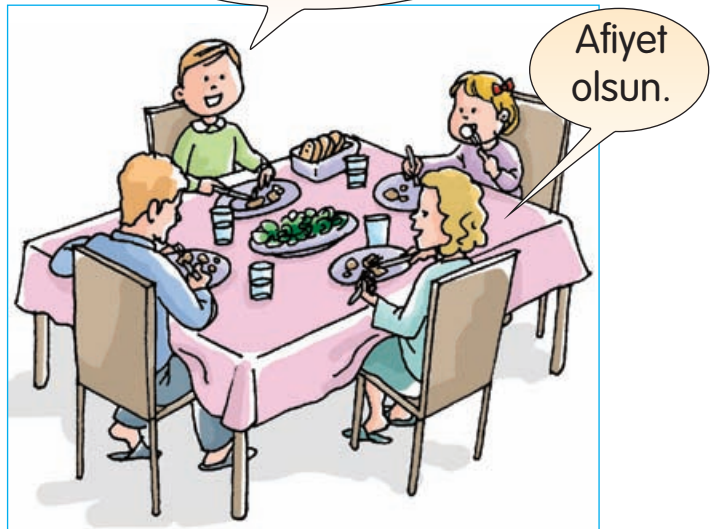
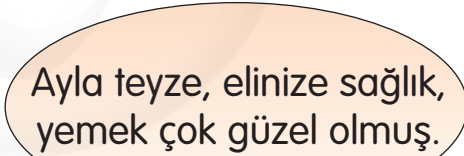
Bir kişiyi iş yaparken gördüğümüzde kolay gelsin demeliyiz.

Afiyet olsun

Yemek yiyen kişilere afiyet olsun demeliyiz.

Elinize sağlık

Yediğimiz yemeği yapan, sofrayı hazırlayan kişilere elinize sağlık demeliyiz.

1. Aşağıdaki kişilerden hangileri yanlış sözcükler kullanıyor?
İşaretleyiniz. Doğrusunu yazınız.

Haydi, oğlum!
Güle güle git.

Sana da
güle güle
babacığım.

Yanlış sözcükler kullanan kişi:

Söylemesi gereken:

Yanlış sözcükler kullanan kişi:

Söylemesi gereken:

Alo!
Ender'i
telefona verin!

Ender diye biri
yok yavrum
burada.

Kolay gelsin,
Akın ağabey.

Eline sağlık
Tolga.

Yanlış sözcükler kullanan kişi:

Söylemesi gereken:

hoşça kal

telaffuz

teşekkür etmeliyiz

özür dilemeliyiz

söz etmemeliyiz

2. Cümlelerdeki boşlukları yukarıdaki sözcüklerle tamamlayınız.

- Arkadaşımız yeni kazağımızı çok beğendiğini söyleyince ona .....

• Konuşurken sözcükleri doğru ..... etmeliyiz.

• Bir kişiyle ilk kez tanıştığımızda kendimizden çok fazla .....

• Bir arkadaşımıza yanlışlıkla çarptığımızda .....

• Bir yerden ayrılırken kalanlara ..... demeliyiz.

3. Aşağıdaki cümleleri okuyunuz. Doğru olan cümlelere D, yanlış olan cümlelere Y yazınız.

Bulduğumuz ortamda dinleyen kişiler tarafından rahatlıkla duyulabilecek ses tonuyla konuşmalıyız.

Konuklarımızı evimizden uğurlarken hoşça kal demeliyiz.

Hasta ziyaretine gittiğimizde hasta olan kişiye "Başınız sağ olsun." demeliyiz.

Zorunlu olmadıkça cep telefonu kullanmamalıyız.

Telefonda yanlış numara çevirdiysek karşımızdaki kişiden aradığımız kişiyi nasıl bulacağımızı söylemesini istemeliyiz.

1. AŞağıdakilerden hangisi konuşma kurallarından biridir?
- KonuŐma, duygularımızı ve dűŐüncelerimizi baŐkalarına iletmemizi sađlar.
  - Milli değerlerimize ve ahlak kurallarına uygun konuşmalıyız.
  - Her gűn yeni sűzcűkler űđrenmeliyiz. Bunun için sűzlűk kullanmalıyız.
2. Belli bir konuda yapacağımız konuşmalar için aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?
- Konu dışına çıkmadan konuşmalıyız.
  - Gűn içinde hazırlık yapmadan konuŐmalıyız.
  - Konuşma amacımızı dinleyicilerimize iletmeliyiz.
3. Bir arkadaŐımızla selamlaŐırken aŐađıdakilerden hangisini sűylemeyiz?
- Gűle gűle
  - Gűnaydın
  - İyi gűnler
4. AŐađıdaki durumlardan hangisinde teŐekkűr etmeliyiz?
- űdevimizi bitirdiđimizde
  - Banyo yaptığımızda
  - Bize hediye verildiğinde
5. AŐađıdaki durumlardan hangisinde űzűr dilemeliyiz?
- KonuŐmacının sűzűnű keŐtiđimizde
  - Bir arkadaşımıza hediye verdiğimizde
  - Sorumluluklarımızı yerine getirdiğimizde
6. Telefonla konuşurken aşağıdakilerden hangisini yapmak doğru olmaz?
- Biz birini aramıŐsak; telefonu arkadaşımız kapatmak isteyene kadar konuşmayı uzatmalıyız.
  - Telefonu açan kiŐiye ilk űnce kim olduđumuzu sűylemeliyiz.
  - Telefonla konuŐmadan űnce műzik aletlerinin sesini kısımalıyız.

7. Ece, apartman görevlisinin apartmanın önünü temizlediğini görünce ne demelidir?

- a. Uğurlar olsun!   b. Güle güle kullanın!   c. Kolay gelsin!

8. Nihat, apartmanlarına yeni taşınan kendi yaşlarındaki bir çocuğa ne söyleyerek konuşmaya başlamalıdır?

- a. Hey, burada uzun süre oturmayı düşünüyor musunuz?
b. Hoş geldiniz, ben Nihat, senin adın ne?
c. Arkadaş, acaba siz nereden geliyorsunuz?

9. İrmak, Duygu'nun yeni saç modelini çok beğendiğini söyledi. Duygu, ne demelidir?

- a. Evet, benim saçlarım her zaman güzeldir.
b. Şehrin en iyi kuaförüne gidince böyle oluyor.
c. Bu güzel sözlerin için teşekkür ederim.

10. Arkadaşınızın yaptığı resmi çok beğendiniz. Arkadaşınıza ne dersiniz?

- a. Resmin çok güzel olmuş.
b. Benim resmimi de sen yap!
c. Bu resmi baban mı yaptı?

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birinden bir şey rica edilmektedir?

- a. Kapıyı açın, biz de içeri gireceğiz.
b. Şu koltuğu kaldırmama yardım eder misin?
c. Buradan sola dönün, karşınıza çıkacak.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisi bir memnuniyeti anlatmaktadır?

- a. Çorbasına attığı tuzu görsen şaşırırsın.
b. Her sabah saat 6'da ayaktadır.
c. Odanızı bu kadar düzenli görmek ne güzel.

Olayların Oluş Sırası

Omlet yapmayı biliyor musun?

Aaa, ondan kolay ne var? Önce tavaya tuz ve karabiber dökersin, sonra yumurtayı kırarsın, tavada yumurtaları çevirerek pişirirsin. Daha sonra margarin eklersin. Yoksa böyle değil miydi?

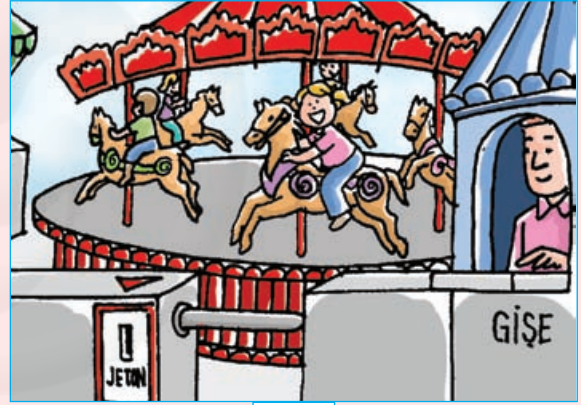
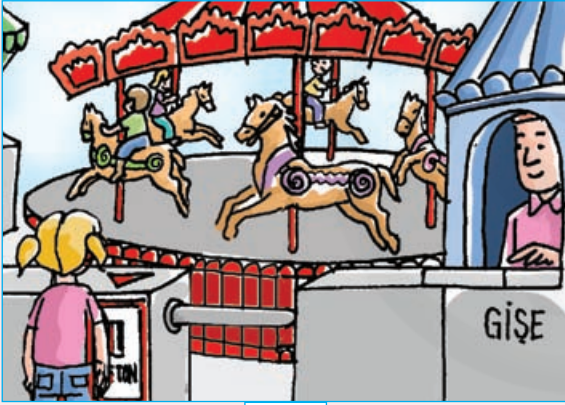
Bir olayı oluş sırasına göre anlatmak, karşıımızdaki olayı zihninde canlandırmasını kolaylaştırır. Bunun için bir şeyi anlatırken yazımızda veya konuşmamızda "Olay nasıl başladı? Nasıl gelişti? Nasıl sonuçlandı?" sorularının cevaplarına sırasıyla yer vermeliyiz.

Olayları oluş sırasına göre anlatırken "ilk önce, önce, sonra, daha sonra, sonunda, en sonunda" ifadelerinden uygun olanlarını kullanmalıyız.

1. Defne'nin hafta sonu yaşadıkları aşağıdaki resimlerde gösterilmiştir. Defne'nin yaşadıklarını olayların oluş sırasına göre numaralandırınız.

Resimlerde anlatılanları "önce, sonra, daha sonra, sonunda" ifadelerini kullanarak yazınız.

Defne .....

.....

.....

.....

.....

2. Atilla ile Ahmet birlikte en son yaşadıkları macerayı anlatıyorlar. O kadar heyecanlılar ki olayların oluş sırasını karıştırıyorlar. Atilla ile Ahmet'in anlattıklarını olayların oluş sırasına göre numaralandırınız.

- Oturduğumuz sokağa doğru yürüyorduk.
- Her zamanki gibi okuldan birlikte çıkmıştık.
- Adam gözlerimizin içine bakarak "Durun!" dedi.
- Sonra bütün gücümüzle gerisin geriye koşmaya başladık.
- Tam köşeyi döndük. Karşımıza siyah pardösülü bir adam çıktı.
- Önce ne yapacağımızı şaşırdık.
- Daha sonra gücümüz bitti, soluk soluğa kalmıştık.
- Birbirimize baktık ve gülmeye başladık. Belki de adamcağız bize sadece bir şey soracaktı.

3. Aşağıdaki boşlukları "önce, sonra, daha sonra, sonunda" ifadelerinden uygun olanları ile doldurunuz.

Pelin o gün el işi kâğıtlarından bir kukla yapacaktı. .... renkli el işi kâğıtlarını çıkardı. .... bunlardan kuklasının başını, kollarını, bacaklarını ve gövdesini yaptı. .... bunları bir kartonun üstüne yapıştırdı .... kartonun kenarlarını kesti, kuklasına bir isim düşündü.

1. Aşağıdaki olaylar, oluş sırasına göre sıralansa ilk sırada hangi olay olur?

- Sonra belki uyuyordur diye telefon etmekten vazgeçti.
- "Geçmiş olsun!" demek için ona telefon etmeyi düşündü.
- Ona çok güzel bir geçmiş olsun kartı hazırlayıp yolladı.

2. "Sonra elim sende oynamaya karar verdik." cümlesi, aşağıdaki cümlelerin hangisinden önce gelmelidir?

- İlk önce ne oynayacağımızı bir türlü belirleyemedik.
- Ben ebe olduğum için çok mutlu değildim.
- Neyse ki kısa sürede ebelikten kurtuldum.

3. I. Sonra "Yok, ben size geleyim." dedi.

II. Önce "Sen bize gel." dedi.

III. En sonunda parkta buluşmaya karar verdik.

Yukarıdaki olayları oluş sırasına göre numaralandırırsak sıralama nasıl olur?

- I - II - III
- II - I - III
- III - II - I

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatılan olay diğerlerinden daha önce gerçekleşmiştir?

- Geçen hafta ilk kez operaya gittik.
- Bir yıl önce bana bisiklet alındı.
- Ablam dün ehliyet kursuna başladı.

5. "..... İstanbul'a gideceğiz." cümlesinde noktalı yere hangisi gelemez?

- Bir hafta sonra
- Yarın
- Dün

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatılan olay henüz gerçekleşmemiştir?

- a. Basketbol kursuna yazıldığı için çok mutluydu.
- b. Bugün okula ne yazık ki geç kaldım.
- c. Gelecek sene dördüncü sınıfta olacağım.

7. Ödevimi bitirdim.

.....

Daha sonra televizyon izledim.

Yukarıdaki cümlelerin olayların oluş sırasına göre sıralanması için boş bırakılan yere hangi cümle gelmelidir?

- a. Sonra biraz kitap okudum.
- b. Önce elimi yüzümü yıkadım.
- c. En sonunda uykum geldi.

8. "Zeynep, okuldan eve gelince önce giysilerini çıkardı(I). Sonra daha rahat giysiler giydi(II). Banyoya gitti, günlük temizliğini yaptı. Daha sonra yemek yemek için giysilerini giydi(III)."

Olayların oluş sırasını bozan kaçınıcı cümledir?

- a. I.
- b. II.
- c. III.

9. "Sizinle ..... bir yerlerde karşılaşmış mıydık?" cümlesinde noktalı yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- a. daha önce
- b. daha sonra
- c. dahası

10. .... oyuncak bebeğimi çok aradım ama hiçbir yerde bulamadım." cümlesinde noktalı yere aşağıdakilerden hangisi gelemez?

- a. Bir saat sonra
- b. Dün
- c. Geçen gün

Okuma

Okuma

Oğlum,
bu gidişle senin
en bilgili yerin
parmağın olacak!

Bilgimizi artırmak, eğlenmek, başkalarının yazıya aktardıklarını ve dűşüncelerini öğrenmek, hayal dűnyamızı geliştirmek için okuruz. Kitapları, dergileri, gazeteleri ya da sesli ya da sessiz okuruz.

Sesli Okuma

Daha çok başkaları için yaptığımız bir okumadır.

- Bir metni işitilebilir bir ses tonuyla okumalıyız.
- Doğal bir sesle konuşur gibi okumalıyız.
- Noktalama işaretlerine dikkat ederek okumalıyız.
- Okurken sözcükleri doğru söylemeliyiz.

Sessiz Okuma

Dudaklarımızı kıpırdatmadan, başımızı sağa sola çevirmeden sadece gözlerimizle yaptığımız okumadır.

Bir metni sessiz okurken daha hızlı okuruz.

Kitap Okurken Dikkat Etmemiz Gerekenler

Dik oturmalıyız. Başımızı hafifçe öne eğmeliyiz. Kitapla gözlerimiz arasında 30 cm'lik bir uzaklık olmalıdır.

Bir metni okumadan önce "Niçin bu metni okumalıyım?" sorusunu kendimize sorarak okuma amacımızı belirlemeliyiz.

Sayfayı kıvrımadan, okumayı kesmeden sayfayı çevirmeliyiz.

Satırları parmağımızla takip etmemeliyiz.

Kitabımızı karalamamalıyız, kirletmemeliyiz.

Anlamını bilmediğimiz cümlelerin anlamlarını, sözcüğün geçtiği cümlenin içindeki diğer sözcüklerden yararlanarak bulmaya çalışmalıyız.

Okuduklarımızı zihnimizde canlandırmalıyız.

Yanımızda sözlük ve yazım kılavuzu bulundurmalıyız.

Okuduğumuz kitapta resim, fotoğraf vb. görseller varsa okuduğumuzu anlamak için bu görsellerden yararlanmalıyız.

1. Çocukların konuşmaları ile uygun resimleri eşleyiniz.

Onu her gün okuyorum. Dünyada ve ülkemde neler olduğunu ondan öğreniyorum.

En çok hoşuma gidenleri, içinde birçok öykü olanları. Resimli olanlarını daha da çok seviyorum.

Abone olduğum için her ay evimize postalanıyor. Hem bilgilendirici hem de eğlenceli.

Anlamını bilmediğim sözcüklerin anlamlarını ondan öğrenirim.

yararlarından

görsellerden

sessiz

amacımızı

zihnimize

2. Cümleleri yukarıdaki sözcüklerle tamamlayınız.

- Okuma ..... belirlemek için "Bu metni niçin okumalıyım?" sorusuna cevap vermeliyiz.
- Okuduklarımızı ..... canlandırmak, okuduklarımızı anlamamızı kolaylaştırır.
- Okuduğumuzu anlamak için kitaptaki ..... yararlanabiliriz.
- Bir metni ..... okurken dudaklarımızı kıpırdatmamalıyız.
- Bilgimizi, görgümüzü arttırmak ve çevremizdeki olup bitenleri anlamak kitap okumanın .....

3. Aşağıdaki cümleleri okuyunuz. Doğru olan cümlelerin başına D, yanlış olanların başına Y yazınız.

- Kitap okurken dik oturarak başımızı hafifçe öne eğmeliyiz.
- Bir metni sesli okurken konuşur gibi okumalıyız.
- Eğlenmek için kitap okumalıyız.
- Okumak, konuşma ve yazma becerimizi etkilemez.
- Akıcı okumalıyız ve sözcükleri doğru telaffuz etmeliyiz.
- Serbest zamanlarımızda sadece kitap okumalıyız.
- Parmakla takip ederek okumak, sesli okumadır.
- Okuduğumuz metinde konuşmalar varsa bu konuşmaları farklı ses tonlarıyla okumalıyız.

1. "Ayşe kitabı gözleriyle, dudaklarını kıpırdatmadan okudu."
Ayşe'nin yaptığı okuma aşağıdakilerden hangisidir?

- a. Sesli okuma
- b. Sessiz okuma
- c. Heceleyerek okuma

2. Aşağıdakilerden hangisine kitap okurken dikkat etmeliyiz?

- a. Sayfayı kıvrarak açmalıyız.
- b. Sayfayı çevirirken okumayı kesmeliyiz.
- c. Satırları parmağımızla takip etmemeliyiz.

3. Ahmet, kitap okurken anlamını bilmediği bir sözcükle karşılaştı.
Bu sözcüğün anlamını aşağıdakilerin hangisinden kesin olarak öğrenir?

- a. Sözlükten
- b. Yazım kılavuzundan
- c. Test kitabından

4. Aşağıdakilerden hangisi sesli okuma kurallarındandır?

- a. İşitilebilir ses tonuyla okumak
- b. Sadece gözlerimizle okumak
- c. Dudaklarımızı kıpırdatmadan okumak

5. Aşağıdakilerden hangisi sessiz okuma kurallarındandır?

- a. Konuşur gibi okumak
- b. Fısıldayarak okumak
- c. Dudaklarını kıpırdatmadan okumak

6. Aşağıdakilerden hangisi okumanın yararlarındandır?

- a. Kitaplarımızı temiz tutmak
- b. Bilgimizi artırmak
- c. Dinleme becerimizi geliştirmek

7. Başkalarının duygu ve düşüncelerini nasıl öğreniriz?

- a. Okuyarak   b. Yazarak   c. Resim yaparak

8. Aşağıdaki okuma ile ilgili bilgilerden hangisi yanlıştır?

- a. Okuma, anlama becerimizi geliştirir.
b. Okuma, konuşma becerimizi geliştirir.
c. Okuma, dinleme becerimizi geliştirir.

9. Aşağıdakilerden hangisi başkaları için de yaptığımız bir okumadır?

- a. Sesli okuma   b. Sessiz okuma   c. İçimizden okuma

10. Kitaplarımızı korumak için aşağıdakilerden hangisini yapmalıyız?

- a. Az kitaba sahip olmalıyız, böylece olanları korumak daha kolay olur.
b. Kaybolmamaları için onların üzerine etiket yapıştırmalıyız.
c. Kitaplarımızı sadece gündüzleri ve masada oturarak okumalıyız.

11. Sınıfta bir metni sesli okurken neye dikkat etmeliyiz?

- a. Bizden önce okuyan arkadaşımızdan daha yüksek sesle okumaya
b. Çok hızlı okumaya
c. Sözcükleri doğru telaffuz etmeye

12. Hangi çocuk bir metni kurallara uygun sessiz okumaktadır?

- a. Evren, kimsenin duymayacağı şekilde fısıltıyla okudu.
b. Ege, dudaklarını kıpırdatmadan gözleri ile okudu.
c. Erdem, metni parmağı ile takip ederek sessizce okudu.

Metnin Bölümleri

Sonra dev, "Kapılar hemen kapansın!" diye bağırması.

Çocuklar mağaranın içindeydi. Şimdi oradan nasıl kurtulacaklar?

Yukarıdaki çocuklar metnin gelişme bölümündeler. Metnin en heyecanlı bölümündeler.

Bir metin üç bölümden oluşur:

1

Giriş

2

Gelişme

3

Sonuç

1. Giriş bölümü: Metindeki kahramanların, olayın geçtiği yerin tanıtıldığı bölümdür.

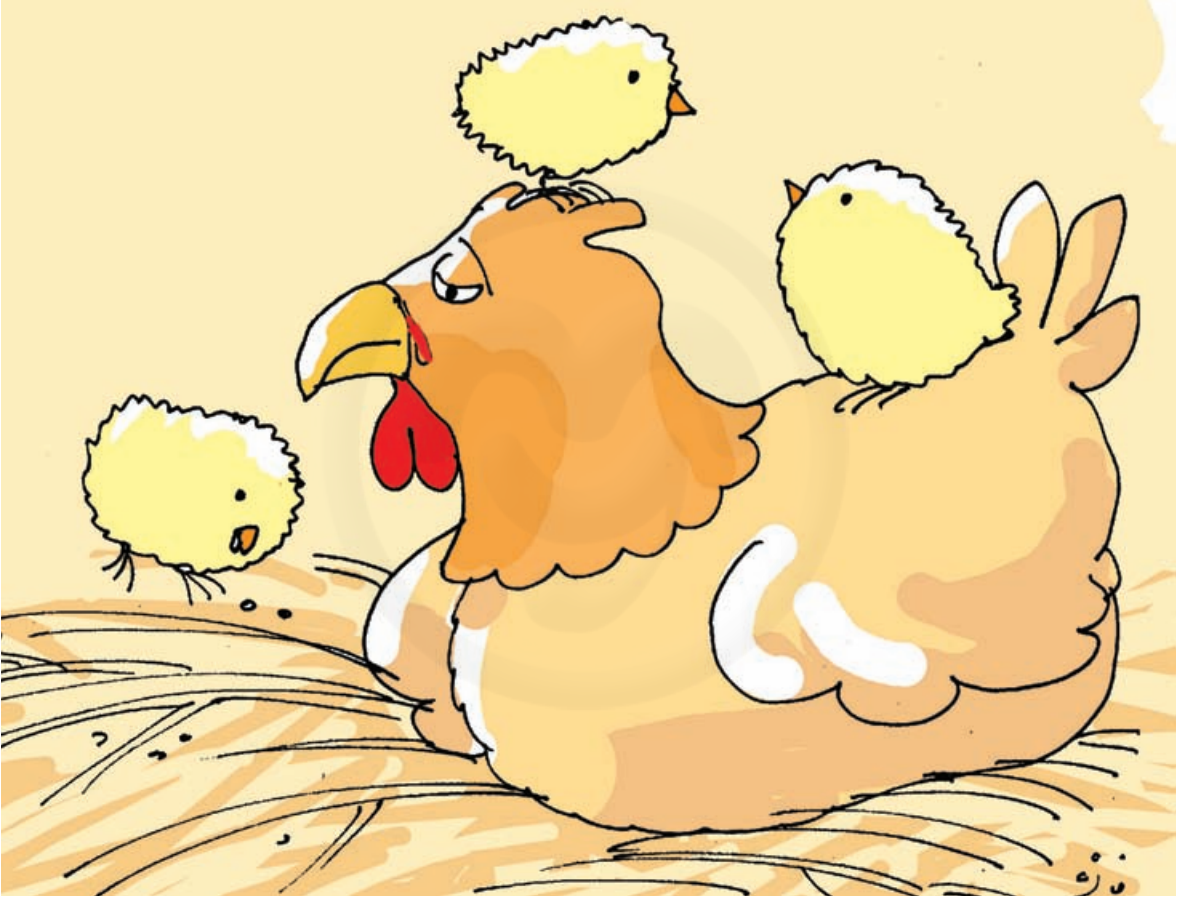
2. Gelişme bölümü: Anlatılan olayın nasıl sonuçlanacağını merak ettiğimiz bölümdür.

3. Sonuç bölümü: Anlatılan olay ile ilgili merak ettiklerimizin cevaplarını bulduğumuz bölümdür.

GÜN IŞIĞI

Gün Işığı, çok güzel bir tavuktu. Parlak tüyleri çevresine ışıltılar yayıyordu. Herkes onu çok beğeniyordu. Ama Gün Işığı hiç de mutlu değildi.

Yukarıdaki bölüm, metnin **giriş** bölümüdür. Bu bölümde metnin kahramanı olan Gün Işığı tanıtıldı. Onun çok güzel ve mutsuz bir tavuk olduğunu öğrendik.

Gün Işığı kümesin bir köşesine tünemiş, dertli dertli düşünüyordu. Gün Işığı uçmak istiyordu. Uçsuz bucaksız gökyüzünde uçmak, sonra da denize dalmak istiyordu. "Şu martılar ne şanslı!" diye düşündü. Onlar hem gökyüzünde uçabiliyor hem de başlarını denize sokup orada ne var ne yok görebiliyorlardı. "Keşke bir martı olsaydım." dedi.

Bu bölüm, metnin **gelişme** bölümüdür. Gün Işığı mutsuzluğundan nasıl kurtulacak, merak ediyoruz.

Gün Işığı düşünürken düşünürken uykuya daldı. O gece çok güzel bir rüya gördü. Rüyasında martı olmuştu. Diğer martı arkadaşlarıyla gökyüzünde dans etmişti. Uyandığında hâlâ rüyanın etkisindeydi. Birden aklına parlak bir fikir geldi. "Martı olmasam da martı arkadaşlar edinebilirim kendime." diye düşündü. "En azından gökyüzündeki, denizdeki hayatı anlatırlar bana. Evet, evet martılarla arkadaş olacağım."

Gün Işığı aldığı bu yeni kararlar kumsala indi. Orada birçok martı vardı. Onlarla konuştu. Onları ne kadar beğendiğini, hayatlarını ne kadar merak ettiğini anlattı. "Benimle arkadaş olursunuz?" diyerek bitirdi konuşmasını. Martılar "Seninle arkadaş olmaktan memnun oluruz." dediler.

Aradan haftalar, aylar geçti. Gün Işığı'nın doğum günü geldi. Doğum gününün sabahı bütün martılar Gün Işığı'nın kümesinin önünde toplandılar. Gün Işığı'na "Kapat gözlerini!" dediler. Bir balık ağının ortasına Gün Işığı'nı yerleştirdiler ve onu gökyüzünde gezdirdiler. Gün Işığı "Ben, gerçekten şanslı bir tavuğum." dedi.

ELİA KIZILTAN

Son paragraf metnin **sonuç** bölümüdür. Gün Işığı uçabilmiştir, mutsuzluğundan kurtulmuştur.

2. Aşağıdaki metin üç bölüme ayrılmıştır. Metnin giriş, gelişme ve sonuç bölümlerini altlarındaki kutuya yazınız.

KÜTÜPHANEDEKİ KEDİCİK

Tıpış, başarısızlığın verdiği moral bozukluğu ile orada kalakalmıştı. Ne yapmalı ne etmeli de şu kuşları avlamayı öğrenmeli? Kendisini arada bir seven, yiyecek veren Selin'i anımsadı. Selin içinden çıkamadığı bir durumda, zor bir ödevi olduğunda kütüphaneye giderdi. Acaba o da mı kütüphaneye gitmeliydi? Tıpış'ı kütüphaneye kabul ederler miydi?

Tıpış, bahar güneşinin ılıklığı altında yarım saatçik uyumuştı. Uyanınca bir güzel gerindi. Yarı kapalı gözleri yerde kırıntı arayan serçelere ilişince kocaman oldu. "Şunlardan birini yakalسام ne güzel olur." diye düşündü. Daha önce de kuşları yakalamaya çalışmış ama başaramamıştı. Kedıcık bıyıklarını titreterek serçelere yavaşça yaklaştı. Kuşlar onun varlığını hissedip hepsi birden havalandı.

Tıpış, kütüphanenin bodrum katının penceresinden içeri girdi. Raflarla dolu bir odanın içinde buldu kendini. Burası arşivdi. Tıpış, tozlu kitapların arasında kuşlarla ilgili bir kitap buldu. Kitapta her tür kuş resmi vardı. Tıpış yalanmaya başladı. Bir saat boyunca kütüphanede bu kitabı inceledi. Kütüphaneden mutlu bir şekilde çıktı.

Miyase SERTBARUT
(Kırmızı Fare)

Tatil yaklaşıyordu. Öğrenciler sınavlarının başarılı geçmesi için tüm güçleriyle çalışıyorlardı. Yaramazlık yapacak zaman bile bulamıyorlardı. Ece'nin sınıfındaki bütün öğrenciler sınavların bitmesini, yıl sonu töreni için hazırlanmayı istiyorlardı.

1. Yukarıdaki paragraf metnin hangi bölümü olabilir?

- a. giriş
- b. gelişme
- c. sonuç

2. Aşağıdakilerden hangisi bir metnin giriş cümlesi olabilir?

- a. Sonra bir daha beni hiç üzmedi.
- b. Gamze ailesiyle o gün pikniğe gitti.
- c. Bunu istiyordu ama o kadar parası yoktu.

3. Aşağıdaki eşlemelerden hangisi doğrudur?

- a. Giriş bölümü - Yazarın özelliklerinin anlatıldığı bölümdür.
- b. Gelişme bölümü - Metindeki kişilerin ve olayın geçtiği yerin okura tanıtıldığı bölümdür.
- c. Sonuç bölümü - Anlatılan olayla ilgili meraklarımızın giderildiği bölümdür.

4. Aşağıdakilerden hangisi bir metnin sonuç cümlesi olabilir?

- a. Daha önce onu hiç bu kadar sinirli görmemiştim.
- b. O günden sonra bir daha kavga etmediler.
- c. Son zamanlarda daha çok içine kapandı.

5. Aşağıdakilerden hangisi metnin giriş cümlesi olabilir?

- a. Aslılar, bahçe içinde iki katlı şirin bir evde oturuyorlardı.
- b. Bu park, o mahallenin en büyük ve en güzel parkıydı.
- c. Bu yüzden kitabı çok dikkatli okumalıydım.

Karlı bir kış günü pencereden dışarıyı seyrediyordum. İri kar taneleri, pencereye doğru geliyordu. Elimi uzatıp kar tanelerini tutmak istedim. Bir tanesi ağır ağır elime kondu.

6. Yukarıdaki paragraf bir metnin hangi bölümü olabilir?

- a. giriş   b. gelişme   c. sonuç

7. Aşağıdakilerden hangisi bir metnin gelişme bölümü olabilir?

a. Mızımız, eve kendini zorla kabul ettiren, ne istediğini bilen, dünya güzeli, tekir, beyaz, dişi bir kediye.

b. "Anne çabuk gel, odamda acayip bir şey var!" diye bağırdı küçük kız. Annesi koşarak odaya girdiğinde gördüklerine inanamadı.

c. Çocuk, hediyeye çok sevindi. Arkadaşlarında görüp beğendiği çiçekli çantadan artık kendisinin de vardı.

8. Aşağıdakilerden hangisi gelişme bölümünün özelliklerinden değildir?

- a. Bize "Acaba daha sonra ne olacak?" sorusunu sordurmalıdır.
b. Bizi meraklandırarak bir durum olmalıdır.
c. Bize öyküdeki olayın mutlu bir sonla bittiğini bildiren bölümdür.

9. Gizem, annesine bir demet çiçek verip boynuna sarıldı. Bundan böyle yaşadıklarını annesiyle paylaşmaya karar verdi. Artık biliyordu ki annesi onu gerçekten çok seviyor ve onun iyi olmasını istiyordu.

Yukarıdaki paragraf metnin hangi bölümü olabilir?

- a. giriş   b. gelişme   c. sonuç

10. Aşağıdakilerden hangisi sonuç bölümünün özelliklerinden değildir?

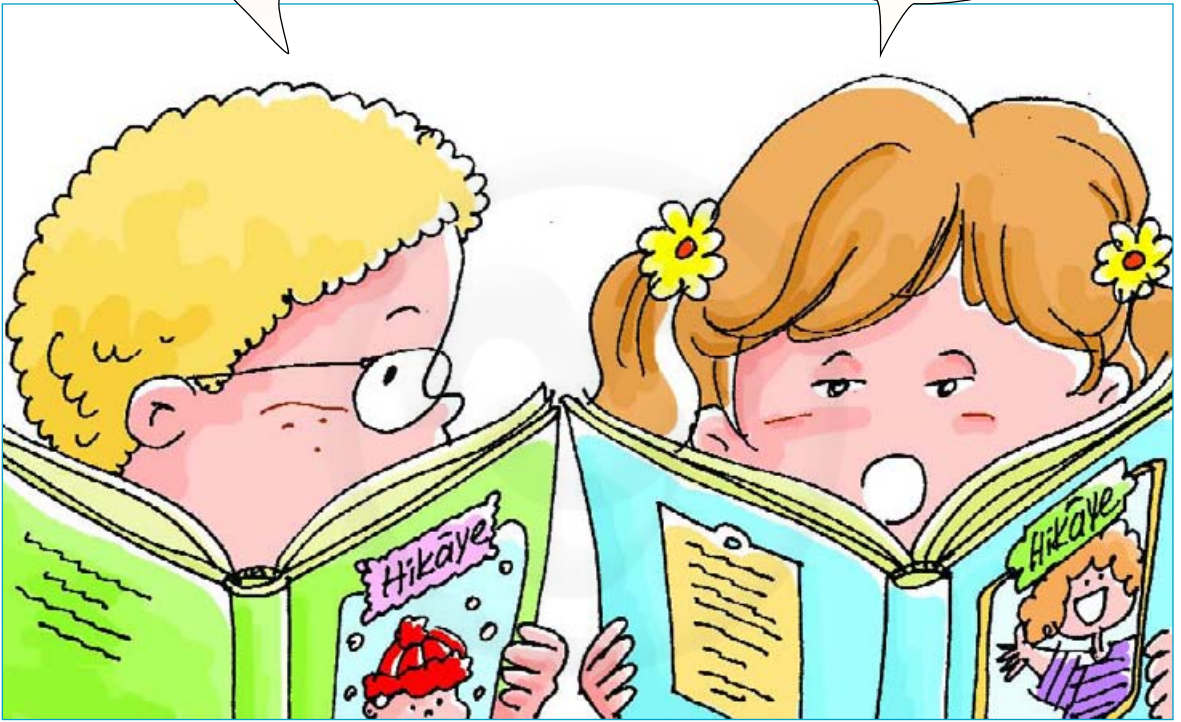
- a. Yazarın anlattığı olayın nasıl bittiğini belirttiği bölümdür.
b. Okurun metni okurken en çok meraklandığı bölümdür.
c. Anlatılan olayın bir sonuca bağlandığı bölümdür.

Hikâye Unsurları

Okuduğun öykülerde kahraman olarak çocukları mı görmek istersin, büyükleri mi?

Bence çocuklar her zaman kahramandır.

Bir öyküde (hikâyede) bir olay anlatılır. Bu olay genellikle birilerinin başından geçer. Olay kimlerin başından geçiyorsa onlara öykünün kahramanları denir. Ayrıca öykülerde olayın geçtiği belli bir zaman ve yer vardır.

Bir öyküdeki olay, kahraman, yer ve zamana **hikâye unsurları** denir.

Hikâye unsurlarını belirlemek için şu soruların cevaplarını ararız:

1

Hikâyede anlatılan olay nedir?

2

Olay kimlerin arasında geçmektedir?

3

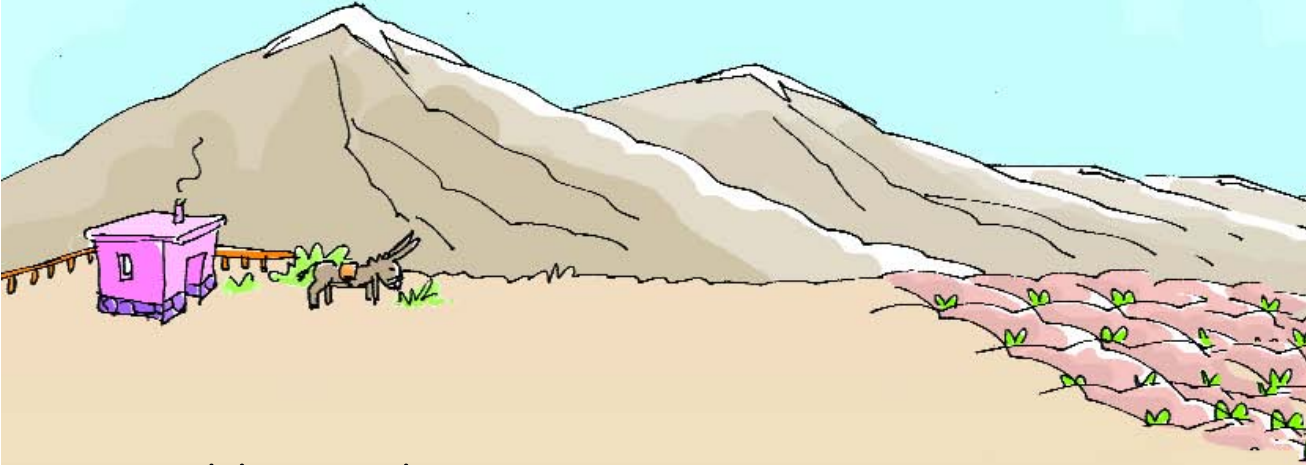
Olay nerede gerçekleşiyor?

4

Olay ne zaman gerçekleşiyor?

Aşağıdaki metni okuyunuz.

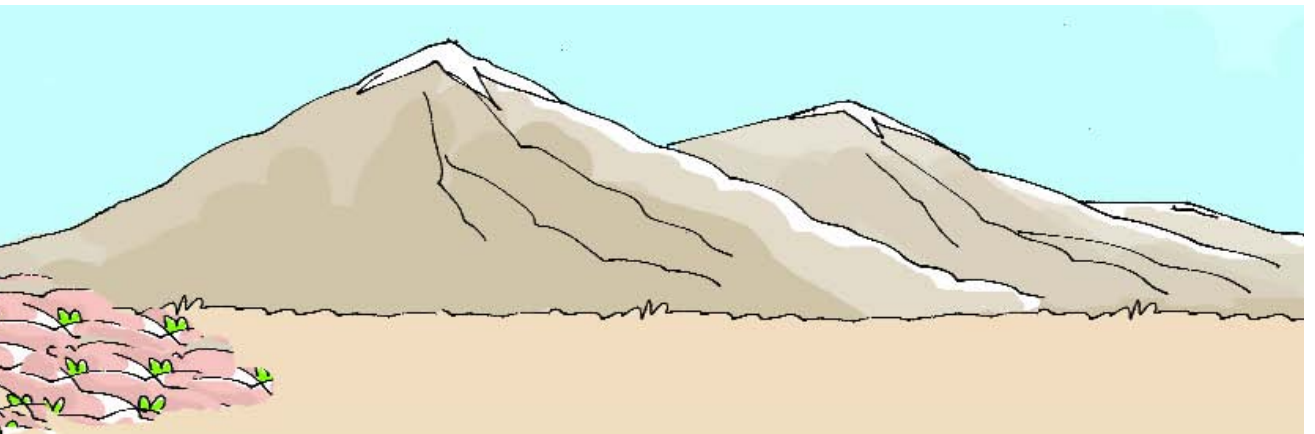
DAĞIN ARDI

Ahmet ile dedesi bir köyde yaşıyordu. Ahmet, köyün sonundaki dağın ardını merak ediyordu. Dağın ardına gitmek, oraları görmek istiyordu. Dedesi, ona engel oluyordu. "Tehlikelidir, canavar var, insanı yutar!" diye korkutuyordu. Ahmet önce inanıyordu bu sözlere, sonra inanmaz oldu. İçindeki merak gittikçe büyüyordu.

Bir yaz günü her zaman yaptığı gibi uzaklara bakmaya, dağın ardında ne olduğunu düşünmeye başladı. Ne olursa olsun dağın ardını gidip görmeye karar verdi. Yerinden kalktı, bahçe çitini atladi. Koşmaya başladı. Yeni yerler göreceği, yeni insanlar tanıyacağı için çok heyecanlıydı. Bir süre sonra dağın eteklerine geldi ve dağa tırmanmaya başladı. Dağın tepesine vardığında köyündeki evler kibrit kutusu kadar, tarlalar ise mendil kadar görünüyordu. Dağın tepesinden aşağıya indi. Dağın öbür yanında her yer yemyeşildi. Bu güzel köyde yaşayan insanları bulmak ve çocukları ile tanışmak için yokuş aşağı koştu.

Karşıdan bir grup çocuğun kendisine doğru yaklaştığını gördü. Çocuklar da dağın öte yanını merak edip yola çıkmışlardı. Biraz korkarak ilerliyorlardı ama merakları, korkularından daha çoktu.

Ahmet, onlara yaklaştı. Dağın ardından geldiğini söyledi. Çocuklar da dağın ardını merak ettikleri için yola çıktıklarını söylediler. Ahmet'e köylerinde canavar olup olmadığını sordular. Köylerinde canavar olmadığını ama onların köyünde canavar olduğunu duyduğunu söyledi. Çocuklar gülererek köylerinde canavar olmadığını söylediler. Çocuklar, Ahmet'i köyelerine götürdüler. Köylerini tanıttılar. Ahmet de onları kendi köyüne götürdü.

Ahmet ve çocuklar, söylentilere inanmadıkları için birbirlerini kutladılar.

Talip APAYDIN

Bu metinde olaylar Ahmet'in ve diğer köyün çocuklarının başından geçiyor. Öykünün asıl kahramanı Ahmet'tir.

Metinde anlatılan olay, dağın ardını merak eden çocukların yaşadıklarıdır.

Olay iki köy arasında ve yaz mevsiminde geçmektedir.

Bu bilgilerin hepsi bu hikâyeyi oluşturan unsurlardır.

1. Aşağıdaki resimlerle ilgili bir öykü yazıldığını zihninizde canlandırarak öykünün hikâye unsurlarını aşağıdaki ilgili yerlere yazınız.

Bu hikâyede

Anlatılan olay:

.....

.....

.....

.....

.....

Öykünün
kahramanları:

.....

.....

.....

.....

Olayın geçtiği
yer:

.....

.....

.....

.....

Olayın geçtiği
zaman:

.....

.....

.....

.....

2. Aşağıdaki metni okuyunuz. Metinle ilgili soruları cevaplayınız.

ATATÜRK OLMAK

Büyüdüğü zaman ne olacağına bir türlü karar veremeyen bir çocuk varmış.

Bir gün sınıfta öğretmeni, Atatürk'ü anlatmış. Onun ülkemizi düşmanlardan kurtardığını, cumhuriyeti kurduğunu söylemiş. "İşte bu harika bir şey!" diye düşünmüş çocuk. Büyüyünce Atatürk olmaya karar vermiş.

Çocuk, öğretmenine "Ben Atatürk olmak istiyorum ama nasıl Atatürk olunur bilmiyorum." demiş. Öğretmeni gülümsemiş. "Atatürk olmanın okulu yoktur çocuğum. Çünkü her Türk çocuğu, aslında biraz Atatürk'tür." demiş. Çocuk merakla "Nasıl yani?" diye sormuş. Öğretmen, "Atatürk'ün yaptıklarını anlar, düşüncelerini izler, ilkelerini korursan, sende ondan bir parça var demektir." diye cevap vermiş. Çocuk, "Yani ben Atatürk olabilir miyim?" diye sormuş. Öğretmen yine gülmüş "Atatürk'ü anlıyorsan o zaten senin içindedir." demiş.

Aytül AKAL

Bu hikâyede

Metnin kahramanı kimdir?

Metinde anlatılan olay nedir?

Olay nerelerde geçiyor?

Olay hangi zamanda geçiyor?

H İ K Â Y E U N S U R L A R I

Karlı bir kış günü bir çocuk pencereden dışarıya bakıyordu. Elini uzatıp kar tanelerini tutmaya çalıştı. Yakaladığı bir kar tanesi çocukla konuşmaya başladı.

— Bundan birkaç ay önce denizde bir su damlasıydım. Bir yaz günü hava çok sıcaktı, ben de ısındım. Isınınca da buhar oldum. Rüzgâr beni önüne katıp oraya buraya sürükledi. Aradan bir süre geçti. Yarı buhar yarı su olmuştum. Tam yağmur olmak üzereyken hava birdenbire çok soğudu ve ben kar tanesi oldum. Senin de elini görünce buraya indim.

Samed BEHRENGİ

İlk beş soruyu yukarıdaki metne göre cevaplayınız.

1. Metinde anlatılan olay nedir?

- a. Bir çocuğun bir su damlasına anlattıkları
- b. Bir çocuğa kar tanesinin anlattıkları
- c. Bir çocuğun pencereden gördükleri

2. Olay, nerede geçiyor?

- a. Bir evin içinde
- b. Bir oyun parkında
- c. Bir pencerenin önünde

3. Olay ne zaman gerçekleşiyor?

- a. Karlı bir günde
- b. Güneşli bir günde
- c. Bir yaz günü

4. Metinde kim başından geçenleri anlatıyor?

- a. çocuk
- b. kar tanesi
- c. rüzgâr

5. Metne göre su damlası niçin buhar oluyor?

- a. Hava ısındığı için
- b. Canı sıkıldığı için
- c. Rüzgâr çıktığı için

Aşağıdaki metne göre 6, 7, 8, 9 ve 10. soruları cevaplayınız.

Kasabalarında her bahar düzenlenen şenliğe çok sevdiği bir yazar da çağrılmıştı. Okurlarına, kitaplarını imzalayacaktı. Çocuk, kitaplığından o yazara ait bütün kitapları çıkardı. Paket yapıp imza yerine gitti. Sıra kendine gelince:

— Ben, bütün kitaplarınızı okudum, bunları bana imzalar mısınız, dedi.

Yazar:

— Sen en iyi okurlarımdan biri olmalısın, bu da benim son kitabım. Bunu sana hediye etmek istiyorum, dedi.

Çocuk, çok mutlu oldu.

Mehmet GÜZEL

6. Metinde anlatılan olay nedir?

- a. Çocuğun kasabalarındaki şenlikte aldığı paket
- b. Çocuğun okuduğu kitapları kitaplığında saklaması
- c. Bir çocuğun sevdiği yazarın imza gününde yaşadıkları

7. Çocuk, yazarla ne zaman karşılaşiyor?

- a. Kar tatilinde
- b. Şenlik gününde
- c. Yaz sonunda

8. Çocuk, nerede oturuyor?

- a. kasabada
- b. köyde
- c. kentte

9. Metinde anlatılan olayın asıl kahramanı kimdir?

- a. Kasaba halkı
- b. Şenlikteki görevliler
- c. Okumayı seven çocuk

10. Yazar, çocuğa niçin son kitabını hediye ediyor?

- a. Çocuğu çok güzel bulduğu için
- b. Çocuk, iyi bir okur olduğu için
- c. Çocuk, yazardan hediye etmesini istediği için

Konu ve Ana Düşünce

Konu

Okuduğumuz ya da dinlediğimiz bir metinle ilgili "Bu metinde anlatılan nedir?" sorusuna cevap verirse metnin konusunu bulmuş oluruz.

Ana Düşünce (Ana Fikir)

Okuduğumuz ya da dinlediğimiz bir metinle ilgili "Bu metinden nasıl bir ders çıkardım?" sorusuna cevap verirse metnin ana düşüncesini bulmuş oluruz.

Bir metnin ana düşüncesini ifade ederken yargı bildiren cümleler kurmalıyız.

Örnek:

Yardımlaşmak, bizleri birbirimize **yakınlaştırır**.

Temiz **olmalıyız**.

Kıskançlık, insanların ilişkilerini **bozabilir**.

Aşağıdaki metni okuyunuz.

GÖRÜNMEYEN TONİNO

O gün dersini çalışmadan okula gelen Tonino, öğretmenin derse kaldırmasından çok korkuyordu. Kendi kendine “Keşke, görünmez olsam!” dedi.

Öğretmen yoklamada Tonino’nun adını söyleyince Tonino “Buradayım!” dedi ama kimse onu duymadı. Öğretmen, “Ne yazık ki Tonino, bugün okula gelmemiş!” dedi.

Böylece Tonino, görünmez olduğunu anladı. Sınıftaki arkadaşlarının saçını çaktı, eşyalarını aldı, sınıfta tam bir kargaşaya neden oldu. Tonino bir süre sonra bundan sıkıldı. Bir pastaneye gitti. Çikolataların, çeşit çeşit pastaların tadına baktı. Pastanedeki müşteriler ve pastaneci ne olduğunu anlamadılar. Herkes birbirini suçladı.

Okul dağılmak üzereyken okula döndü. Arkadaşlarına seslendi. Pastaneden aldığı horoz şekerini bir arkadaşına ikram etti ama kimse onun farkına varmadı. Onu görmüyorlar, ona hiç aldırıyorlardı. Sanki karşılarında hiçbir şey yokmuş gibi bakıyorlardı.

Tonino eve döndüğünde anne ve babası da onu fark etmedi. O zaman Tonino ağlamaya başladı. “Artık görünmeyen biri olmak istemiyorum. Annemin, babamın beni görmelerini, öğretmenimin beni derse kaldırmasını, arkadaşlarımla benimle oyun oynamalarını istiyorum.” dedi.

Gianni ROPARI

Metnin
konusu:

Görünmez olan bir
çocuğun başından geçenler.

Ana
düşünce:

Fark edilmek, önemsenmek,
hepimiz için çok önemlidir.

1. Aşağıdaki kutularda yazılanlar bir metnin bölümleridir. Bölümleri doğru sıralayarak okuyunuz.

İşçi, kabul etmiş. Çiftlik sahibi, ırgata, "Şimdi tarlaya gitmeden önce hemen kahvaltını yapabilirsin." demiş. Kahvaltı çok azmış. Irgat, doymamış.

Cimri, yoldan geçen bir işçiyi çevirerek tarlasında çalıştırma kendisine birkaç kuruş ve üç öğün yemek vereceğini söylemiş.

Çiftlik sahibi "Akşam yemeğini de şimdi yemez misin?" diye sormuş. İşçi belki karnım doyar diye kabul etmiş. Çiftlik sahibi, işçi yemeğini yedikten sonra "Haydi, doğru işe, hiç aralıksız çalış!" demiş.

Çiftlik sahibi, öğle yemeğini de yiyebileceğini söylemiş. İşçi, kabul etmiş. Öğle yemeği de çok azmış. İşçi hâlâ doymamıştı.

İşçi, ağır ağır yerinden kalkmış. "Hayır, teşekkür ederim. Akşam yemeğinden sonra çalışmak âdetim değildir." demiş.

Metinde anlatılan nedir?

.....

.....

Metnin ana düşüncesi nedir?

.....

.....

2. Aşağıdaki metni okuyunuz. Metnin konusunu ve ana düşüncesini yazınız.

SİVRİSİNEĞİN HAYALI

Bir öküzün ayağının bastığı yer kadar bir çukura sular birikmişti. Bir saman çöpü de bu su birikintisi içinde yüzüyordu. Oradan geçen bir sivrisinek, saman çöpünü görünce üzerine kondu. Çukurdaki bir avuç su, ona deniz gibi görünüyordu. Hele üzerinde bulunduğu saman çöpü, onun için koca bir gemiydi. Göğsünü rüzgâra açarak "Duymuştum, denizler varmış uçsuz bucaksız. Üzerinde dağ gibi gemiler yüzermiş. Bu gemileri de kaptanlar idare edermiş. O denizlerden biri olsa olsa bu olacak. O gemilerden biri de işte bindiğim bu gemi. Kaptan mı? Herhâlde ben şu anda bu geminin kaptanıyım." demiş.

Çocuklara Mevlânâ'dan
Hikâyeler

Metnin konusu:

Ana düşünce:

Yalancının biri, bir köye varıp halkı çevresine toplamış. Para karşılığında onlara geleceği söylediğini bildirmiş.

Bir sürü adam toplanmış yanına. Köylülerden biri falına baktırmak istemiş. Falcı, köylüye birçok güzel şey anlatmış. Sonunda köylü şapkasını alıp yola koyulmak isteyince falcı, "Dur bakalım dostum, paramı ödemedin!" demiş. Köylü şaşırarak, "Ne parası! Sen her şeyi bilmiyor musun? Cebimde para olmadığını da bilmen gerekirdi." demiş.

İlk beş soruyu yukarıdaki metne göre cevaplayınız.

1. Metnin konusu nedir?

- a. Bir köylü ile bir falcının konuştukları
- b. Köylülerin falcıya kurdukları tuzak
- c. Yalancı köylü ile dürüst falcının yaşadıkları

2. Falcı, niçin köylüye güzel şeyler söylemiş?

- a. Köylünün geleceği güzel olduğu için
- b. Güzel şeyler söylemeyi sevdiği için
- c. Köylüyü kandırıp parasını almak için

3. Falcı, niçin köylüden para istemiş?

- a. Para karşılığı fala baktığı için
- b. Köylüye güzel şeyler anlattığı için
- c. Geleceği görüp söylediği için

4. Metnin ana düşüncesi nedir?

- a. Köylüler bir araya gelince içlerinden biri daha cesaretli olur.
- b. İnsanları kandırmak isteyenlerin oyunları mutlaka ortaya çıkar.
- c. Herkes yalan söyleyebilir, karşısındakini kandırabilir.

5. Olaylar kimlerin arasında geçmemektedir?

- a. Bir yalancı ile bir uyanığın
- b. Bir köylü ile bir yabancıнын
- c. Bir çocuk ile bir falcının

Bir köylü kızı omzunda bir çömlek sütle komşu kasabadaki pazara gidiyormuş. Giderken bir yandan: “Bu sütü satar, parasıyla yüz tane yumurta alırım.” diye düşünmüş kendi kendine. “Yüz yumurtayı kuluçka tavukların altına koyar. En azından doksan beş civciv sahibi olurum. Civcivler büyür, piliç olur. Piliçleri satar, güzel bir kuzu alırım. Kuzu büyür, kocaman bir koç olur. Koçu satar, bir inekle dana alırım. Ne güzel oynar danacık çayırlarda. Bir o yana, bir bu yana...” derken sevinçle sıçramaya başlamış küçük kız. Omzundaki süt çömleği de yere düşüp kırılmış...

6, 7, 8, 9 ve 10. soruları yukarıdaki metne göre cevaplayınız.

6. Köylü kız, kasabaya giderken ne yapıyordu?

- a. Yumurtaları sayıyordu.
- b. Hayal kuruyordu.
- c. Civcivlerini yemliyordu.

7. Sütçü kız, aşağıdaki hayvanlardan hangisine sahip olmayı düşünmedi?

- a. Minik bir boğaya
- b. Kocaman bir koça
- c. Sevimli bir danacığa

8. Metnin konusu nedir?

- a. Kasabadan köye yolculuk
- b. Sütçü kızın bir danayla dansı
- c. Hayalci bir kızın başına gelenler

9. Metnin ana düşüncesi nedir?

- a. Hayallerimizi gerçekleştirmek için gece gündüz çalışmalıyız.
- b. Çok fazla hayal kurmak bizi gerçek hayattan uzaklaştırır.
- c. Hayal kuran çocuklar daha yaratıcı ve zeki olurlar.

10. Metne bir başlık verseydiniz, bu ne olurdu?

- a. Kasabadan Dönerken
- b. Sütçü Kızın Hayalleri
- c. Sevgili Danacık

Ana Duygu

Bir şiirin bizde uyandırdığı duyguya şiirin **ana duygusu** denir.

Aşağıdaki şiiri okuyunuz.

Kardeşim
Küçüktür yürüyemez,
Yemeğini yiyemez;
Onu annem giydirir,
Giysisini giyemez.

Ben okuldan dönünce
Çok sevinir görünce.
Dünyalar onun olur,
Yanağından öpünce.

Zekeriya KAYA

**Şiirin
ana duygusu
kardeş sevgisidir.**

Şiirin her satırına dize (mısra) denir.

Bu şiir 8 dizeden oluşmuştur.

Bu şiiri yazan kişi (şair) Zekeriya KAYA'dır.

1. Aşağıdaki şiiri okuyunuz. Şiirde adı geçen varlıkların resimlerini boyayınız.

YAĞMUR YAĞARKEN

Yağmur yağarken
Yerle
Gökle
Ben de ıslanırım.

Yağmur yağarken
Otla
Çiçekle
Ben de büyürüm.

Yağmur yağarken
Börtü
Böcekle
Ben de şarkılar söylerim.

Yağmur yağarken
Kuşla
Kelebekle
Ben de sevinirim.

Hasan Lâtif SARIYÜCE

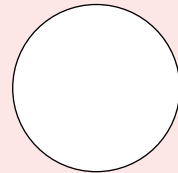
Şiirin sizde uyandırdığı duyguyu yazınız.

.....

.....

.....

Bu duygu içindeyken yüzünüzün şeklinin nasıl olduğunu çiziniz.

2. Şiiri okuyunuz. Şiirle ilgili verilen cümleleri tamamlayınız.

NİNE

Sokakta bir nine
Elinde bir torba
Yü...rü...yor,
Ağır adımlarla.

O kadar yaşlı ki
Taşırken torbasını
Tit...ri...yor elleri.

Sorsam,
Hatırlar mı tarihi?
Konuşsa,
Duyulur mu sesi?

“Verin taşıyayım!” dedim.
Torbasını alıp koluna girdim.

Değişti nine,
Kayboldu yüzünün çizgileri
Durdu ellerinin titremesi.
Bana öyle bir baktı ki,
Sandım,
Annemin gülen gözleri...
Versem, o an,
Nine,
Kitap dolu sırt çantamı bile
Taşıyabilirdi.

Aytül AKAL

Şiirin
başlığı:

Şairin adı:

Şiir

dizeden
oluşturmuştur.

Şiirin
ana duygusu

ANADUYGU

Yılda iki kez çiçek açıyordu,
Ama meyve vermiyordu
Erik ağacım.
Dediler ki bana:
— Al baltayı eline,
Yürü üzerine, korkut onu!

Artık çiçek açmıyor erik ağacım.
Yılda iki kez çiçek açıyordu
Ama artık çiçek açmıyor,
Erik ağacım.
Dediler ki bana:
— Şarkılar söyle ona, sev.
Sevgi sözleriyle yüreğini doldur.
Bahar erken dayandı bu yıl kapıya.

Özdemir İNCE

İlk 6 soruyu yukarıdaki şiire göre cevaplayınız.

1. Erik ağacının meyve vermemesi üzerine çocuğa önerilen nedir?

- a. Balta ile onu kesmesi
- b. Balta ile onu korkutması
- c. Balta ile dallarını kırması

2. "Bahar erken dayandı bu yıl kapıya." sözlerinden ne anlıyorsunuz?

- a. Güzel şarkılar söylendiğini
- b. Erik ağacının çiçek açtığını
- c. Ağacın meyve vermediğini

3. Şiir kaç dizeden oluşmuştur?

- a. 16
- b. 15
- c. 14

4. Şiirin başlığı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- a. Erik Ağacım
- b. Korkak Ağacım
- c. Baharı Seven Ağacım

5. Şair, balta ile ağacın üzerine gidince ağacın tepkisi ne oldu?

- a. Şarkı dinlemek istedi.
- b. Ağacın dalları kırıldı.
- c. Çiçek de açmaz oldu.

6. Şiirin ana duygusu nedir?

- a. Ağaç sevgisi
- b. Ağaçları korumayanlara kızgınlık
- c. Ağaçlarla dolu bir kente özlem

Yirmi dokuz ekimi,
Karşılarız neşeyle.
Çünkü bu günde erdik,
Büyük cumhuriyete.

7, 8 ve 9. soruları yukarıdaki şiire göre cevaplayınız.

7. Şair, yukarıdaki dördlükte hangi duygu içindedir?

- a. Cumhuriyete kavuşmanın mutluluğu
- b. Bayram törenlerinde görev almanın sevinci
- c. Bayrak taşımanın gururu

8. 29 Ekim'in neşeyle karşılanmasının nedeni nedir?

- a. Cumhuriyetin ilan edildiği tarih olması
- b. Sonbahar mevsiminin güzel bir günü olması
- c. Neşeli insanların oturduğu bir yerde yaşanması

9. Şiirin başlığı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

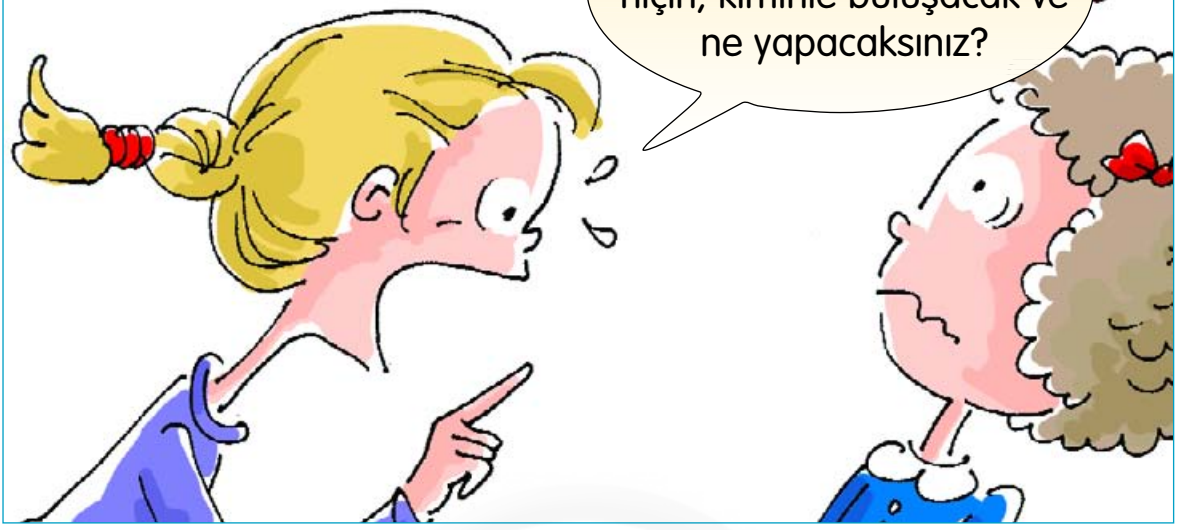
- a. Ekim Ayı
- b. Cumhuriyet Bayramı
- c. Güzel Çocuklar

10. Şiirin her satırına ne denir?

- a. Sırma
- b. Cümle
- c. Dize

5N 1K

Okuduklarımızla ya da dinlediklerimizle ilgili **5** tane **N** harfiyle, **1** tane de **K** harfiyle başlayan sorulardır.

1 Dün oyuncakçıdan **ne** aldın?

2 Selin **nerede** oturuyor?

3 Sinemaya **ne zaman** gideriz?

4 Beni **niçin** aramadın?

5 Bu pastayı **nasıl** yaptınız?

1K

Kediyi **kim** dışarı bıraktı?

5N, "n" harfiyle başlayan soru sözcüklerini ifade eder: "**ne, nerede, ne zaman, nasıl, niçin**"

1K ise "k" harfiyle başlayan soru sözcüğünü ifade eder: "**kim**"

1. Aşağıdaki metni okuyunuz.

Bugün ılık bir sonbahar günüydü. Okuldan çıkınca eve değil, parka doğru yürüdüm. Arkadaşım Buket, ilk derste "Parka sonbahar gelmiş." demişti. Bu yüzden aklım ilk dersten beri parktaydı.

Parka girdiğimde büyüledim sanki. Sihirli bir değnek, ağaçların rengini sarıya, bordoya, kırmızıya boyamıştı. Çantamı yere koydum. Önümdeki yaşlı çınara sevgiyle sarıldım.

"İşte, bu gerçek bir sonbahar!" diye bağırdım. Bir banka oturdum. Yapraklardan her birini bir tanıdığımı benzettim. Sarısı, Fatoş'tu, kırmızısı Osman, yeşili en çok olan yaprak ise Umud'tu. Umud, hep yeşil pantolon giyer.

Birden yapraklar, bir süpürge darbesiyle kara bir küreğin içine tıklandılar. Ben "Hey amca, ne yapıyorsun? Onlar benim arkadaşlarım." dedim.

Sevim AK

Metinle ilgili aşağıdaki 5N 1K sorularının cevaplarına yer verilmiştir. Sorularını siz yazınız.

1. ....? Arkadaşım Buket, ilk derste "Parka sonbahar gelmiş." dedi.

2. ....? Çocuk, okuldan çıkınca parka gitti.

3. ....? Çocuk parkta bir banka oturdu.

4. ....? O gün ılık bir sonbahar günüydü.

5. ....? Çünkü ağaçların rengi sarıya, bordoya, kırmızıya boyanmıştı.

6. ....? Çocuk, yaşlı çınara sevgiyle sarıldı.

2. Aşağıda Atilla ve Aylin'in konuşmaları yer almaktadır. Atilla'nın soruları ile Aylin'in bu sorulara verdiği cevapları eşleyiniz.

Okuduğun kitabın adı nedir?

Kitabı kim yazmış?

Kitabı ne zaman bitirirsin?

Kitabı nasıl buldun?

Kitabı nereden aldın?

Niçin herkese öneriyorsun?

Bu kitabın yazarı Sevim Ak'tır.

Sanırım, bu akşam biter.

Kitabın adı "Babamın Gözleri, Kedi Gözleri"dir.

Sınıf kitaplığından, Aycan getirmişti.

Çünkü bizim yaşlarımızdaki bir çocuğun başından geçenleri çok güzel bir dille anlatıyor.

Çok beğendim. Herkese öneririm.

"Bugün Gülibik, benim canım horozum ilk kez öttü. Sesi çok güzeldi. Gülibik'e "Çok güzel ötüyorsun Gülibik ama ne olur yerli yersiz ötme! Geçen gün babam zamansız öten horozu keserler, diyordu. Senin kesilmene dayanamam. Olur mu?" dedim.

Çetin ÖNER

İlk üç soruyu yukarıdaki paragrafa göre cevaplayınız.

1. Sesi çok güzel olan nedir?

- a. tavuk   b. çocuk   c. horoz

2. Çocuk, Gülibik'i niçin uyarıyor?

- a. Çok güzel öttüğü için
b. Olmadık zamanlarda ötmemesi için
c. Yüksek sesle öttüğü için

3. Çocuğun babası, "Zamansız öten horozu keserler." sözünü ne zaman söylemiştir?

- a. daha önceden   b. dün   c. bugün

4. "Ayşegül, iki saat bahçede top oynadı." cümlesi ile ilgili aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabını veremeyiz?

- a. Ayşegül nerede top oynadı?
b. Ayşegül kiminle top oynadı?
c. Ayşegül ne kadar süre top oynadı?

5. "Bu şiiri Türkçe dersinde yazdım." cümlesi hangi sorunun cevabıdır?

- a. Türkçe dersinde şiir yazdın mı?
b. Şiir yazmayı seviyor musun?
c. Bu şiiri ne zaman yazdın?

Farklı Düşünmeye Yönlendiren İfadeler

Resimdeki çocuk, "çocuk kitabı yazarı" sözcük grubundan sonra "ya da" ifadesini kullanınca çocuğun çocuk kitabı yazarından başka bir şey olabileceğini anlıyoruz.

Duygularımızı, düşüncelerimizi anlatırken kullandığımız "ama, fakat, ya, ya da, ancak, veya" gibi ifadelerden sonra cümlenin anlamı değişir.

Örnekler:

Seni arayacaktım **ama** telefon numarayı hatırlayamadım.
Hafta sonu pikniğe gidecektik **fakat** yağmur yağdı, gidemedik.
Ders çalışacaktım **ancak** kuzenlerim gelince onlarla oyun oynadım.

1. Aynı anlama gelen cümleleri eşleyiniz.

Çok istedi ama annesi dışarı çıkmasına izin vermedi.

Ya bisiklete binelim ya da kaykaya.

Dışarı çıkmayı çok istiyorsan çık ancak çağırınca hemen geleceksin.

Tuğba ve Ece geldi.

Ne bisiklete bindi ne de kaykaya.

Bisiklete veya kaykaya binelim.

Çok istedi fakat annesi dışarı çıkmasına izin vermedi.

Çok istedi, bu yüzden annesi dışarı çıkmasına izin verdi.

Hem Tuğba hem de Ece geldi.

Hem bisiklete binelim hem de kaykaya.

Eşlenmeyen cümlelerin kutularını boyayınız.

2. Aşağıdaki cümleleri "ama, fakat, ancak, ya da, veya" ifadelerinden biri ile tamamlayınız. Her ifadeyi bir kez kullanınız.

Ablam çok çalışmıştı ..... sınavı iyi geçmemiş.

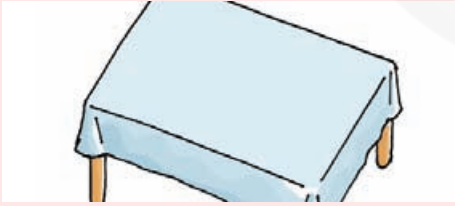
Sütlac ..... yaş pasta yemek ister misin?

Almanya'daki dayıma telefon edeceğiz ..... mektup yazacağız.

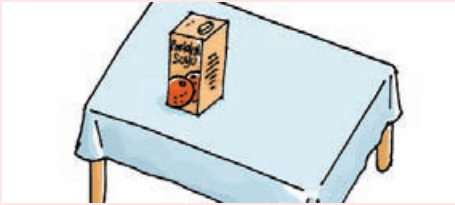
Bu akşam resim yapacaktım ..... boya kalemlerimi okulda unutmuşum.

Seninle alışverişe geleceğim ..... alışverişten dönüşte sen de benimle kitabevine gideceksin.

3. Aşağıdaki resimlerle, resimlere uygun cümleleri eşleyiniz.

Masada ne portakal suyu var ne de süt.

Masada hem portakal suyu hem de süt var.

Masada portakal suyu var ama süt yok.

F A R K L I D Ü Ş Ü N M E Y E

Y Ö N L E N D İ R E N İ F A D E L E R

1. "Kaplumbağa çok yavaştı ..... yine de tavşanı geçti."
cümlesinde noktalı yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- a. veya   b. ama   c. bu yüzden

2. "Annesi ona her gece masal okumuştur .....
anlatmıştı." cümlesinde noktalı yere aşağıdakilerden hangisi
gelemez?

- a. ancak   b. veya   c. ya da

3. "Paraları ya çikolataya ya da dondurmaya yetiyordu." cümlesi
aşağıdaki cümlelerden hangisi ile aynı anlamdadır?

- a. Paraları ne çikolataya ne de dondurmaya yetiyordu.
b. Paraları çikolataya veya dondurmaya yetiyordu.
c. Paraları hem çikolataya hem de dondurmaya yetiyordu.

4. "..... ancak onu göremedim." cümlesinin başına
aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- a. Deniz burada mı oturuyor
b. Deniz'e yeni kitabı gösterecektim
c. Deniz'in arkadaşına mı uğradın

5. "Seni çok seviyorum ancak her dediğini yapamam."
cümlesinde altı çizili sözcüğün yerine aşağıdakilerden hangisi
gelebilir?

- a. ama   b. şayet   c. ya da

6. "Uzun ..... kısa, hiç fark etmez, yeter ki sağlam bir ip olsun!" cümlesindeki noktalı yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- a. ama   b. fakat   c. veya

7. "Resim dersinde yanında pastel ..... sulu boyan olmalıdır." cümlesinde noktalı yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- a. fakat   b. ya da   c. ancak

8. "Fotoğrafı çok beğendim ama ..... " cümlesi aşağıdakilerden hangisi ile devam edebilir?

- a. onu koyacak çerçevem yok.
b. fotoğraf makinem yoktu.
c. annem bunu biliyordu.

9. "Doğum gününe bütün arkadaşlarını çağırdı ..... kimse gelmedi." cümlesinde noktalı yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- a. ancak   b. ya da   c. bile

10. "Banyo yaptı ..... kulakları hâlâ pisti." cümlesinde noktalı yere hangisi gelemez?

- a. ama   b. fakat   c. ya da

11. "Dersle ilgilenmiyor, bir şeyler okuyor ..... yazıyor gibi yapıyordu." cümlesinde noktalı yere hangisi gelmelidir?

- a. çünkü   b. ama   c. ya da

12. "Bahçeye çıkmayı ben de isterdim ama polenlere alerjim var." cümlesinde altı çizili sözcük yerine hangisi yazılamaz?

- a. ancak   b. fakat   c. çünkü

Destekleyici ve Açıklayıcı Örnekler

Düşüncelerimizin daha iyi anlaşılması için anlattığımız konuyu örnekler vererek açıklayabiliriz.

Yazılarımızda açıklayıcı ve destekleyici örnekler verirken "örneğin, örnek olarak, özellikle, gibi, açıkçası, açıklamak gerekirse, yani, başka bir deyişle" ifadelerini kullanırız.

Örnek:

"Sütten birçok yiyecek elde ederiz. Yoğurt, peynir, tereyağı gibi yiyecekler süttten yapılır."

Yukarıdaki paragraftan süttten yapılan yiyeceklerin neler olduğunu öğreniyoruz.

1. Resimlere bakarak anlatılanları örneklerle açıklayınız.

Sağlığımızı korumak için temiz olmalıyız. Özellikle

Sağlıklı dişlerimizin olması bizim dişlerimize nasıl baktığımıza bağlıdır. Örneğin

Sağlıklı olmak ile beslenme arasında da sıkı bir ilişki vardır. Açıkçası

Sağlıklı büyüebilmek için spor yapmalıyız. Yani

2. Aşağıdaki şapkaların üzerinde yazılı olanlar, atkılarda yazılı olanları açıklayan ifadelerdir. Örnekteki gibi şapkalarla ilgili atkıları eşleyiniz.

Mevsimine göre giyinmek bizi hastalıklardan korur.

Özellikle banyodan sonra temiz çamaşırlar giymeliyiz.

Sağlığımız için iç çamaşırlarımızı sık sık değiştirmeliyiz.

Yani atkı, şapka ve eldiven giymek bizi soğuktan daha iyi koruyacaktır.

Giysilerimizin yapıldığı kumaşlar da sağlığımız için önemlidir.

Örneğin yazın ince ve açık renk giysiler giyersek güneşten daha az rahatsız oluruz.

Kışın sokağa çıkarken soğuktan korunmak için bazı şeyler giyeriz.

Sentetik giysilerden uzak durmalı, penye giysiler giymeliyiz.

T E S T 11

D E S T E K L E Y İ C İ V E

A Ç I K L A Y I C I Ö R N E K L E R

1. Aşağıdakilerden hangisi açıklayıcı ifadelerden biridir?

- a. özellikle   b. göre   c. kadar

2. "Okula gelirken ve giderken yani okul yolunda trafik kurallarına uymalıyız." cümlesinde açıklayıcı ifade hangisidir?

- a. ve   b. yani   c. okul

3. "Doktorluk, hemşirelik, hasta bakıcılık ..... meslekleri yapan kişiler sağlık alanında çalışan kişilerdir." cümlesinde noktalı yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- a. yani   b. gibi   c. göre

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde açıklayıcı bir ifadeye yer verilmiştir?

- a. Yazın yani haziran, temmuz ve ağustosta şapka takmalıyız.
b. Çok sıcak günlerde güneşte fazla kalmamalıyız.
c. Terleyince giysilerimizi değiştirmeliyiz.

5. "Yulaf, arpa, mısır ve buğday gibi bitkiler tarlada yetiştirilir." cümlesinde açıklayıcı ifade hangi sözcükle sağlanmıştır?

- a. ve   b. gibi   c. bitkiler

6. "Kazak, yünlü pantolon, hırka gibi ..... giyecekler bizi sıcak tutar." cümlesinde noktalı yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- a. kışlık   b. baharlık   c. yazlık

7. "Yiyecekleri satın alırken ..... son kullanma tarihlerine bakmalıyız." cümlesinde noktalı yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- a. yani   b. örneğin   c. özellikle

8. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde açıklayıcı ve destekleyici bir ifadeye yer verilmemiştir?

- a. Müze yani tarihî eser ve kalıntıların sergilendiği yerleri ziyaret etmeliyiz.
b. Doğal güzelliklerimiz, tarihî ve turistik kalkınmamızda önemlidir.
c. Geçmişimizi başka bir deyişle atalarımızın neler yaşadıklarını öğrenmeliyiz.

9. "..... başka bir deyişle büyük şehirlerimiz, çok kalabalıktır." cümlesinde noktalı yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- a. Ülkemizin doğusundaki şehirler
b. Denizden uzak şehirler
c. İstanbul, Ankara, İzmir

10. "Gelenekler toplumu bir araya getirir. Örnek olarak asker uğurlama, düğün, kına gecesi verilebilir." cümlesinde açıklayıcı ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- a. gelenekler   b. kına gecesi   c. örnek olarak

11. "Balkonun üstüne tente yani güneşlik yaptırдық." cümlesinde "yani" sözcüğünün kullanılmasının nedeni nedir?

- a. Tente sözcüğünün anlamını açıklamak
b. Tente ya da güneşlikten birini yaptırıldıklarını açıklamak
c. Balkonun güneş aldığı belirtmek

12. "Sandalye, koltuk ..... mobilyalarda dik oturmalıyız." cümlesinde noktalı yere hangi sözcük gelmelidir?

- a. yani   b. veya   c. gibi

Önem Belirten İfadeler

Okuduklarımızda önem belirten ifadeleri dikkate alarak okursak anlatılanları çok daha kolay ve doğru anlarız.

Önem belirten ifadeler "başlıca, daha iyi, özellikle, en iyisi, en kötüsü, en az, daha kötü" gibi ifadelerdir.

Örnekler:

Temiz olmak sağlığımızı korur. **Özellikle** ellerimizin temizliği bizi birçok hastalıktan korur. **En iyisi**, bütün vücudumuzun temizliğine dikkat etmektir.

Yukarıdaki paragrafta kırmızı renkle verilmiş olan sözcükler, önem belirten ifadelerdir.

1. Aşağıdaki cümleleri önem belirten ifadelerden uygun olanları ile tamamlayınız.

başlıca

daha iyi

daha kötü

özellikle

en iyi

en kötü

en az

Omlet yapmak için .....
malzemeler; yumurta, baharat ve
margarindir.

Günde üç öğün yemek
yemeliyiz. .... kahvaltıyı
ihmal etmemeliyiz.

..... bir öğrenci olmak
için çok çalışıyor.

Kemiklerimizi güçlendirmek
için ..... içecek süttür.

Şimdiye kadar yaşadığım
..... olaydı.

Önümüzdeki hafta hava
..... olacakmış. Fırtınalı ve
karlı günler bizi bekliyor.

Haftada ..... bir kez
banyo yapmalıyız.

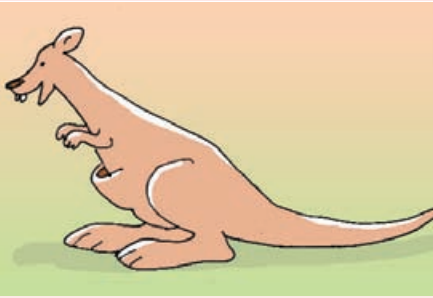
2. Aşağıdaki metinde önem belirten ifadelerin altını çiziniz.

Bir an için içme ve kullanma suyu bulamadığımızı düşünün. Yaşam ne kadar güçleşirdi. İçtiğimiz suyun temiz ve sağlığımıza yararlı olması önemlidir. Temiz su mikroplardan ve içindeki yabancı maddelerden arındırılmış olmalıdır. Özellikle kaynak suları daha temizdir.

Bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de özellikle büyük yerleşim birimlerinde insanların karşılaştığı en büyük çevre sorunu çöplerdir.

Kanguruların kuyrukları uzun ve kuvvetli yapıdadır. Hareket etmelerine yardımcı olan kuyruk, ayrıca sıçrarken dengede kalmalarını da sağlar. Kangurular rakipleriyle boğuşurken zıplar, sonra çok sıkı tekmeler atar. Kanguruların kuyruklarının en önemli özelliği hem hareket etmelerini hem de kendilerini savunmalarını sağlamalarıdır.

T E S T 12

Ö N E M B E L İ R T E N

İ F A D E L E R

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde önem belirten ifade yoktur?
- Ülkemizi daha iyi tanıtmak için her alanda başarılı olmalıyız.
  - Ülkemizin özellikle doğal güzellikleri ve tarihî zenginlikleri dikkat çeker.
  - Ülkemizde genç nüfus fazla olduğu için yeni üniversitelere ihtiyaç var.
2. "Okulumuzun en iyi özelliği ..... " cümlesi aşağıdakilerden hangisi ile tamamlanır?
- laboratuvarlarının olmasıdır.
  - bilgisayarlarımızın bozuk olmasıdır.
  - çatımızın su sızdırmasıdır.
3. "Sınıfımızın ..... kitap okuyan öğrencisi Ali'dir. Çünkü haftada iki kitap okuyor." cümlesinde noktalı yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?
- daha iyi
  - en iyi
  - iyi
4. "Havuç yemek ..... gözlerin sağlıklı olmasına yardımcı olur." cümlesinde noktalı yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?
- özellikle
  - en iyi
  - daha iyi
5. "Bazı böcekler, mutfağımızda, banyomuzda dolaşabilir. .... yiyeceklerimizin üzerinde gezebilirler." cümlesinde noktalı yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?
- Başlıca
  - Daha kötüsü
  - En azından

6. "Temiz havanın insan sağlığındaki önemi ..... suyun önemi kadardır. Bu yüzden sık sık açık havada dolaşmalıyız."

Yukarıdaki cümlede noktalı yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- a. daha iyisi   b. en az   c. iyisi

7. "Mutlu olmanın ..... kuralı insanları sevmektir." cümlesinde noktalı yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- a. özellikle   b. en az   c. başlıca

8. "Çita ..... koşan hayvandır." cümlesinde noktalı yere aşağıdakilerden hangisi gelemez?

- a. en hızlı   b. en az   c. en iyi

9. "Kitaplıklardaki kitaplardan yararlanmak için istediğimizin ..... adını bilmeliyiz. Görevliye kitabın adını söyleyerek alıp alamayacağımızı sormalıyız."

Yukarıdaki cümlede noktalı yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- a. en azından   b. daha iyi   c. daha az

10. "Oyunlarımızı kurallara uygun oynamalıyız. Oyun oynarken arkadaşlarımızı kıracak sözler söylememeliyiz. Özellikle mızıkçılık etmemeliyiz." cümlesinde önem belirten sözcük aşağıdakilerden hangisidir?

- a. kurallara   b. özellikle   c. mızıkçılık

Duygusal ve Abartılı İfadeler

Okuduklarımızda ya da dinlediklerimizde abartılı ifadelere rastlarız. Dikkat çekmek, meraklandırmak veya güldürmek için abartılı ifadeler kullanılır.

Örnek:

“Okulumuzda bir tane parmak çocuk var. Boyu 2 cm, bu yüzden hep en önde oturuyor.”

Okula giden bir çocuğun 2 cm olması imkânsızdır.

Duygularımızı anlatan sözcüklere **duygusal ifadeler** denir.

Örnek:

Yavrum, canım benim, bir daha benden habersiz bir yere gitme!
Seni çok merak ettim.

Yukarıdaki paragrafta altı çizili sözcükler, duygusal ifadelerdir.

1. Aşağıdaki şiiri okuyunuz. Her dördlüğün karşısına dördlükte anlatılanla ilgili bir resim yapınız.

Bir elmanın peşinde
Koştururken kediler,
Pala bıyık fareler
Armutları yediler.

Güvercine yenildi,
Koskocaman bir kartal,
Aslanlar kapı kulu,
Tavşanlar oldu kral.

Tilki kaplumbağaya
Kaptırınca pençeyi,
Babayiğit karınca,
Esir aldı serçeyi.

Bu masalı duyunca
Cinler bile şaşırdı,
Periler kanadını
Kafdağı'na düşürdü.

Ayı, mutlu bir çoban,
Tombul filler koyundu.
Size anlattıklarım,
Bir şiirlik oyundu.

Bestami YAZGAN

2. Çocukların konuşmalarındaki duygusal ifadeleri kırmızıya, abartılı ifadeleri maviye boyayınız.

Canım kardeşim
üç gündür hastanede.
Onu çok özledim.

Geçmiş olsun!
Kardeşine çok üzuldüm.
Hastalığı nedir?

Ateşi çok
yükseldi, bir türlü
indiremedik. Annem ile babam
hastaneye götürdü. Kardeşimi bir
görsen, dünyanın en güzel
çocuğudur.

Eminim
güzelidir. Lütfen kendini
üzme! Sen üzülünce
ben de üzülüyorum.

Kardeşim bir iyileşsin,
ne isterse onu yapacağım.
Araba al desin, alacağım
uçak al desin alacağım,
hem de gerçeğini!

Sen çok
iyisin, dünyanın en tatlı
ablasısın. Kardeşin
çok şanslı.

DUYGUSAL VE ABARTILI İFADELER

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde abartılı bir ifade yoktur?

- Seni dünyalar kadar çok seviyorum.
- Dünya bir yana sen bir yana.
- Sen benim için çok değerlisin.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde duygusal bir ifade vardır?

- Keşke açıp yüreğimi sana gösterebilsem, o zaman anlarsın neler hissettiğimi.
- Son günlerde şehirler arası yolda buzlanma nedeniyle trafik kazası oldu.
- Bu hafta sonu sinemalarda hep duygusal filmler gösterilecekmiş.

3. Uzun süredir görmediğiniz bir arkadaşınız size gelmiş; onu görünce aşağıdakilerden hangisini söylerseniz, onu özlediğinizi belirtmiş olursunuz?

- Ne de olsa uzak yoldan geldin.
- Seni karşımda görünce ne yapacağımı şaşırđım.
- Kaç gün burada kalmayı düşünüyorsun?

4. "Anneciğim, sensiz bir dünyayı kabul edemem." cümlesini söyleyen bir kişi için hangisi doğrudur?

- Annesine karşı duygusal ve abartılı bir ifade ile sesleniyor.
- Annesinin gönlünü almaya çalışıyor. Çünkü annesi ona küsmüş.
- Annesinden bir şey istiyor. O yüzden böyle konuşuyor.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisi endişe belirten bir cümledir?

- Neden yarın bize oturmaya gelmiyorsunuz?
- Nerede kaldı bu çocuk? Başına bir şey gelmesin!
- Kardeşi, bir ay sonra dünyaya gelecek.

6. "Öğretmen, Ali'ye bir daha ödevini unutmaması gerektiğini söyledi." cümlesinde öğretmenin sözlerinin amacı nedir?

- a. Ali'yi uyarmak
- b. Ali'yi kızdırmak
- c. Ali'yi üzme

7. "Neden dün okula gelmedin?" sorusuna hangi cevap verilirse abartılı bir ifade kullanılmış olur?

- a. Dün yurt dışına çıktığımız için
- b. Hasta olduğum için
- c. Ateşim çıktığı için

8. "Bugün canım hiçbir şey yapmak istemiyor." diyen biri nasıl bir durumda değildir?

- a. canı sıkılmış
- b. meşgul
- c. hasta

9. "İste, gökyüzündeki bütün yıldızları senin için indireyim." cümlesini söyleyen bir kişi nasıl biridir?

- a. tehlikeli
- b. duygusal
- c. umursamaz

10. Aşağıdakilerden hangisi abartılı değildir?

- a. Bir aslan miyav dedi.
- b. Minik fare kükredi.
- c. Fare kediden korktu.

Özetleyen ve Sonuç Bildiren İfadeler

Bir konunun kısaca anlatılmasına o konunun özetlenmesi denir.

Özet bildiren ifadeler şunlardır: "özet olarak, kısacası, özetle."

Anlatılanları bir sona bağlamak ise sonuç bildiren ifadelerle yapılır.

Sonuç bildiren ifadeler şunlardır: "son olarak, sonucunda, sonuç olarak."

Örnek:

"Bütün anlattığımı özetleyecek olursak; Ankara hafta içi her gün yağışlıdır. Sonuç olarak, şemsiyenizi yanınızdan ayırmayınız."

Paragrafta altı çizili sözcük gruplarından birincisi özet bildiren, ikincisi sonuç bildiren ifadelerdir.

1. Aşağıdaki metinlerle bu metinleri özetleyen ve sonuç bildiren cümleleri eşleyiniz.

Gıdıklanıyorsanız, büyük olasılıkla sizleri gıdıklayanlar size en yakın olanlardır. Bazı bilim adamları gıdıklamayı insanların birbirlerine duydukları sevgilerini göstermelerinin bir yolu sanıyorlar.

Biri sizi gıdıkladığında eğer kolay gıdıklanan biriyseniz büyük olasılıkla gülüyorsunuz. Yapılan araştırmalar gıdıklanma sırasındaki gülüşümüz ile bir şakaya gülüşümüzün aynı olduğunu göstermektedir.

Bazı bilim adamları ise gıdıklandığımızda vücudumuzun verdiği tepkilerin kendimizi korumak amaçlı olduğunu düşünüyorlar. Gıdıklanma sizin vücudunuza ait olmayan şeyin size dokunduğunu haber veriyor. Size dokunan bir örümcekten bu doğal tepkiniz sayesinde kurtuluyorsunuz.

Sonuçta gıdıklanmaya vücudun verdiği tepki, sizi tehlikelerden koruyor.

Kısacası biri bizi gıdıklıyorsa, bizi seven biridir.

Özetle gıdıklandığımızda güleriz.

2. Aşağıdaki cümleleri tamamlayınız.

Kışın lapa lapa yağmaya başlayan karı görünce yerimizde duramayız. Soğuğa aldırış etmeden dışarı fırlar, kendimizi yumuşacık karların üstüne bırakırız. Kartopu oynar, kardan adam yapar ya da kızakla kayarız. Kısacası .....

.....

.....

Yazın deniz kıyısında denize girmediğiniz zamanlarda yapabileceğiniz en iyi şey kumdan kaleler kurmaktır. Yaptığınız kaleye çevrenizdeki büyükler de katılırsa daha da zevkli olur. Sonuç olarak .....

.....

.....

Sonbaharda ağaçların yaprakları dökülmeye başladığında yerler sarı, kırmızı, kahverengi yapraklarla dolar. Bu yaprakların arasında yürümek, yürürken yaprakların çıkardıkları sesleri dinlemek çok güzeldir. Özetle .....

.....

.....

6. "Kardeşi dünyaya gelince onu sevmediğimizi düşündü. Bizse onun çok iyi bir abla olacağını düşünüyorduk. Büyüdüğünde birbirlerine destek olurlar, kendilerini yalnız hissetmezler, diye düşünmüştük. Bunu kızımıza anlattık, sonuçta akıllı kızım da ....."

Paragrafın devamı aşağıdakilerden hangisi olmalıdır?

- a. ne demek istediğimizi anladı.
- b. hiçbir şeyi dinlemek istemedi.
- c. bu anlattıklarımıza inanmadı.

7. "Dengeli beslenmek, spor yapmak, temiz havada dolaşmak... Bunların hepsi sağlığımızı korur. .... sağlığımızı korumak için yiyeceklerimize, hareketlerimize, bulunduğumuz ortama dikkat etmeliyiz."

Noktalı yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- a. Özellikle
- b. Zaman zaman
- c. Kısacası

8. Okuduğumuz bir konudan ne anladığımızı kendi cümlelerimizle yazmaya ne denir?

- a. betimleme
- b. öykü
- c. özet

9. Aşağıdakilerden hangisi sonuç bildiren ifadelerden değildir?

- a. Sonuçta
- b. Sonuç olarak
- c. Son zamanlarda

10. "Bütün bu anlattıklarımı toparlayacak olursam." cümlesi ile aynı anlama gelen sözcük hangisidir?

- a. Özetle
- b. Toplama
- c. Bütün

Sebep - Sonuç ilişkileri

Bir şeyin sebebini öğrenmek için "Niçin? Neden?" sorularını sorarız.

Örnekler:

Niçin arkadaşlarınla oynamıyorsun?
Neden beni aramıştın?

Sebep-sonuç ilişkisini belirtmek için "çünkü, neden olarak, için, dolayısıyla, bu nedenle, bu yüzden" ifadelerini kullanırız.

Örnekler:

Top oynamayı çok sevdiği **için** odasının her tarafı toplarla dolu.
Yağmur çok yağdı, **dolayısıyla** bahçeye çıkamadılar.
Gökhan, bugün tahtayı iyi göremedi, **çünkü** gözlüğünü evde unutmuş.

Ödevini yetiştiremedi, **bu nedenle** okula gitmek istemedi.

1. Aşağıdaki cümleleri yanlarındaki resme bakarak tamamlayınız.

Okan, yatağından hiç çıkmadı
çünkü .....

Aycan'ın yeni bir kitabı oldu,
bu yüzden .....

Dışlerini fırçalamadığı için
.....

Çantası çok ağırdı, bu nedenle
.....

En sevdiği renk maviydi,
dolayısıyla .....

.....
için her gün taze sebze ve meyve
yiyor.

2. Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere "bu yüzden, bundan dolayı, dolayısıyla, için, çünkü, bu nedenle" ifadelerinden uygun olanlarını getiriniz.

Hafta sonu alışveriş merkezlerine gitmeyi sevmiyor
..... oralar çok kalabalık oluyor.

Çıplak ayakla yere bastığı ..... üşüttü.

Öğretmenler Günü ..... öğretmenlerine şarkı söylemeye karar verdiler.

Hava çok soğuktu ..... anneleri dışarı çıkmalarına izin vermedi.

Şemsiyesini almayı unuttu ..... yağmurda ıslandı.

Birbirleriyle sohbet etmek istediler ..... televizyonu bu akşam hiç açmadılar.

Ablasına doğum günü hediyesi olarak kitap aldı ..... ablası kitapları çok sever.

Evleri deniz kenarında ..... bütün yaz denize giriyor.

Ebeyi seçmek ..... sayıştılar.

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sebep - sonuç ilişkisi kurulmuştur?

- Zararlı olduğu için asitli içecekler içmiyor.
- En çok portakal suyu içmeyi seviyor.
- Akşamları bir bardak süt içip öyle uyuyor.

2. Aşağıdaki cümlelerden hangisine "neden" sorusunu sorarsak cevap alamayız?

- Her zaman kalem kutusunda yedek kalem olur.
- Düzenli olmayı sevdiği için odası hep topludur.
- Apartmanlarında hiç yaşıtı yok bu yüzden çok sıkılıyor.

3. "Ablası ile aynı odada kaldığı için ..... " cümlesi aşağıdakilerden hangisi ile devam edemez?

- birçok eşyaları ortak.
- çünkü evde başka oda yok.
- geceleeri hiç korkmuyor.

4. " ..... çünkü güneş alıyor." cümlesinde noktalı yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- Sabahları evleri serin oluyor
- Evleri çok aydınlık
- Evleri zemin katta

5. "Niçin bir kez daha saklambaç oynamıyoruz?" sorusunun cevabı aşağıdakilerden hangisidir?

- Çünkü artık oynamak istemiyorum.
- Çünkü saklambaç oyununu bilmiyorum.
- Çünkü hayatımda hiç saklambaç oynamadım.

6. "Teyzemi göreceğim için çok heyecanlıydım ..... bütün gece uyuyamadım." cümlesinde noktalı yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- a. çünkü   b. dolayısıyla   c. olduğu için

7. "Amcamla sadece telefonla görüşebiliyoruz ..... o Almanya'da." cümlesinde noktalı yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- a. ama   b. dolayısıyla   c. çünkü

8. "Çok hastaydı ..... hafta sonunu evde geçirdi." cümlesinde noktalı yere aşağıdakilerden hangisi gelemez?

- a. dolayısıyla   b. bu yüzden   c. için

9. "İçeriye havalandırmak ..... pencereleri açtı." cümlesinde noktalı yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- a. çünkü   b. bu yüzden   c. için

10. "Bu ayki gelirleri yeterli olmadığı ..... ona pantolon alamadılar." cümlesinde noktalı yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- a. çünkü   b. için   c. dolayısıyla

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yapılan işin nedeni açıklanmıştır?

- a. Saçları çok uzun olduğundan hep topluyordu.
b. Mavi kolye, gözleri ile aynı renkteydi.
c. Tiyatro gösterisini kahkahalarla izledi.

12. "Saniye, okula koşarak geldiği ..... soluk soluğa kalmıştı." cümlesinde noktalı yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- a. için   b. çünkü   c. bu yüzden

Karşılaştırmalar

Benim babam senin babandan daha güçlü, daha akıllı ve daha komik.

Tıpkı benim senden daha akıllı, daha güçlü ve daha komik olduğum gibi.

Durumlar, olaylar, kişiler, nesnelere arasında karşılaştırmalar yaparız.

Karşılaştırma yaparken "aynısı, farklı olarak, benzer, gibi, ...den daha, kadar vb." ifadelerden yararlanırız.

Örnekler:

Çizme ve botun kullanım amaçları benzerdir, ikisi de ayağı korumak için giyilir.

Çizme, bottan farklı olarak daha uzundur.

Bot da çizme gibi kışın giyilir.

1. Hangi çocuklar aynı anlama gelen cümleler kurmuşlardır?
Eşleyiniz.

Ne kedileri severim
ne de köpekleri.

Kedileri de
köpekleri de
sevmem.

Köpekler de kediler de
evcilleştirilebilir.

Hem kediler
hem de köpekleri
severim.

Köpekleri ve kedileri
severim.

Köpeklerin ve
kedilerin benzer
özelliklerinden biri evde
beslenebilmeleridir.

2. Aşağıdaki cümleleri "benzer, farklı, aynı, gibi, daha, kadar" sözcükleri ile tamamlayınız.

Ali, benim ..... çalışkan değil.

Emre ..... Alp de top oynamayı sever.

Büyükler küçüklerden ..... olarak daha az uyurlar.

Mandalina ve portakalın yetiştiği mevsim ..... İkisi de kış meyvesidir.

Üç basamaklı sayılar, iki basamaklı sayılardan ..... büyüktür.

Başak, Burcu'dan ..... olarak uzun saçlıdır.

Otomobiller, kamyonlar ..... yavaş değildir.

Bu iki apartman birbirine renkleri bakımından ..... İkisi de mavi renklidir.

Evren'in boyu Meltem'den ..... uzundur.

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir karşılaştırma vardır?

- a. Ceren, bana göre daha zayıf.
- b. Teoman, okuldan sonra parka gitti.
- c. Annem, beni yarın doktora götürecektir.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "çocuk ile çikolata" arasında bir benzerlik kurulmuştur?

- a. Çocuklar çikolatayı çok severler.
- b. Çikolata da çocuklar gibi çok tatlıdır.
- c. Çikolata çocuk için hem yararlı hem de zararlıdır.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde Halis ile Arda'nın farklılıklarından söz edilmektedir?

- a. Halis'in saçları Arda'dan çoktur.
- b. Halis de Arda gibi güler yüzlüdür.
- c. Halis'in de Arda'nın da kardeşi yoktur.

4. "Pırl, zayıftır ama Işıl ..... değil." cümlesinde noktalı yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- a. daha
- b. kadar
- c. göre

5. "Köyler, kentler ..... gelişmiş değildir." cümlesinde noktalı yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- a. daha
- b. göre
- c. gibi

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde karşılaştırma yapılmamıştır?

- a. Sözlük ve ansiklopedi kaynak kitaplardır.
- b. Evde hem ansiklopedim hem de sözlüğüm var.
- c. Sözlükler, ansiklopediler kadar geniş bilgi vermez.

7. "Yiğit de Özlem de parka gelmedi." cümlesi aşağıdakilerden hangisi ile aynı anlamdadır?

- a. Yiğit ve Özlem sık sık parka gelir.
- b. Hem Yiğit hem de Özlem parka geldi.
- c. Ne Yiğit ne de Özlem parka geldi.

8. "Buzağı da kuzu gibi yavru hayvandır." cümlesi aşağıdakilerden hangisi ile aynı anlamdadır?

- a. Buzağı ile kuzu yavru hayvanlardır.
- b. Buzağı, kuzudan daha büyüktür.
- c. Buzağı kuzuya göre daha iridir.

9. "Göre" sözcüğü aşağıdaki cümlelerden hangisine karşılaştırma anlamı katmıştır?

- a. Söylediğine göre okullar bir hafta geç açılacak.
- b. Burası çocuklara göre bir yer değil.
- c. Can'a göre Cem daha uzun boyludur.

10. "Kanepe, koltuk ..... küçük değildir." cümlesinde noktalı yere aşağıdakilerden hangisi gelemez?

- a. kadar
- b. gibi
- c. göre

11. Hangi cümlede peynir ve yoğurt karşılaştırılmaktadır?

- a. Hem peynir hem de yoğurt yemeliyiz.
- b. Yoğurt, peynir gibi kahvaltıda pek yenmez.
- c. Markette farklı peynir ve yoğurt çeşitleri vardı.

12. "Kitap okumak ..... kaliteli film izlemek de önemlidir." cümlesinde boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- a. kadar
- b. için
- c. göre

Yazma

Yazma

Duygu ve düşüncelerimizi ifade etmenin bir yolu da yazı yazmaktır.

Şiir, öykü, masal, anı ve günlük yazarak hem yazma becerimizi hem de düşünme becerimizi geliştiririz.

Ayrıca davetiye, tebrik kartı ve mektup yazarak başkalarıyla duygularımızı paylaşırız.

Yazı Yazarken Dikkat Etmemiz Gerekenler

Yazmak için hazırlık yapmalıyız.

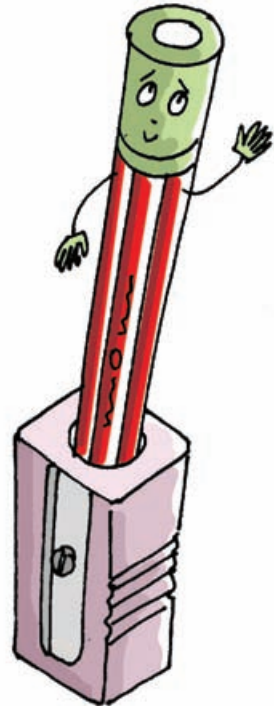
“Niçin bu yazıyı yazacağım?” sorusuna cevap vermeliyiz.

Yazımızda anlamlı cümleler kurmalıyız.

Yazımızda noktalama işaretlerini doğru yazmalı ve yerinde kullanmalıyız.

Yazımızı yazarken yanımızda sözlük ve yazım kılavuzu bulundurmalıyız.

Konu dışına çıkmadan yazmalıyız.

Cümle (Tümce)

Söylediklerimizin ve yazdıklarımızın doğru ve tam olarak anlaşılması için anlamlı cümleler kurmalıyız.

Duygu, düşünce, haber, istek ve hayallerimizi bildiren sözcük veya sözcük dizisine cümle (tümce) denir.

Cümleler farklı durumları ifade edebilir.

"Seni çok özledim." cümlesi bir duyguyu ifade ediyor.

"Yarın gitar kursum başlıyor." cümlesi bir haber bildiriyor.

"Haydi, top oynayalım!" cümlesi bir isteği ifade ediyor.

"Düzenli ve sağlıklı beslenmeliyiz." cümlesi bir düşünce bildiriyor.

Sadece bir sözcükten oluşan cümleler vardır.

Örnekler:

- Güldük.
- Çalıştım.
- Isıtıyorum.

Her sözcük grubu cümle değildir.

Örnekler:

- Çocuğu
- Küçük çocuğu
- Küçük çocuğu annesi yanına

Anlatmak istediklerimizi tam ve doğru olarak ifade eden cümleler kurmalıyız.

Örnek:

ördü

anneannem

kazak

bana

sözcüklerinin anlamlı bir cümle olması için sözcükler şöyle sıralanmalıdır:

Anneannem

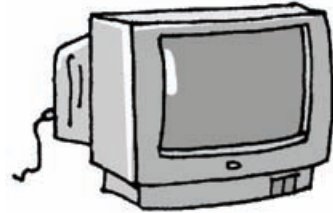
bana

kazak

ördü.

Aşağıdaki sözcüklerle anlamlı ve kurallı cümleler oluşturalım.

izliyoruz

hafta

sadece

televizyon

sonları

Sadece

hafta

sonları

televizyon

izliyoruz.

Cümlenin Yazımı ve Noktalaması

- Sabah, kuş sesleri ile uyandım.
- Yarın sinemaya gideceğiz.

Cümlenin ilk sözcüğünün ilk harfi büyük yazılır.

- Her gün gazete okurlar.
- Apartmanda kaç daire var?
- Hey, dikkat et, düşeceksin!

Cümlenin sonuna nokta (.), soru işareti (?) ve ünlem işaretinden (!) uygun olanı konur.

Cümlelerimizi Yazarken

Çok uzun cümleler kurmamalıyız.

Gereksiz veya eksik sözcük kullanmamalıyız.

Noktalama işaretlerini doğru kullanmalıyız.

Yazmadan önce ne yazacağımızı düşünmeliyiz.

Yazdıklarımızı okuyarak doğru yazıp yazmadığımızı kontrol etmeliyiz.

1. Aşağıdaki ifadelerden cümle olanları boyayınız.

En azından merdivenlere

Çocuklarla kahkahalar atarken

Bütün aile pikniğe

Çöpleri her akşam

Dergiye abone olduk.

Yarın eve erken

Üçüncü sınıfta okuyorum.

Kırmızı kalemimi evde unuttum.

Bir bardak sıcak süt

Her gün mutlaka kitap

Siz buraya mı taşındınız?

Mavi gömlek sana yakışmış.

Kâğıttan gemi mi

Hasta olduğundan

Başım çok ağrıyor.

Öğretmenler odasına bakarak

2. Aşağıdaki sözcükleri anlamlı ve kurallı cümleler oluşturacak şekilde sıralayınız.

büyüdü - oldu - çocuk - delikanlı

çizgili - bozuldu - fermuarı - pantolonun

güzel - söylüyordu - çok - şarkı

nöbet - koridorda - tuttu - öğretmen

serinlediği - hırka - için - hava - giydi

3. Aşağıdaki cümlelerin sonuna uygun noktalama işaretleri koyunuz.

Öğleden sonra sinemaya gidelim mi( )

Seni burada mı bekleyelim( )

Aman çocuğum, yerler kayıyor( )

Bu romanı okumanı isterim( )

Dayımlar iki ay önce İstanbul'a taşındılar( )

1. Aşağıdakilerden hangisi cümledir?

- a. Soldu   b. Sıska   c. Saman

2. Aşağıdakilerden hangisi cümle değildir?

- a. Sınıfa girdi
b. Sabah okula
c. Dersi dinlemedi

3. "Senin kalemin yeni mi?" cümlesinde hangi sözcük çıkarılırsa cümlenin anlamı değişmez?

- a. senin   b. kalemin   c. yeni

4. Hangi cümlenin sonuna yanlış bir noktalama işareti konulmuştur?

- a. Hangi sınıfta okuyorsun?
b. Yaşasın, teyzem bize geliyor!
c. Bu kitabın yazarı kim.

5. Aşağıdaki sözcük dizilerinden hangisiyle cümle oluşturulabilir?

- a. yere - su - düştü - bardağı
b. sınıfa - bizim - unutup - koşarak
c. çocuklar - ilk - bahçede - önce

6. "kalabalıktı - oldukça - mağaza - ile - bugün"

Yukarıdaki sözcüklerle bir cümle oluşturulsa hangi sözcük kullanılmaz?

- a. mağaza   b. ile   c. bugün

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisi istek bildiriyor?

- a. Bugün Ece gelecek.
b. Okula kedimle gitsem.
c. Salonda kitap okuyor.

8. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin sonuna soru işareti gelmemelidir?

- a. Oraya ne kadar zamanda gideriz?
- b. Bu defteri mi kullanacaksın?
- c. Bu sandalyeye oturabilirsiniz?

9. "yerleştirdi - özenle - fotoğraflarını - albüme" sözcükleri ile anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturulsa son sözcük hangisi olur?

- a. özenle
- b. fotoğraflarını
- c. yerleştirdi

10. Aşağıdakilerden hangisi iki sözcüklü bir cümledir?

- a. Çocuk kahkahası
- b. Oyun parkı
- c. Çocuk oynadı

11. "Güneş çoktan doğmuş, artık sabah ..... " cümlesinde boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi gelemez?

- a. olmuştu
- b. olmuş
- c. olmuyordu

12. Aşağıdaki sözcüklerden hangisi tek başına cümledir?

- a. Ben
- b. Bil
- c. Bol

13. "Burcu, evde ..... saklandı?" cümlesinde noktalı yere hangi sözcük gelirse soru cümlesi olur?

- a. nereye
- b. dolaba
- c. mutfağa

14. "..... annem kurabiye yaptı." cümlesinde noktalı yere hangi sözcük gelemez?

- a. Yarın
- b. Dün
- c. Bugün

15. "Müzik dinledik" cümlesinde müziği dinleyen kimdir?

- a. O
- b. Biz
- c. Siz

Sözcük

Özgür, anlamını bilmediği sözcüklerin anlamını öğrenmek için başka ne yapabilirdi?

Duygu ve düşüncelerimizi anlatmak için sözcüklerden yararlanırız.

Sözcük dağarcığımız ne kadar geniş olursa o kadar güzel yazar ve konuşuruz. Ayrıca anlatılanları daha kolay ve doğru anlarız.

Sözcüklerin genellikle bir anlamı vardır.

Örnek: öykü, tavşan, araba

Tek başına anlamı olmayan sözcükler de vardır.

Örnek: gibi, veya, dolayı

Tek başına anlamı olmayan sözcükler, cümle içinde anlam kazanırlar.

Örnek: Onun gibi güzel bir sesim olsun isterdim.

Sözcüklerin Abece Sırası

Anlamını bilmediğimiz sözcüklerin anlamlarını sözlükten öğreniriz. Ayrıca ansiklopediden de birçok sözcüğün anlamını öğrenebiliriz.

Sözlük, ansiklopedi ve yazım kılavuzunda sözcükler abece sırasına göre dizilir.

Abeces sırası, harflerin alfabe sırası demektir.

a-b-c-ç-d-e-f-g-ğ-h-ı-i-j-k-l-m-n-o
-ö-p-r-s-ş-t-u-ü-v-y-z

Sözcüklerin sözlük sıralaması ilk harflerine göre yapılır. İlk harfler aynı ise ikinci sıradaki harflere bakılır. Bunlar da aynı ise bir sonraki harflere bakılır.

“çocuk, oyuncak, bebek, anne”

Yukarıdaki sözcükleri sözlük sırasına koymak için ilk harflerine bakmak yeterlidir.

Verilen sözcüklerin sözlükteki sıralanışı şöyledir:

anne, bebek, çocuk, oyuncak

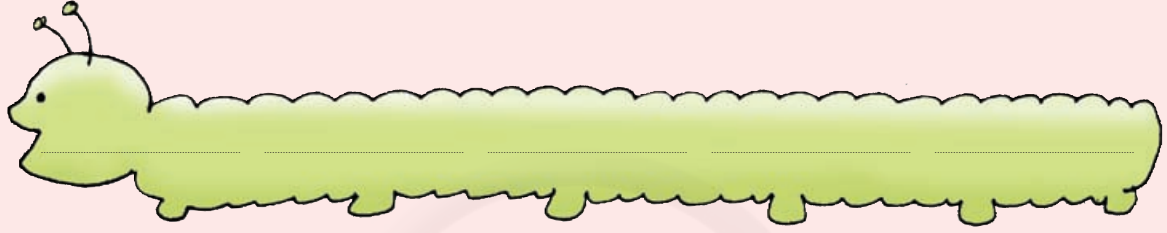
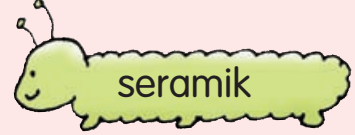
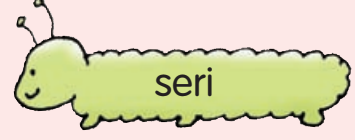
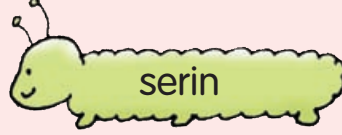
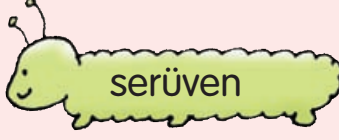

“Kardeş, karne, karınca” sözcüklerini abece sırasına koyalım.

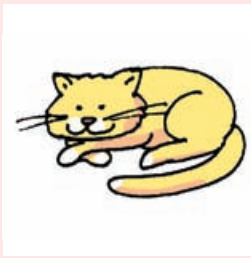
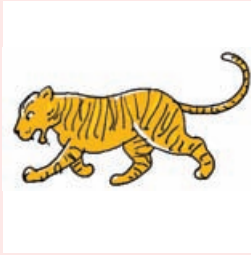
İlk üç harf aynı, bu yüzden dördüncü harflere bakalım. Sıralama şöyle olmalı: kardeş, karınca, karne

1. Aşağıdaki sözcükleri sözlükte bulunuş sıralarına göre büyük tırtılın üstüne yazınız.

2. Aşağıdaki hayvanların adlarını abece sırasına göre tabloya yerleştiriniz.

1. ....

2. ....

3. ....

4. ....

5. ....

6. ....

3. Aşağıdaki sözcükleri sözlükte bulunuş sırasına göre sıralayınız.

1. ....

2. ....

3. ....

atki - atık - atlet - ataş

4. ....

1. ....

2. ....

3. ....

kral - kravat - kredi - kramp

4. ....

1. ....

2. ....

3. ....

bakış - bakraç - bakkal - bakan

4. ....

1. ....

2. ....

3. ....

perişan - perde - perhiz - peri

4. ....

Karşıt Anlamlı Sözcükler

Haydi
yukarıya gel!

Yukarı ve **aşağı** sözcükleri karşıt anlamlı sözcüklerdir.

Anlamları birbirinin tersi olan sözcüklere **karşıt (zıt) anlamlı sözcükler** denir.

Örnekler:

Çok **hızlı** konuşuyorsun, seni anlamakta zorlanıyorum.

Biraz **yavaş** konuşur musun?

Bu cümlelerde "hızlı" ve "yavaş" sözcükleri karşıt anlamlı sözcüklerdir.

Olmaz,
sen **aşağıya**
gel!

Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcükler karşıt anlamlıdır.

Savaş değil, barış istiyoruz.

Uzak yakın bütün akrabaları düğüne çağırdık.

1. Kelebeklerin içinde yazılı sözcüklerin karşıt anlamlıları çiçeklerin içinde harfleri karışık olarak yazılmıştır. Karşıt anlamlı sözcükleri örnekteki gibi eşleyiniz.

ileri

eski

genç

boş

kirli

dost

tatlı

geri

2. Aşağıdaki cümlelerde karşıt anlamlı sözcüklerin altını çiziniz.

Örnek: Üstüne ince kalın fark etmez bir hırka giy.

Amcam, iyi kötü bir iş buldu.

Ablam gece gündüz çalışıp üniversiteyi kazandı.

Testte üç doğru bir yanlışım vardı.

Güzellik de çirkinlik de herkese göre değişir.

Benim çantam çok hafif, seninki ağır mı?

Siyah pantolonunda ince beyaz çizgiler vardı.

3. Aşağıdaki cümleleri örnekteki gibi karşıt anlamlısı ile tamamlayınız.

Örnek: Lütfen söyler misin, aç mısın tok musun?

Ece, benden uzun mu .....?

Televizyon izlemek yararlı mı .....?

Bu problemi çözmek kolay mı .....?

Bu olaya güler misin .....?

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "pahalı" sözcüğünün karşıt anlamlısı kullanılmıştır?

- Her zaman kaliteli giysiler giyiyor.
- Meyveleri ucuz olduğu için pazardan alıyorlar.
- Satışlarda son günlerde azalma oldu.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde karşıt anlamlı sözcükler bir arada kullanılmıştır?

- Koridorda bir ileri bir geri yürüyüp durdu.
- Okuldan sonra birlikte parka gittik.
- Öncelikle annemden izin almalıydın.

3. "Sınıfınızın mevcudu fazla mı?" sorusuna "Hayır" diyen biri için sınıfın mevcudu nasıldır?

- çok
- az
- eksik

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde karşıt anlamlı sözcükler bir arada kullanılmıştır?

- Ufak tefek bir çocuktuk.
- Çantasını tıka basa doldurmuş.
- Az çok söylenenleri anladım.

5. "Kovanın içini dışını yıkadı." cümlesinde altı çizili sözcükler arasındaki ilişki hangi sözcük çifti arasında vardır?

- tutumlu - tutumsuz
- acı - tatlı
- küçük - ufak

6. "Bence sen korkak değilsin." cümlesinde altı çizili sözcük grubunun anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- cesur
- saygılı
- kavgacı

7. Aşağıdaki sözcük çiftlerinin hangisi zıt anlamlı sözcüklerdir?

- a. alçak - yüksek
- b. dar - kısa
- c. acı - acısız

8. "Resim kursuna ilk başladığında acemidi." cümlesindeki altı çizili sözcüğün karşıt anlamlısı hangi cümlede kullanılmıştır?

- a. Ahmet, çabuk öğrenen bir çocuktur.
- b. Ustasının her dediğini yapıyor.
- c. Sınıfın en çalışkan öğrencisiyim.

9. "Şişman - ilk - zayıf - ağır - son" sözcükleri karşıt anlamlılar olarak eşleştirildiğinde, hangi sözcük tek kalır?

- a. şişman
- b. ilk
- c. ağır

10. "Okulumuzda kâğıt tüketimi çok fazladır." cümlesinde altı çizili sözcüğün karşıt anlamlısı aşağıdakilerden hangisidir?

- a. israfı
- b. harcaması
- c. üretimi

11. "Ekmek taze mi .....?" cümlesini altı çizili sözcüğün karşıt anlamlısı ile devam ettirsek boşluğa aşağıdakilerden hangisi gelir?

- a. bayat mı
- b. yeni mi
- c. sıcak mı

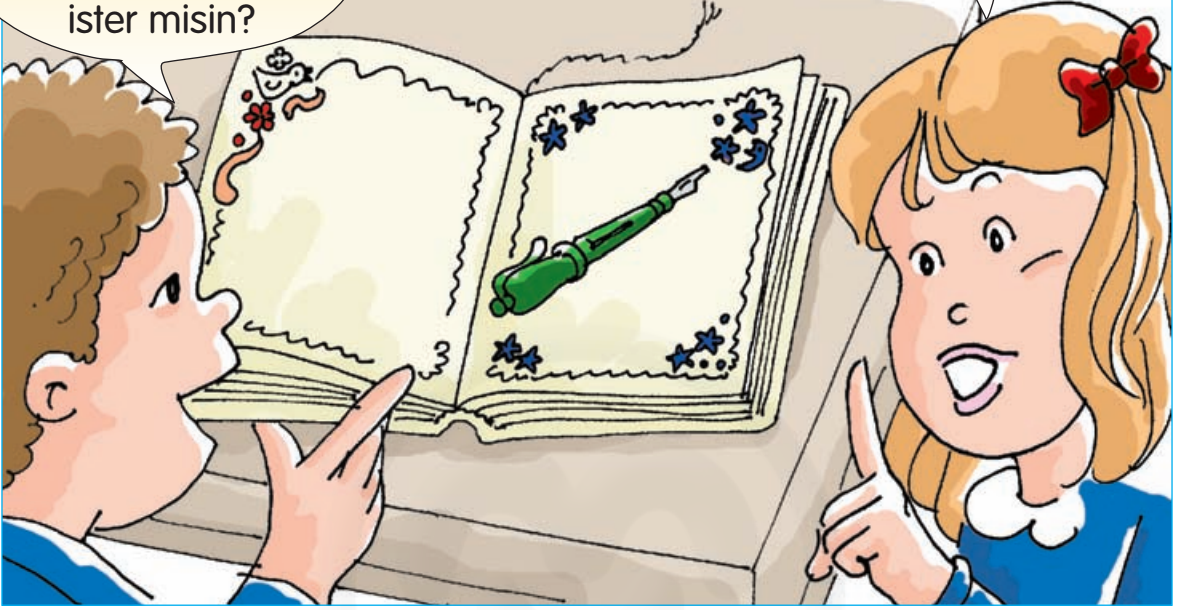
12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde karşıt anlamlı sözcükler bir arada kullanılmamıştır?

- a. Acı tatlı birçok olay yaşadık.
- b. Basit ve zevkli bir oyundu.
- c. Küçük büyük herkes onu alkışladı.

EŞ Anlamlı Sözcükler

Deniz,
anı defterime
bir şeyler yazmak
ister misin?

Evet ama
ona "anı" değil
"hatıra" defteri denir.

Deniz ile Turgut aynı anlama gelen iki farklı sözcük kullanıyorlar. **Anı** ve **hatıra** sözcüklerinin anlamları aynıdır.

Yazılışları farklı, anlamları aynı olan sözcüklere **eş anlamlı (anlamdaş) sözcükler** denir.

Örnekler:

Anlamını bilmediği **kelimelerin** anlamlarını sözlükten öğrendi.
Anlamını bilemediği **sözcüklerin** anlamlarını sözlükten öğrendi.

Bu cümlelerde "kelime" ve "sözcük" sözcükleri eş anlamlıdır.

Televizyonu onarması için yetkili servisi aradık.
Televizyonu tamir ettirmek için yetkili servisi aradık.

Bu cümlelerde "onarmak" ve "tamir etmek" eş anlamlıdır.

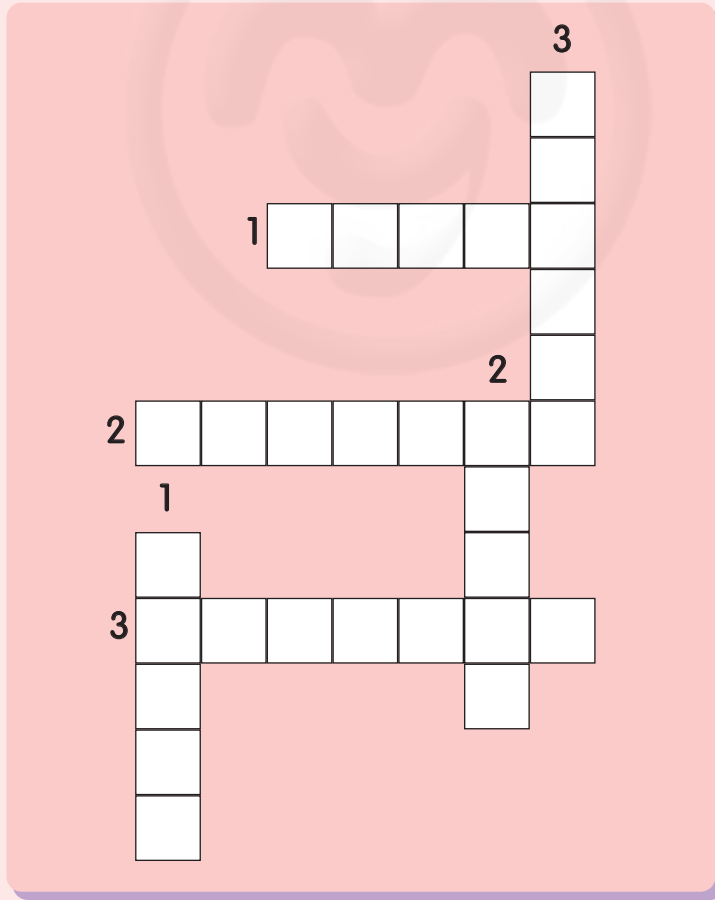
1. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerin eş anlamlılarını bulmacaya yerleştiriniz.

Soldan Sağa

1. Dün akşam misafirleriniz mi vardı?
2. Bu konuda seninle aynı fikirdeyim.
3. Doğum günümde arkadaşlarımla hediyelerini çok beğendim.

Yukarıdan Aşağıya

1. Babaannem ihtiyardır ama dinçtir.
2. Bu soruyu kim yanıtlayabilir?
3. Okuduğum öykünün adı nedir?

2. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerden aynı anlama gelenleri eşleyiniz. Eş anlamlı sözcükleri tabloya yazınız.

Süt içmesi ve sporculuğu onu çok kuvvətli yaptı.

İlayda'nın en büyük isteği pilot olmak.

Süpermen gibi cesur olmak istiyorum.

Bana darılmasına çok üzüldüm.

Onun kadar korkusuz başka biri görmedim.

O kadar güçlü ki o ağır çantayı tek başına taşıdı.

Lütfen bir daha birbirimize gücenmeyelim.

Bir dilek tut.

Eş Anlamlı Sözcükler

kuvvətli

güçlü

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "kolay" sözcüğünün eş anlamlısı kullanılmıştır?

- Böyle basit sorunları kendin çözmelisin.
- Zor da olsa ona hissettiklerimi anlattım.
- Yağmur bütün hızıyla yağıyordu.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde eş anlamlı sözcükler bir arada kullanılmıştır?

- Onun düşünceleri benim fikirlerimle aynıydı.
- Arkadaşlarımla güle oynaya pikniğe gittik.
- Anlattıklarını şöyle böyle biraz anladım.

3. Aşağıdaki sözcük gruplarından hangisi eş anlamlıdır?

- savurgan - tutumlu
- borç - alacak
- dize - mısra

4. "Duygu - his - tecrübeli - yetenekli - deneyimli" sözcüklerini eş anlamlılar olarak eşleştirecek, hangi sözcük tek kalır?

- duygu
- tecrübeli
- yetenekli

5. "Almanya'dayken vatanımızı çok özledik." cümlesindeki altı çizili sözcük ile aynı anlama gelen sözcük hangi cümlede vardır?

- Halkın büyük çoğunluğu oy kullandı.
- Yurdumun başkenti Ankara'dır.
- Bir milletin en değerli varlığı dilidir.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde eş anlamlı sözcüklerin bir arada kullanılmasından dolayı bir anlatım bozukluğu vardır?

- İstek ve dileklerini sırayla anlatmalısın.
- Bu kadar hızlı koşarsan düşebilirsin.
- Bütün soruları doğru cevapladığıma sevindim.

7. "Bu dersi dinleme amacımı biliyorsun." cümlesindeki altı çizili sözcüğün eş anlamlısı hangi cümlede vardır?

- a. Bütün gayesi sınıf birincisi olmaktı.
- b. Hangi mesleği seçeceğine henüz karar vermedi.
- c. En değerli varlığımız ailemizdir.

8. "Vazodaki çiçekleri itina ile düzenledi." cümlesindeki altı çizili sözcüğün eş anlamlısı aşağıdaki cümlelerin hangisinde kullanılmıştır?

- a. Oldukça kibar ve cana yakın biriydi.
- b. Teyzesi ile doğum günü pastasını özenle yaptı.
- c. Onu bu konuda uyarmana hiç gerek yoktu.

9. I. savaş - barış
II. güç - kuvvet
III. hisse - pay

Yukarıdaki eşlemelerden hangilerinde eş anlamlı sözcükler kullanılmıştır?

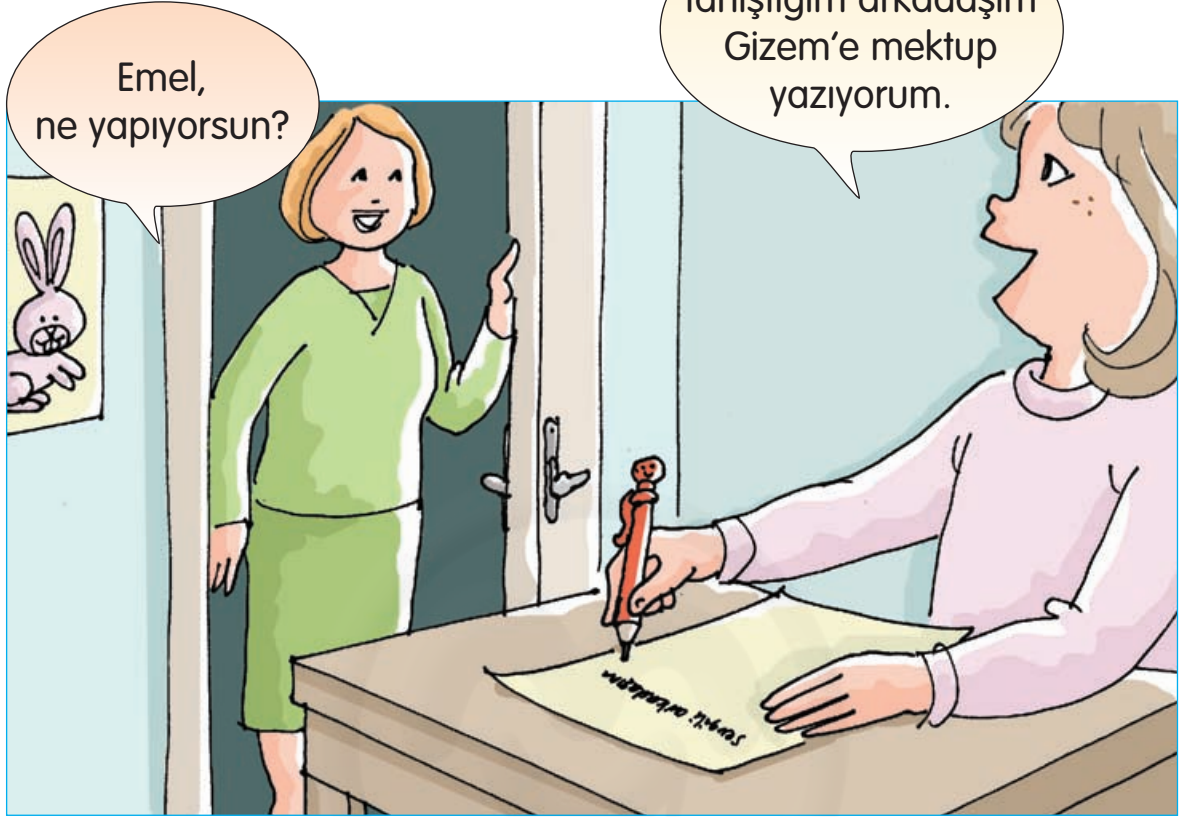
- a. Yalnız I
- b. Yalnız II
- c. II ve III

10. "Özrü kabahatinden büyük, yaptığı hatayı bile bile kabul etmeyip arkadaşını şikâyet ediyordu." cümlesinde "hata" sözcüğünün eş anlamlısı hangisidir?

- a. özür
- b. kabahat
- c. şikâyet

Eş Sesli Sözcükler

Emel'in cümlesinde iki "yaz" sözcüğü geçmektedir. Bu "yaz" sözcüklerinden biri "mevsim" adı öbürü ise "yazma işi"nin adıdır.

Yazılışları aynı, anlamları farklı olan sözcüklere eş sesli (sesteş) sözcükler denir.

Örnekler:

Anneme bir demet gül aldım.
Böyle üzgün durma, lütfen gül!

Yukarıdaki cümlelerde "gül" sözcüğü farklı anlamlarda kullanılmıştır. Birinci cümlede gül, bir çiçeğin adıdır. İkinci cümlede gül sözcüğü gülmek eylemi anlamında kullanılmıştır. "Gül" sözcüğü eş sesli bir sözcüktür.

1. Aşağıdaki resimlerdeki varlıkların hem resimdeki anlamıyla hem de öbür anlamlarıyla cümleler kurunuz.

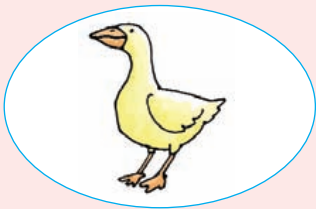
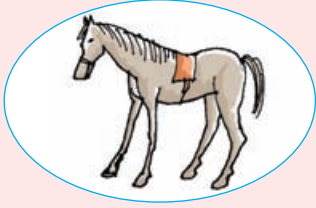

Örnek:

Yüzündeki yara ona
esrarengiz bir hava veriyor.

Denizde yüz ama çok açılma.

1000

2. Aşağıdaki cümlelerde eş sesli olan sözcükleri kutu içine alınız.

Örnek: Her bir kitap okuyorum.

Ocak açık kalınca çaydanlık yanmış.

Yabancı dil öğrenmek için kursa gidiyor.

Sabah yağın dolu, bütün ağaçların çiçeklerini dökmüş.

Her gün iki ekmek alıyoruz.

Al bu takatuları takatukacıya götür.

Haydi, güzel kuşum uç.

Bu kuleyi boz, tekrar yap.

Bilgisayarın fişi çıktı.

Kuşlar için balkona bu yemden saç.

Ayakkabısının bağları renkli ve çok uzun.

Çabuk buradan kaç.

1. "Küçük kız, sessizce oyun oynuyordu." cümlesinde hangi sözcük eş seslidir?
a. küçük   b. kız   c. oyun
2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde eş sesli bir sözcük yoktur?
a. Bu pazar, pikniğe gideceğiz.
b. Her ay anneannemi ziyaret ederiz.
c. Hastalandığından günlerce uyuyamadı.
3. "Aralık" sözcüğü hangi cümlede farklı anlamda kullanılmıştır?
a. Aralık ayında mağazalar indirimde girdi.
b. Lütfen kapıyı aralık tutun, içerisi havalsin.
c. Yılın en son ayı aralıktır.
4. "Ben, taş koleksiyonu yapıyorum, ya sen?" cümlesinde eş sesli sözcükler hangileridir?
a. ben - taş   b. koleksiyon - sen   c. yapmak - ya
5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birden fazla eş sesli sözcük vardır?
a. Ablanla aranızda kaç yaş fark var?
b. Hangi tür kitaplar okumaktan hoşlanırsın?
c. Dün okula kim gelmemiştii?
6. Aşağıdaki sözcüklerden hangisi eş sesli değildir?
a. Sar   b. Saz   c. Sal
7. "Her söylenene kan diyen mi var sana?" cümlesindeki "kan" sözcüğü aşağıdakilerin hangisinde bu cümledeki anlamıyla kullanılmıştır?
a. Kan yapıcı yiyecekler yemeliyiz.
b. Adam, hastanede kan bekliyordu.
c. Lütfen ona kanma, yalan söylüyor.

8. "Kır" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde farklı bir anlamda kullanılmıştır?

- a. Makarnaları ikiye kır, sonra suya at.
- b. Sen de sınıfla kır gezisine git.
- c. İki yumurta kır, peynirle ye!

9. "Un ile suyu kar, hamur yap." cümlesinde hangi sözcük eş seslidir?

- a. un
- b. kar
- c. hamur

10. "Ekmeği önce ince dil, sofraya öyle getir." cümlesindeki altı çizili sözcük aşağıdakilerden hangisinde bu cümledekinden farklı anlamda kullanılmıştır?

- a. Dilinin üstüne ilaç koyup emdi.
- b. Bunları dil, öyle servis yap.
- c. Sandviç için peynir dil, güzel olur.

11. Hangi cümlede eş sesli bir sözcük vardır?

- a. Onun sorumluluğu çok fazladır.
- b. Bir gün İstanbul'a gideceğim.
- c. Artık sen de buraya gelme.

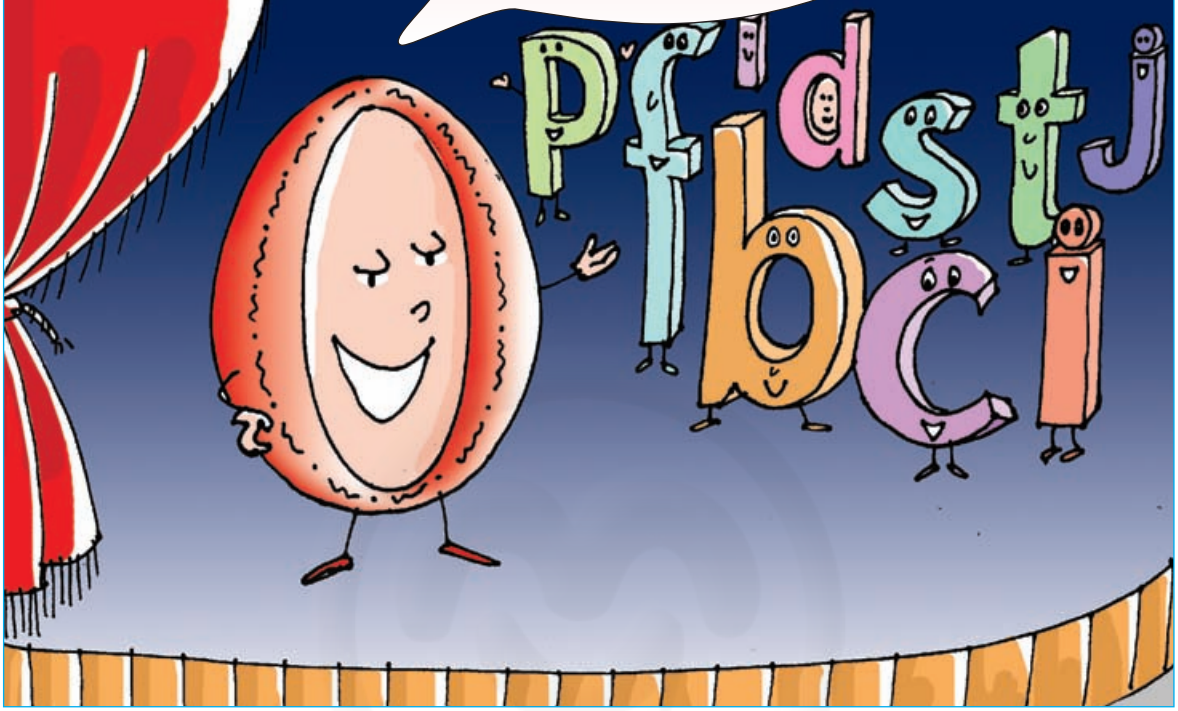
12. "Bu kitapları bu rafa diz." cümlesindeki "diz" sözcüğü aşağıdakilerden hangisinde bu cümledeki anlamıyla kullanılmıştır?

- a. Bu diz ile hiç bir yere gidemezsin.
- b. Diz boyu yağan karda oyun oynadık.
- c. Bardakları diz, sonra çayı doldur.

Hece

Sizlerin içinden çıkıp geldim. Uzun çalışmalarım sonucunda hem harf hem de bir sözcük olarak karşınızdayım!

Ağzımızın bir hareketiyle söylenen ses ve ses topluluğuna **hece** denir.

Sözcüklerin bazıları bir heceli bazıları ise birden çok hecelidir. Bir sözcük ağzımızın kaç hareketiyle söyleniyorsa sözcük o kadar heceden oluşmuştur.

Bir sözcüğün hecelerini teker teker söylemeye **heceleme** denir.

Bir sözcüğün hecelemesi yapılırken heceler arasında kısa çizgi konulur.

Örnek:

"Arkadaşlık" sözcüğünün hecelerine ayrılmış hâli "ar-ka-daş-lık" şeklindedir. Bu sözcük dört hecelidir.

Harf

Türk alfabesinde **29 harf** vardır.

A B C Ç D E F G Ğ H I İ J K L M N O Ö P R S Ş T U Ü V Y Z
a b c ç d e f g ğ h i i j k l m n o ö p r s ş t u ü v y z

Ünlü (Sesli) Harfler

Tek başlarına okunan harflerdir.

a - e - ı - i - o - ö - u - ü

Ünsüz (Sessiz) Harfler

b - c - ç - d - f - g - ğ - h - j - k - l - m - n - p - r - s - ş -
t - v - y - z

Bir sözcükteki hece sayısını sözcükteki ünlü harfleri sayarak da bulabiliriz.

Örnekler:

k r a v a t

↓ ↓
1 2

“Kravat” sözcüğü iki hecedir. Çünkü içinde iki ünlü harf vardır.

r e s s a m l ı k

↓ ↓ ↓
1 2 3

“Ressamlık” sözcüğü üç hecedir. “Ressamlık” sözcüğünün içinde üç ünlü harf vardır.

Heceler ve Harflerle İlgili Kurallar

Bir hece en az bir harften en fazla dört harften oluşur.

Bir harfli heceler: a-dam, i-nek, ü-tü

Bu sözcüklerin ilk heceleri bir harflidir.

İki harfli heceler: ta-ne, ka-ra, pi-de

Yukarıdaki sözcüklerin hecelerinin her biri iki harflidir.

Üç harfli heceler: "Kar-deş-lik" sözcüğünde her hece üç harflidir.

Dört harfli heceler: "Dert-li, kalp-siz" sözcüklerinin ilk heceleri dört harflidir.

Türkçe sözcüklerin başında "ğ" harfi bulunmaz.

Türkçe sözcüklerin sonunda b, c, d, g harfleri bulunmaz.

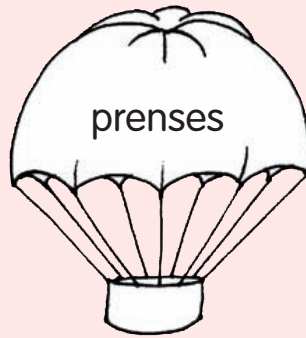
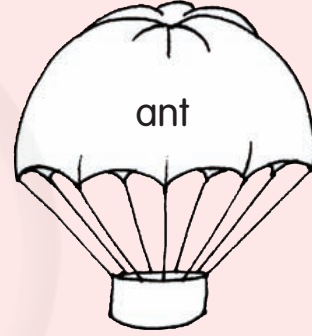
Türkçemizde bazı sözcükler tek hecelidir.

Örnek: Sert, mert, dört, tat, şart

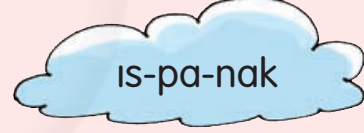
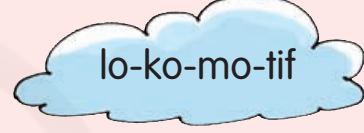
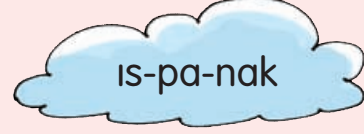
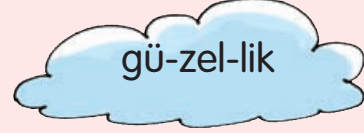
"O" harfi hem hece hem de sözcüktür.

1. Aşağıdaki paraşütlerde sözcükler yazılıdır. Bir heceli sözcüklerin bulunduğu paraşütleri sarıya, iki heceli olanları maviye, üç hecelileri kırmızıya boyayınız.

2. Aşağıdaki sözcükleri hecelerine doğru ayrılmış hâlleri ile eşleyiniz.

Kelime Türetme

"-ci, -li, -lik" ve "-siz" ekleri eklendiği sözcüklerin anlamlarını değiştirir. Böylece bu ekleri alan sözcüklerden yeni sözcükler oluşturulur.

Örnekler:

"Kitap" sözcüğüne
"-lik" eki
getirildiğinde
"kitaplık" sözcüğünü
elde ederiz.

"Kitap" sözcüğüne "-cı" eki getirildiğinde
kitap satan kişi anlamına gelen "kitapçı"
sözcüğünü elde ederiz.

"Kitap" sözcüğüne "-li" eki getirdiğimizde
kitabı olan anlamına gelen "kitaplı" sözcüğünü elde ederiz.

"Kitap" sözcüğüne "-siz" eki getirdiğimizde kitabı olmayan
anlamına gelen "kitapsız" sözcüğünü elde ederiz.

1. Aşağıda soldaki resimlerle gösterilen varlıklara eklerden uygun olan bir tanesini getirerek sağdaki ilgili resimle eşleyiniz.

-luk

-lı

-çi

-sız

-lük

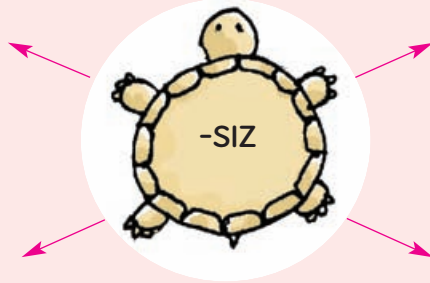
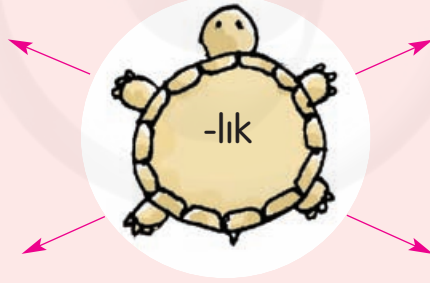
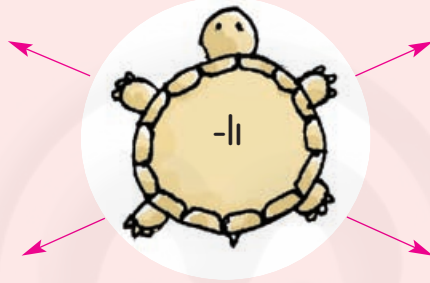
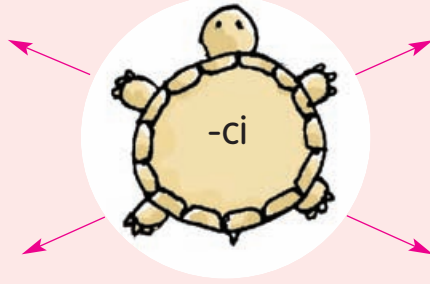
-siz

-ci

2. Aşağıdaki eklerle yeni sözcükler türetiniz.

simitçi

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "-lık" eki almış bir sözcük vardır?

- a. Yolculuğa çıkmadan önce beni aradı.
- b. Soluk benizli sıska bir çocuk.
- c. Balık yemek çok yararlıdır.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük ek alarak anlam değiştirmiştir?

- a. Odasının duvarları koyu pembedir.
- b. Her gün mutlaka kitabını okur.
- c. Karlı bir günde yola çıktılar.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük, "yol" sözcüğünün ek alması ile farklı bir anlama sahip olmuştur?

- a. Yolda birçok kamyon gördük.
- b. Yolcular mola yerinde çay içtiler.
- c. Yolu uzatmanın anlamı yok.

4. Aşağıdakilerden hangisi "-ci" eki alırsa bir meslek adı olur?

- a. yol
- b. nöbet
- c. su

5. Aşağıdaki sözcüklerden hangisi aldığı eklerden dolayı iki kere anlam değişikliğine uğramıştır?

- a. ayakkabıcı
- b. camcı
- c. gözlükçü

6. "Yağmur..... havalarda dışarıyı seyretmek hoşuma gider." cümlesinde "yağmur" sözcüğü hangi eki alırsa cümle anlamlı olur?

- a. -cu
- b. -lu
- c. -luk

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "-li" eki almış bir sözcük vardır?

- a. Pamuklu giysiler teri emer.
- b. Kolu dün akşamdan beri ağrıyor.
- c. Bugün on dakika dolu yağdı.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “-sız” eki almış bir sözcük yoktur?

- a. Öyle korkusuz ki karanlıkta tek başına yürür.
- b. Siz daha önce burada mı oturuyordunuz?
- c. Asla ütüsüz bir pantolonu giymez.

9. “Mobilya..... yeni bir salon takımı yaptı.” cümlesinde noktalı yere aşağıdaki eklerden hangisi gelmelidir?

- a. -cı
- b. -lı
- c. -lık

10. Aşağıdaki sözcüklerden hangisi aldığı ekle yeni bir anlam kazanmıştır?

- a. Tuzlu
- b. Bolu
- c. Soba

11. Aşağıdaki sözcüklerden hangisi “-lı” eki almıştır?

- a. deli
- b. dili
- c. demli

12. Aşağıdaki sözcüklerden hangisi hiç ek almamıştır?

- a. karagöz
- b. kiralık
- c. köylü

13. Hangi cümlede aldığı ekten dolayı anlamı değişmiş bir sözcük vardır?

- a. Mektubu siyah kalemle yazdı.
- b. Sen de bizimle gel.
- c. Çaresiz, tek başıma gittim.

14. “Gün” sözcüğüne hangi ek gelirse yeni bir sözcük oluşur?

- a. -ler
- b. -lük
- c. -ün

15. Hangi sözcüğün aldığı ekten dolayı anlamı değişmemiştir?

- a. sarılık
- b. karlar
- c. şanssız

Adlar

Çevremizde gördüğümüz her şeyin bir adı vardır.

Peki, bunun adı nedir?

İnsanlar canlı ve cansız bütün varlıklara bir ad vermişlerdir. Sadece bir varlığın adı olan sözcüklere **tekil ad** denir.

Örnek:

araba, top, çocuk

Aynı türden birden fazla varlığın adı olan sözcüklere **çoğul ad** denir.

Örnek:

arabalar, toplar, çocuklar

Tekil adları çoğul yapmak için sözcüğün sonuna "-ler, -lar" eki getiririz.

Özel Adlar

Tek olan, öteki varlıklar içinde bir benzeri olmayan varlıklara verilen addır.

Başlıca özel adlar şunlardır:

- İnsan ad ve soyadları,
Adar GÜZEL, Defne SÜMER

- Kıta adları
Asya Kıtası, Avrupa Kıtası

- Ülke adları
Türkiye, Almanya, İngiltere

- Ulus adları
Türk, Alman, İngiliz

- Şehir adları
Ankara, İstanbul, Paris

- Köy, kasaba, mahalle, cadde, sokak adları
Hatunoğlu köyü, Tanpınar kasabası, Öncebeci Mahallesi, Tunus Caddesi, Çınar Sokağı

- Evimizde beslediğimiz hayvanlara verdiğimiz adlar
Minnoş, Karabaş

Özel adların ilk harfi büyük yazılır.

Tür Adı

Aynı türden varlıkların ortak adlarına tür adı denir.
Örnek: "Kedi" tüm kedilerin ortak adıdır. Bu yüzden tür adıdır.

Varlıkların Kime Ait Olduğunu Gösteren Ekler

Ayşe — Oyunaçğım güzel mi?

Tolga — Evet çok güzel, benim arabam güzel mi?

Adlara gelen bazı ekler, o varlığın kime ait olduğunu belirtir.

Oyunaçğım sözcüğündeki **-ım** eki oyunaçğın Ayşe'ye ait olduğunu belirtir.

Arabam sözcüğündeki **-m** eki arabanın Tolga'ya ait olduğunu belirtir.

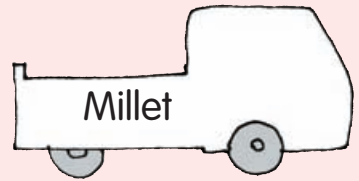
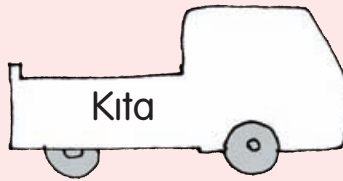
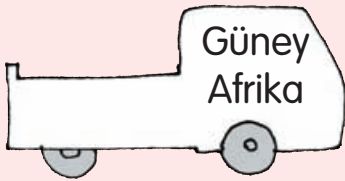
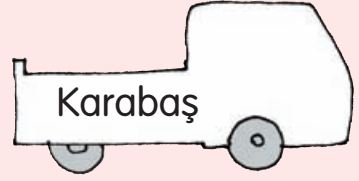
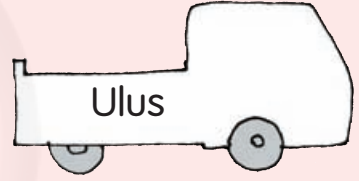
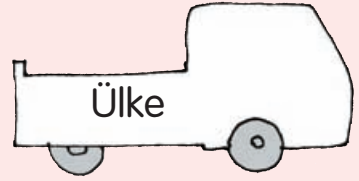
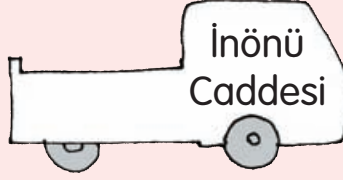
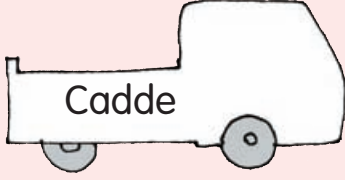
Örnekler:

"Kalemim" sözcüğü "benim kalemim" söz grubuyla aynı anlamdadır.

kalemin	→	senin kalemin
kalemi	→	onun kalemi
kalemimiz	→	bizim kalemimiz
kaleminiz	→	sizin kaleminiz
kalemleri	→	onların kalemleri

1. Aşağıdaki kamyonlardan, üstünde özel ad bulunanları kırmızıya boyayınız.

2. Aşağıdaki tekil adları çoğul, çoğul adları tekil olarak yazınız.

Tekil Adlar	Çoğul Adlar
çikolata	_____
_____	kapılar
saksı	_____
_____	balıklar
çerçeve	_____
_____	gözlükler
tepsi	_____
_____	insanlar

3. Cümlelerde boş bırakılan yerlere "-im, -in, -i, -imizi, -iniz, -leri" eklerinden uygun olanını getiriniz. Her eki bir kez kullanınız.

- Ayşe, kalem... burada kalmış.
- Sağol ama bu benim kalem... değil.
- Sizin defterler... ne kadar düzenli!
- Evet, çünkü biz defterler... temiz kullanıyoruz.
- Bu, Ali'nin defter... değil mi?
- Kemal ile Ali'nin defter... aynı sırada duruyor.

1. "Onlar neyi arıyorlar?" sorusunun cevabı aşağıdakilerden hangisi olabilir?
- a. çantalarını   b. çantaya   c. çantası
2. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili adlardan hangisi tekil addır?
- a. Misafirlerimize pasta ikram ettik.
b. Defterlerimizi kırmızı kapla kapladık.
c. Arkadaşımızı evimize davet ettik.
3. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerden hangisi özel addır?
- a. Mahallemize yeni bir park yapıldı.
b. Kırşehir, güzel bir şehrimizdir.
c. Ülkemiz, iki kıta arasındadır.
4. "Fidanlıklar" sözcüğünü tekil yapmak için hangi eki kaldırmalıyız?
- a. -dan   b. -lık   c. -lar
5. Aşağıdaki sözcüklerden hangisi birden fazla varlığın adıdır?
- a. kiler   b. karlar   c. kural
6. Aşağıdaki sözcüklerden hangisi addır?
- a. kadar   b. kalın   c. kasap
7. Aşağıdaki özel adlardan hangisinin yazımı yanlıştır?
- a. Kayseri'li komşumuz bize pastırma getirdi.
b. Cumhurbaşkanı Ankara'ya döndü.
c. Gizem'in annesi bize pasta verdi.

8. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerden hangisi özel addır?

- a. Öğretmen, bize oyun oynattı.
- b. Doktor, hastalandığım için reçete yazdı.
- c. Boncuk, her gün benimle oynar.

9. "Tokalar... kayboldu. Saçlarımı toplayamadım."

Yukarıdaki cümlelerde noktalı yere hangi ek gelmelidir?

- a. -ım
- b. -ı
- c. -ın

10. Aşağıdaki sözcüklerden hangisi sadece bir varlığın adıdır?

- a. güller
- b. çiller
- c. pınar

11. Aşağıdaki sözcüklerden hangisi tür adı değildir?

- a. Tişört
- b. Tülin
- c. Tren

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "deniz" sözcüğü özel ad değildir?

- a. Türkiye'nin üç tarafı denizlerle çevrilidir.
- b. Deniz, sık sık soğuk algınlığına yakalanır.
- c. Karadeniz, ülkemizin kuzeyindedir.

13. Benzeri bulunmayan bir varlığın adı olan sözcüklere ne denir?

- a. tekil ad
- b. özel ad
- c. tür adı

14. "Uçurtmalardaki" sözcüğünden sadece çoğul ad çıkarılırsa sözcük nasıl olur?

- a. uçurtmadaki
- b. uçurtmada
- c. uçurtma

15. Hangi sözcük birden fazla varlığı anlatmaktadır?

- a. pişmaniye
- b. peynirler
- c. pazarlık

Adların Yerine Kullanılan Sözcükler

Yukarıdaki resimde **şunu** sözcüğü "kalem" sözcüğünün yerine kullanılmıştır. **Bunu** sözcüğü ise "silgi" sözcüğü yerine kullanılmıştır.

Yukarıdaki resimlerde "ben, sen, o" sözcükleri kişilerin adları yerine kullanılmıştır.

"Biz, siz, onlar, şunlar, bunlar, biri, birileri" gibi sözcükler de adların yerine kullanılan sözcüklerdendir.

1. Aşağıdaki metni okuyunuz. Metinde geçen kişilerin yerine kullanılan sözcükleri boyayınız.

Merhaba benim adım Sevinç. Ben gerçekten adım gibi hep sevinçliyimdir. Küçük şeylerden mutlu olurum. Örneğin, bana bir arkadaşımın gülümsemesi beni mutlu eder. Arkadaşlarımı çok severim. Onlara sürprizler yapmaktan hoşlanırım. Sana da böyle olmanı öneririm.

2. Aşağıdaki sözcükleri boşluklarda uygun yerlere yazınız.

Ben

Ben ..... çalıştım.

Sen

..... çalıştı.

O

..... çalıştık.

Biz

..... çalıştın.

Siz

..... çalıştılar.

Onlar

..... çalıştınız.

Şunu

..... hiç, denedin mi?

Bunu

..... sen al, ... ben alayım.

3. Aşağıdaki noktalı yerlere varlıkların adı yerine kullanılan sözcükleri yazarak cümleleri tamamlayınız.

..... hangi sokakta oturuyorsunuz?

..... nereden geliyorlar?

..... bizim arkadaşlarımızdır.

Otobüse ..... binemedim.

..... trene hiç bindin mi?

Yarın akşam ..... gideceğiz.

Öğretmen, "..... beni dinlesin, anlattıklarım ile ilgili ..... sorular soracağım." dedi.

..... lütfen Arda'ya verir misin?

..... görmüş müydün?

..... bizim apartmana yeni taşındılar.

bunu

herkes

onlar

siz

ben

sen

o

biz

A D L A R I N Y E R İ N E

K U L L A N I L A N S Ö Z C Ü K L E R

1. "Onu bana lütfen üç günlüğüne verir misin?" cümlesinde hangi sözcükler adın yerine kullanılan sözcüklerdir?

- a. Lütfen - verir misin
- b. onu - bana
- c. üç - günlüğüne

2. Aşağıdakilerden hangisi bir kişinin adının yerine kullanılmaz?

- a. ben
- b. şunu
- c. sen

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde adın yerine kullanılan bir sözcük vardır?

- a. Kitap en iyi arkadaştır.
- b. Süt sağlığımız için yararlıdır.
- c. Spor yapmak bizi güçlendirir.

4. "Bu, bizim arabamızdır." cümlesindeki altı çizili sözcük hangi adın yerine kullanılmıştır?

- a. araba
- b. bizim
- c. bunlar

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde varlığın yerine kullanılan bir sözcük yoktur?

- a. Telefondakine "Siz kimsiniz?" diye sordu.
- b. Onları bulmak için bahçeyi karış karış aradım.
- c. Mavi kazak, Ali'nin çok hoşuna gitti.

6. "Çiçekleri saksıya dikti, onları suladı." cümlesinde adın yerine kullanılan sözcük, hangi adın yerine kullanılmıştır?

- a. çiçekleri
- b. saksıya
- c. onları

7. "Sen, onu daha önce hiç görmüş müydün?" cümlesinde adın yerine kullanılan sözcükler hangileridir?

- a. sen-onu
- b. daha-önce
- c. daha-hiç

8. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerden hangisi adın yerine kullanılan sözcüklerdendir?

- a. Çenesindeki ben küçük ve siyahtı.
- b. Amcamın kızı sizi durakta görmüş.
- c. Çocuk bisikletiyle yokuş aşağı iniyordu.

9. "Onu nasıl getirdiniz?" cümlesinde adın yerine kullanılan sözcük hangisidir?

- a. onu
- b. nasıl
- c. getirdiniz

10. "O top patlak, bunu alın." cümlesindeki adın yerine kullanılan sözcük hangisidir?

- a. o
- b. top
- c. bunu

11. "Onlara sizin de geleceğinizi sanıyorduk." cümlesinde numaralı sözcüklerden hangisi bir varlığın yerine kullanılmamıştır?

- a. 1
- b. 2
- c. 3

12. "Onu bana verme, çok sert şunu ver." cümlesinde bir kişinin yerine kullanılan sözcük hangisidir?

- a. onu
- b. bana
- c. şunu

13. Aşağıdaki sözcüklerden hangisi birden çok kişinin yerine kullanılmıştır?

- a. sen
- b. siz
- c. o

14. "kalemler" sözcüğü yerine aşağıdaki sözcüklerden hangisini kullanamayız?

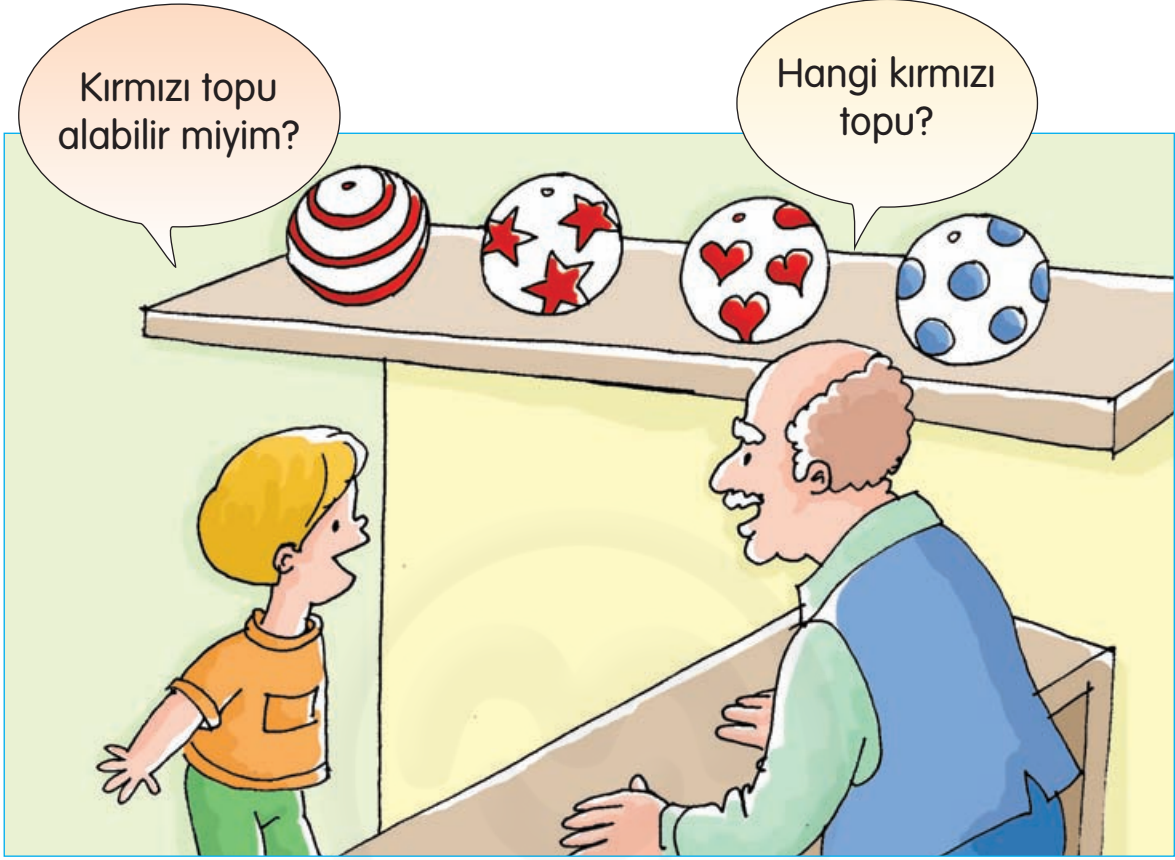
- a. bu
- b. onlar
- c. şunlar

15. Arkadaşınız Ahmet hakkında konuşurken "Ahmet" sözcüğü yerine hangi sözcüğü kullanabilirsiniz?

- a. Sen
- b. O
- c. Bu

Varlıkları Niteleyen Sözcükler

Yukarıdaki çocuk, kırmızı top istemiştir. Birden fazla birbirinden farklı kırmızı top olduğu için satıcı, çocuğun istediği topu öğrenmek için, topun kırmızı olması dışında başka bir özelliğini de bilmek zorundadır.

Varlıkların renklerini, biçimlerini, sayılarını, durumlarını yerini bildiren sözcüklere varlıkları niteleyen sözcükler denir.

Örnekler:

"Eski şapka" ifadesinde eski sözcüğü şapkanın durumunu belirtiyor.

"Mavi kalem" ifadesinde "mavi" sözcüğü kalemin rengini belirtiyor.

"İki balon" ifadesinde "iki" sözcüğü balonun sayısını belirtiyor.

"Şu çiçek" ifadesinde "şu" sözcüğü çiçeğin yerini belirtiyor.

"Kare vazo" ifadesinde "kare" sözcüğü vazonun biçimini belirtiyor.

1. Her resimle ilgili cümlenin başına, o resimdeki varlığın özelliğini belirten bir sözcük yazınız.

hasta

büyük

çizgili

yuvarlak

yeşil

yırtık

üç

kırk

Örnek:

kırmızı

kitapta neler yazıyordu?

biber çok acıydı.

yumurtayı ayrı tabağa koyalım.

domates ile yemek yapacağız.

masanın etrafına oturup toplantı yaptık.

çorap sana çok yakışır.

ayakkabı içine su geçirdi.

çocuk, üç gün okula gidemedi.

elmayı çocuklar paylaştı.

2. Varlık adlarını kutu içine alınız,
bu varlıkların özelliklerini belirten
sözcüklerin ise altını çiziniz.

Zavallı çocuk, kayboldu.

Minik serçe cik cik öttü.

İkinci kapıdan giriniz.

O bisiklet kimin?

Uzun saçlarını topladı.

Kısa çoraplarını sürekli çekiştirdi.

Yaşlı adam, yavaş yavaş yürüyordu.

Dört çikolatadan birini bana verdi.

Bu çocuk çok yaramaz.

Taze balık yiyelim.

Okuldaki bazı musluklar çalışmıyor.

Biz, üçüncü katta oturuyoruz.

Kalın, siyah kaşlarını kaldırarak bizimle
konuştu.

V A R L I K L A R I

N İ T E L E Y E N S Ö Z C Ü K L E R

1. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerden hangisi bir varlığın durumunu belirtiyor?

- Bahçeye iki gül fidanı diktik.
- Pembe şapkası ve çantası var.
- Kedi, yüksek duvardan atlayıverdi.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde varlığın özelliğini belirten bir sözcük vardır?

- Şunları buradan lütfen kaldırınız.
- Bazıları, henüz okula gelmedi.
- Bütün çocuklar bahçede oyun oynuyor.

3. "Afacan çocuk, beni çok yordu." cümlesinde varlığın özelliğini belirten sözcük hangisidir?

- afacan
- çocuk
- beni

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde varlığın biçimini belirten bir sözcük yoktur?

- Uzun bacaklarıyla hızlı hızlı yürüdü.
- Üçgen peynirlerden iki tane yedim.
- Uykulu gözlerle beni dinledi.

5. "Güzel" sözcüğü hangi cümlede bir varlığın özelliğini belirtmektedir?

- Bizimle güzel güzel oturdu.
- Güzel sesiyle şarkı söyledi.
- Arkadaşlarıyla güzel konuştu.

6. Aşağıdakilerden hangisi ekmeğin bir özelliğini belirtmemektedir?

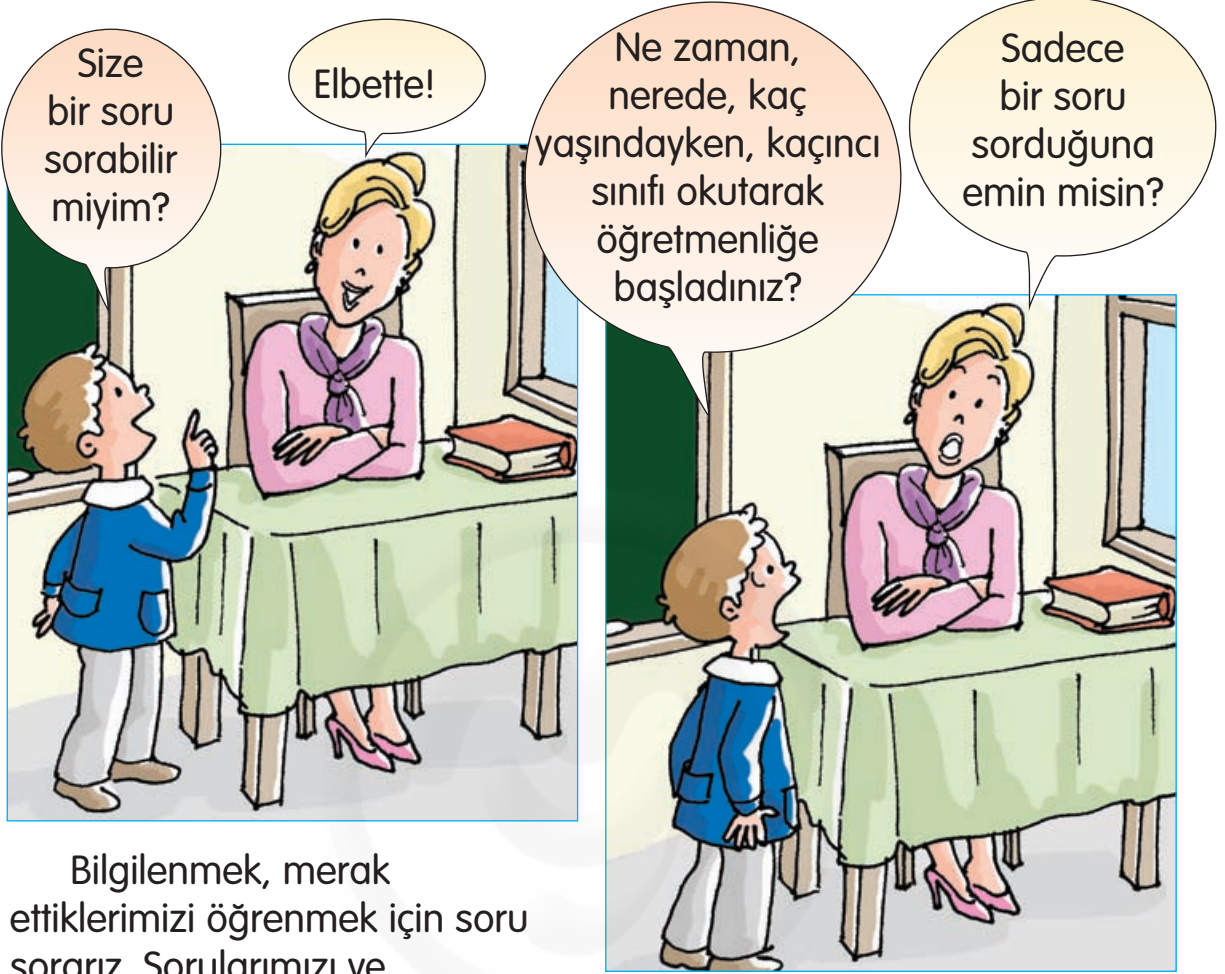
- Yarım ekmeğe
- Ekmeğe aldım
- Bayat ekmeğe

SORU Yazma

Bilgilenmek, merak ettiklerimizi öğrenmek için soru sorarız. Sorularımızı ve cevaplarımızı düzgün ve anlamlı cümlelerle ifade etmeliyiz.

Okuduğumuz, dinlediğimiz ya da izlediklerimizle ilgili de sorular sorabilir, soruları cevaplayabiliriz.

"Gün boyunca Sarina ile dolaşıp durduk. Masallardan, çocuklardan, ülkelerden söz ettik. Sarina çok iyi ve neşeli bir insandı. Onunla konuşmak bana büyük zevk veriyordu."

Paragrafla ilgili aşağıdaki soruları sorabiliriz.

- Yazar, gün boyunca kiminle dolaştı?
- Sarina ile yazar hangi konularda konuştu?
- Sarina nasıl biridir?
- Yazar için Sarina ile konuşmak nasıl bir duygudur? Bu soruların hepsinin cevabı paragrafta vardır.

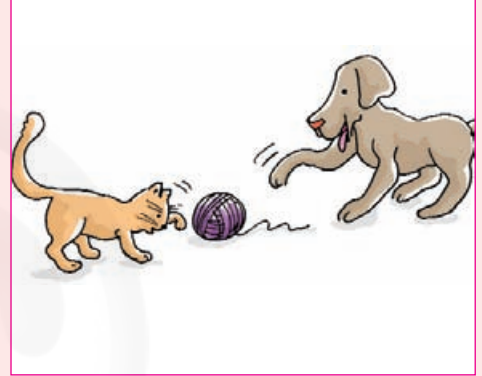

1. Aşağıdaki her resimle ilgili üç soru yazınız.

1. ....
2. ....
3. ....

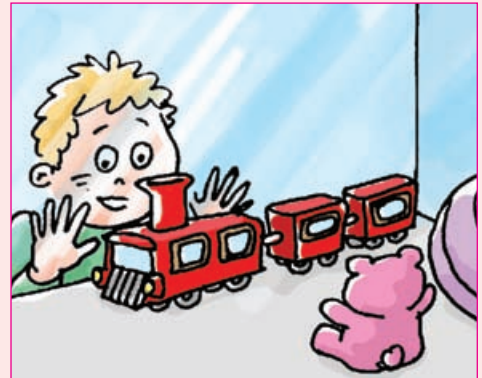
1. ....
2. ....
3. ....

1. ....
2. ....
3. ....

1. ....
2. ....
3. ....

2. Aşağıdaki cümlelerle ilgili
üçer soru yazınız.

Ali, sabah iki bardak ballı süt içti.

1. ....
2. ....
3. ....

Çocuklar, bugün ödevleri için muhtarla görüşecekler.

1. ....
2. ....
3. ....

Her sabah muhabbet kuşlarının sesleri ile uyanıyor.

1. ....
2. ....
3. ....

Çantasındaki çikolatayı görünce çok sevindi.

1. ....
2. ....
3. ....

1. "İlayda, babaannesine ve anneannesine bayramda tebrik kartı gönderdi." cümlesi ile ilgili aşağıdaki sorulardan hangisini soramayız?

- a. İlayda, kimlere tebrik kartı gönderdi?
- b. İlayda tebrik kartlarını ne zaman gönderdi?
- c. İlayda, nasıl tebrik kartları gönderdi?

2. "Yaz tatilinde olduğu için bol bol kitap okudu." cümlesi ile ilgili aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabını alamayız?

- a. Niçin bol bol kitap okudu?
- b. Nerede bol bol kitap okudu?
- c. Ne zaman bol bol kitap okudu?

3. "Arkadaşıma bir kalem hediye ettim." cümlesi ile ilgili aşağıdaki sorulardan hangisini soramayız?

- a. Kim?
- b. Kime?
- c. Kimde?

4. "Kaçınıcı sınıfta okuyorsun?" sorusunun cevabı aşağıdakilerden hangisidir?

- a. 2. sınıfta okuyorum.
- b. Bu sınıfta okuyorum.
- c. B sınıfında okuyorum.

5. "Okulda öğretmen bana ve Cem'e soru sordu." cümlesinde soruyu soran kimdir?

- a. öğretmen
- b. ben
- c. Cem

Bir zamanlar küçük bir oğlan, akşamleyin bir ormanda yürürken bir gölün sularında ayın ışıl ışıl yansıdığını görmüş. Suların ortasındaki bu kocaman altın top çok hoşuna gitmiş. "Ah ne güzel! Yakalayıp bu altını yatağımın baş ucuna asayım. Geceleri odamı aydınlatsın. Böylece bütün çocuklar mışıl mışıl uyurken, ben bunun ışığında oynarım." diye düşünmüş.

6, 7, 8, 9 ve 10. soruları yukarıdaki paragrafa göre cevaplayınız.

6. Küçük çocuk, ayın ışıltısını nerede görmüş?

- a. ırmakta   b. gölde   c. nehirde

7. Paragrafa göre altın top nedir?

- a. Altından yapılmış bir top
b. Ayın sudaki yansıması
c. Göldeki büyük top

8. Çocuk, altın topu niçin almak istemiş?

- a. Aydınlığından yararlanmak için
b. Pahalı olduğu için
c. Topları çok sevdiği için

9. Diğer çocuklar uyurken çocuk ne yapmak istiyormuş?

- a. Gölü seyretmek
b. Oyun oynamak
c. Ormanda yürümek

10. Çocuk, altın topu nereye koymak istiyormuş?

- a. kaleye   b. parka   c. odasına

Betimleme

Saçları düz ve siyah, biraz kısa boylu ve zayıf, üzerinde mavi bir süveter var.

Defne'nin anlattığı kişinin kim olduğunu buldunuz mu? Birini, bir yeri, bir nesneyi zihninizde görüntüsü canlanacak şekilde anlatmaya "betimleme" denir.

Betimlemede bir kişinin dış görünüşünü Defne'nin anlattığı gibi anlatabiliriz. Bir kişinin huylarını, hoşlandığı ve hoşlanmadığı şeyleri de betimleyebiliriz.

Örnek:

Irmak, arkadaşları tarafından çok sevilen, şakalar yapmaktan hoşlanan, genellikle güler yüzlü bir çocuktur. Irmak serbest zamanlarında kitap okumaktan ve resim yapmaktan hoşlanır.

1. Aşağıda betimlemesi yapılan palyaçoıu çiziniz.

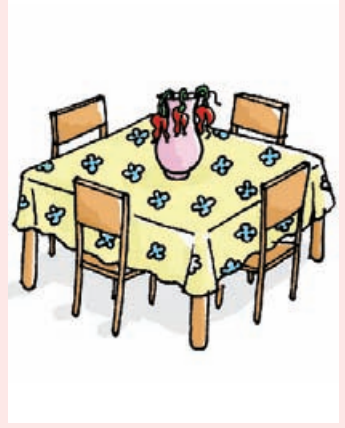
“Kırmızı bir burnu vardı. Gözleri kocamandı. Sol yanağına, gözünün hemen altına alt alta iki mavi yıldız çizmişti. Gözlerinin çevresini boyamıştı. Bu yüzden gözleri oldukça dikkat çekiyordu. Dudakları daima gülümsüyordu. Üzerinde mavi, sarı, pembe yuvarlak desenlerin olduğu uzun kollu bir gömlek vardı. Altında paçaları çok bol olan siyah bir pantolon vardı.”

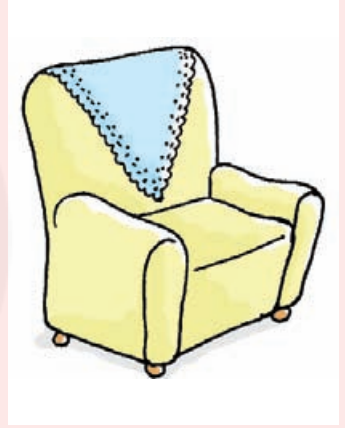
2. Verilen betimlemeleri ait oldukları resimlerle eşleyiniz.

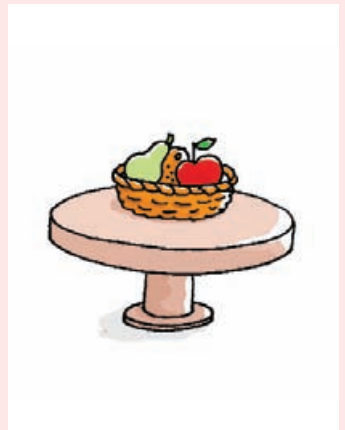
Mavi çiçekli örtü masaya özenle serilmiştir. Masanın çevresinde dört sandalye vardı. Üstünde ise bir vazo vardı; ancak çiçekleri solmuştu.

İnsan ona oturunca dinlendiğini hisseder. Kollarınızı koyabilmeniz için iki tarafında da kollukları vardır. Kirlenmesin diye üzerine örtü örtülmüştür.

Yuvarlak ve tek ayaklı bir sehpadır. Üzerinde küçük bir dantel, onun üstünde ise meyve tabağı vardır.

B E T İ M L E M E

1. Genellikle yalnız kalmayı sever. En çok hoşlandığı şey kuşuyla ilgilenmektir. Tatile giderlerken kuşunu da yanında götürür. Sadece kuşları değil bütün hayvanları çok sever.

Yukarıdaki paragrafta betimlemesi yapılan nedir?

- a. Bir çocuğun arkadaşsız kalması
- b. Bir çocuğun sevdiği şeyler
- c. Bir çocuğun yalnızlığı

2. "Bahar gelince çiçek açar. Üzerinde karıncalar, kuşlar mutlu bir şekilde yaşarlar. Bense en çok gölgesinde oturmayı severim. Koca gövdesiyle sanki benim koruyucumdur."

Paragrafta neyin betimlemesi yapılmaktadır?

- a. karıncaların
- b. kuşların
- c. ağacın

3. "Dört gözünden en küçüğünü yaktı. Üstüne çaydanlığı yerleştirdi. Diğer gözlerden birinde bir tencere çorba vardı."

Paragrafta betimlenen aşağıdakilerden hangisidir?

- a. ocak
- b. tencere
- c. çaydanlık

4. "..... saçlarını ..... tokalarla tutturdu." cümlesinde noktalı yere aşağıdaki seçeneklerden hangisi gelmelidir?

- a. uzun - küçük
- b. büyük - kısa
- c. çok - az

5. "Yüksekçe bir tepenin üstündeydi. Sabah uyandığınızda penceresinden çevrenizdeki her yeri görmemiz mümkün oluyordu. Bahçesindeki ağaçlar ise hayvanlar için harika yuvalardı."

Paragrafta betimlemesi yapılan yer aşağıdakilerden hangisidir?

- a. ev
- b. pencere
- c. hayvanlar

6. "Ali, Atilla'dan daha büyüktü. Bu yüzden Atilla'ya ..... ediyordu." cümlesinde noktalı yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

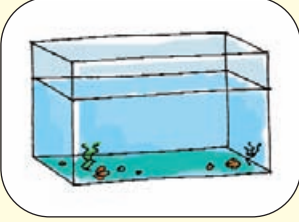
- a. ağabeylik
- b. çocukluk
- c. yardımlık

7. "İçinde üç gül, iki karanfil vardı. Her gün suyu değiştirildiği için çiçekler canlı gibi oluyordu."

Betimlemesi yapılan aşağıdakilerden hangisidir?

a.

b.

c.

8. "Uzun tırnakları her zaman ojeli, dudakları ise hep rujludur. Bu yüzden ona ..... Bediş derler."

Noktalı yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

a. Bizim

b. Süslü

c. Minik

9. "Kocaman gözlüklerle ve elindeki kitaplarla bir ..... benziyordu." cümlesinde noktalı yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

a. mühendise

b. bilgine

c. satıcıya

10. "Derin ve masmavi bir ..... seyrine doyum olmaz." cümlesinde noktalı yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

a. denizde

b. denize

c. denizin

11. "Onun yanında oturup, onun akışını seyretmek, içindeki küçük balıkları seyretmek güzeldir. Şırl şırl sesi bana huzur verir, sırtımı yasladığım ağaçtan saatlerce onu izlerim."

Yukarıda betimlemesi yapılan nedir?

a. deniz

b. akvaryum

c. dere

12. Aşağıdakilerden hangisinde bir çocuğun duygusal özellikleri anlatılmıştır?

a. Alp, uzun boylu, zayıf ve kumral bir çocuktur. Öğretmen ona basketbol kursuna gitmesini söyledi.

b. Halis'in düz saçları dolgun yanaklarına kadar geliyordu. Bu yüzden saçlarını kestirdik.

c. Nihat, her gün aynı yoldan başı önüne eğik, kimseyle konuşmadan yürüyerek okula gelip giderdi.

Günlük Yazma

Sevgili
günlüğüm,
bütün günler birbirinin
aynı geçiyor, bu yüzden
artık sana ayda bir
yazacağım.
Gelecek ay
görüşmek üzere!

Gün içinde yaşadıklarımızı, bizi etkileyen olayları bir deftere tarih atarak yazarsak günlük tutmuş oluruz.

Günlüğümüzde üzerinde düşündüğümüz konulara, duygularımıza, hayallerimize de yer vermeliyiz. Bu, hem yazma becerimizi geliştirir hem de yazdıklarımızı daha sonra okuyarak yaşadıklarımızı hatırlamamızı sağlar.

Anı Yazma

Bizi etkileyen bir olayı nerede, ne zaman ve nasıl yaşadığımıza yer vererek anlatmamıza "anı" denir.

Günlük ile anı arasındaki fark, günlüğün her günü, anının ise sadece önemli bir olayı anlatmasıdır.

Mektup Yazma

Uzaktaki arkadaşlarımızla, akrabalarımızla mektup yazarak haberleşiriz.

Mektuba bir hitap cümlesi ile başlanır.

Örnek:

Canım Arkadaşım Ayşegül,
Sevgili Teyzeciğim,

Mektup kâğıdının sağ üst köşesine mektubu yazdığımız günün tarihini atmalıyız.

Tarihi şu şekillerde yazabiliriz.

31 Ağustos 2006

31.08.2006

31/08/2006

31.VIII.2006

31/VIII/2006

Mektubu çizgisiz kâğıda yazmalıyız. Mektubu el yazısı ile mavi veya siyah mürekkepli kalemle yazmalıyız. Mektubu yazma amacımıza mektupta yer vermeliyiz.

Mektubun sonunda sağ alt köşeye adımızı ve soyadımızı yazar ve imza atarız.

Zarf Üstü Yazma

Mektup, davetiye ve tebrik kartını zarf içine koyarak göndereceğimiz kişiye yollarız. Zarf üstü aşağıdaki gibi yazılır:

Gön.: Mehmet GÜLEN

Çağlayan Cad.

Yüksektepe Sok.

Nu.: 3/5

06420 Küçükesat/ANKARA

Sayın: Ali Cihan KORKMAZ

Yenice Mah.

Ufuk Cad. Nu.: 17/5

40060 Kırşehir

Davetiye ve Tebrik Kartı Yazma

Doğum günü, düğün, nikâh, sünnet düğünü gibi önemli günleri davetlilere duyurmak için yazılan yazılardır.

Davetiyeler sergi, açılış, yıl sonu gösterileri, mezuniyet gibi etkinliklere ilgili kişileri çağırarak için de yazılır.

Davetiyelerde etkinliğin nerede ve ne zaman yapılacağına yer verilmelidir.

Davetiye Örneği

Sevgili Veliler,
Sınıfımızda yapılacak olan şiir dinletisinde sizleri de aramızda görmekten mutlu oluruz.

Yer : 3-C sınıfı
Tarih : 06.06.2006

Akrabalarımıza, arkadaşlarımıza bayram, yeni yıl, doğum günü gibi günlerde onları kutlamak için yazdığımız yazılardır. Ayrıca tanıdıklarımızın başarılarını kutlamak, iyi dileklerimizi iletmek için de tebrik kartı yazarız.

Tebrik Kartı Örneği

Canım Dostum Özlem,
Yeni yılını en içten dileklerimizle kutlarım. Nice mutlu yıllara!

Serpil OZAN

Hikâye Yazma

Gerçek ya da gerçeğe yakın olayların anlatıldığı olaylara hikâye (öykü) denir.

Hikâyemizde hikâye unsurlarına (ana karakter, yer, olay, zaman) yer vermeliyiz. Başka bir deyişle ana kahraman kimdir, olaylar nerede, ne zaman ve nasıl gerçekleşmektedir sorularının cevabı hikâyemizde yer almalıdır.

Hikâye yazma becerinizi geliştirmek için şunlara dikkat ediniz:

- **Çevrenizi gözlemlemek**

Çevrenizdeki kişileri, doğayı gözlemleyiniz. Onları betimlemeye çalışınız.

- **Okumak**

Bol bol kitap okuyunuz. Böylece başkalarının neler yazdıklarını öğrenmiş olursunuz.

- **Yazmak**

Sadece öğretmeniniz ödev verdiğinde değil başka zamanlarda da öykü yazınız. Bunun için bir resimde, filmde gördüklerinizden yararlanabilirsiniz. Ayrıca çevrenizdeki nesnelere ilgili de öyküler yazabilirsiniz.

1. Resimlerde gördüklerinizin hikâyesini yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

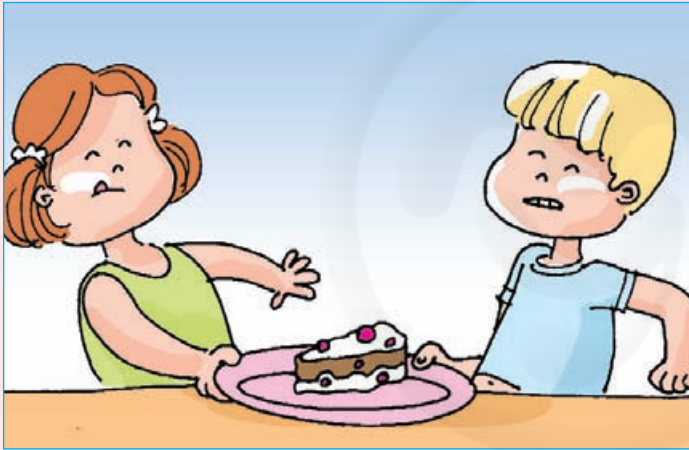
.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

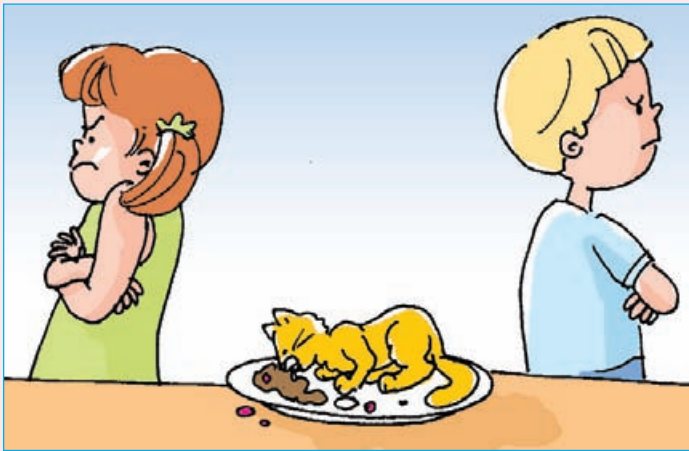
.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

çizgisiz

hikâye

sağ

davetiye

gün

üst

gözlemci

tebrik kartı

2. Cümlelerdeki boşlukları yukarıdaki sözcüklerden uygun olanları ile doldurunuz.

Hikâye yazmak için iyi bir ..... olmalıyız.

Mektup kâğıdı ..... olmalıdır.

Günlük ..... içinde yaşadığımız olayları yazdığımız yazılardır.

Arkadaşımızın doğum gününü kutlamak için ..... göndeririz.

Doğum günümüze arkadaşlarımızı çağırmak için onlara ..... göndeririz.

Mektupta imza ..... alt köşede olur.

Mektupta tarih sağ ..... köşeye atılır.

1. Zeynep, arkadaşına mektup yazdı. Zarfın üstünde aşağıdakilerden hangisi olmalıdır?

- a. Alıcının adı-soyadı
- b. Alıcının telefon numarası
- c. Mektupların yazıldığı tarih

2. Bir akrabanızın oğlu evleniyor. Nikâhın nerede ve ne zaman olduğunu nasıl öğrenirsiniz?

- a. Tebrik kartına bakarak
- b. Davetiyeyi okuyarak
- c. Anısını dinleyerek

3. "Hakan'a doğum gününde bir yavru köpek hediye edildi. Hakan köpekle tanıştığı o ilk günü hiç bir zaman unutmadı. Bir gün oturup köpeğiyle tanıştığı o ilk günü yazdı."

Hakan'ın yazdığı yazı aşağıdakilerden hangisidir?

- a. mektup
- b. günlük
- c. anı

4. Mektup kâğıdında tarih nerede olmalıdır?

- a. Sol üst köşede
- b. Sağ üst köşede
- c. Kâğıdın üst tarafında, ortada

5. Aşağıdakilerin hangisini yazarken tarihi belirtmek zorunda değiliz?

- a. günlük
- b. mektup
- c. hikâye

6. Ebru, arkadaşına mektup yazacak. Mektuba aşağıdakilerden hangisi ile başlarsa yazım kurallarına uygun yazmış olur?

- a. Sevgili Arkadaşım,
- b. Sevgili arkadaşım,
- c. Sevgili arkadaşım;

7. Ayhan, arkadaşına mektup yazacak. Mektubunda tarihi nasıl yazarsa doğru yazmış olur?

- a. 07.Nisan.2006
- b. 07.04 (Nisan).2006
- c. 07.04.2006

8. Anneniz bir resim sergisi açacak. Resim sergisini duyurmak için ne yazmalıdır?

- a. davetiye
- b. tebrik kartı
- c. anı

9. Mektupta imza nerede olmalıdır?

- a. Sağ alt köşede
- b. Sol alt köşede
- c. Altta ortada

10. Aşağıdakilerden hangisi anılarımızı yazmanın yararlarından değildir?

- a. Yazma becerimiz gelişir.
- b. Günü gününe yaşananları kaydederiz.
- c. Yaşadıklarımızı unutmayız.

Noktalama İşaretleri

Yazıların okunmasını ve anlaşılmasını kolaylaştıran işaretlere noktalama işaretleri denir.

Nokta (.), virgül (,), ünlem işareti (!), soru işareti (?), kısa çizgi (-), kesme işareti ('), eğik çizgi (/) noktalama işaretlerinden bazılarıdır.

Nokta (.)

- Tamamlanmış cümlelerin sonuna konur.
Arman, her gün bir bardak süt içer.
- Bazı kısaltmaların sonuna konur.
Mah. (mahalle) tel. (telefon)
sa. (saat) Nu. (numara)
dk. (dakika) Dr. (doktor)
- Sıra bildiren sayılardan sonra konur.
Bu koridordaki bütün sınıflar 3. sınıftır.

Soru İşareti (?)

- Soru bildiren cümlelerin sonuna konur.
Senin ablan var mı?
Nerede oturuyorsunuz?
Şu karşıdaki çocuğu tanıyor musun?

Virgül (,)

- Uzun cümlelerde işi yapan kişiden sonra konur.
Özlem, her akşam yemeğin hazırlanmasına yardım eder.
Hemşire, ateşimin düşmesi için iğne yaptı.
- Cümlede eş görevli sözcükler arasına konur.
Ertan, Ercan, Ertunç ve Eray kardeşirler.
Şimdiye kadar gördüğüm şehirler: Ankara, İstanbul, İzmir ve Adana'dır.
- Mektuplarda hitap sözlerinden sonra konur.
Sevgili Öğretmenim,
Canım Babacığım,

Ünlem İşareti (!)

- Sevinç, korku, üzüntü, şaşma, öfke, uyarı anlatan sözcük ya da cümlelerden sonra konur.
Eyvah, anahtarımı kaybetmişim!
Hey! Önüne bak.
Yaşasın! Biz kazandık!

Kısa Çizgi (-)

• Bir sözcük hecelerine ayrılarak gösterildiğinde heceler arasına konur.

u-nut-ma-dım

ar-ka-daş-la-rım

• Satır sonuna sığmayan sözcüklerin satır sonunda kalan kısmından sonra konur.

Hatırlar mısın? Ağaca salıncak kurardık. Sen beni sallardın, ben de seni sallardım.

Hikâye yazmak, yazdığım hikâyeleri arkadaşlarıma okumak hoşuma gidiyor.

Kesme İşareti (')

• Özel adlara gelen bazı ekler (-e, -i, -de, -den, -in, -nin) kesme işaretiyle ayrılır.

Bugün Aydan'ın hiç neşesi yok.

İsmail'e senin telefon numaranı sordum.

Eğik Çizgi (/)

• Adres yazarken apartman numarası ile daire numarası arasına konur.

Eflatun Sok. Nu.: 3/5

• Adres yazarken semt ile şehir adları arasına konur.

Aşiyân Cad. İhlamur Sok. Nu.: 7/2 Aydınlikevler / ANKARA

1. Aşağıdaki cümlelerde ( ) içlerine uygun noktalama işaretlerini koyunuz.

Ali( ) en ön sırada oturmaktan çok memnun( )

Kaplumbağayı hangi sokakta gördün( )

Kim tahtaya kalkmak istiyor( )

Eyvah( ) Kuşum kaçtı( )

Her akşam hava durumunu dinliyor( )

Bazı arkadaşlar onunla konuşuyor( )

Zeynep( ) Fatma( )nın kızına çok iyi baktı( )

Müdür( ) sivil savunma tatbikatı yapacağımızı söyledi( )

Sinem( ) bugün yeni mahalleye taşınacak( )

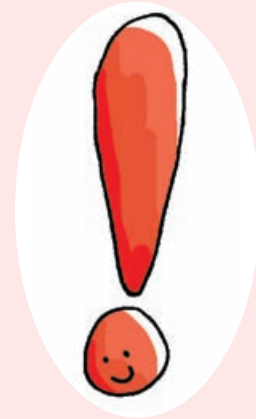
Efe ve Onur( ) Çabuk buraya gelin( )

Aradığı kitabı kütüphanede bulamadı( )

2. Aşağıdaki cümlelerin sonuna hangi noktalama işareti gelecekse cümleleri o noktalama işareti ile eşleyiniz.

- Hey, çabuk olun, kapı açılıyor
- Çocuk, henüz uyanmadı mı
- Televizyondaki belgeseli beğendi
- Kime inanacağımı bilemedim
- Telefondaki kimdi oğlum
- O günler artık geride kaldı
- Ay, ne güzel bir bebek
- Çağdaş bir ülkede yaşıyoruz
- Köylüler, konuklara yoğurt ikram ettiler
- Çocuğum, aman çay çok sıcak
- Yaşasın, tatile gidiyoruz
- Hangi sayı 190'dan büyüktür

1. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin sonuna soru işareti konulmalıdır?

- a. Ne zaman seni düşünsem duygulanıyorum
- b. Ne söylediğini gerçekten duymadım
- c. Ne kadar paraya ihtiyacın var

2. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde kesme işareti yanlış kullanılmıştır?

- a. İstanbul'un tarihî yerlerini gezdik.
- b. Sivas'ta akrabalarımız var.
- c. Rize'li olduklarını yeni öğrendim.

3. "Ünitemiz" sözcüğü satır sonuna sığmadığında nasıl yazılır?

- a. ünitemiz
- b. ünitemiz
- c. ünitemiz

4. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerden hangisi doğru yazılmıştır?

- a. Bu sene yarışmada 1.ci olacağım.
- b. Siz 3. katta mı oturuyorsunuz?
- c. Ben, ailemin 2'ci çocuğuyum.

5. "Of! Yine kapıda kaldım." cümlesinde "of" sözcüğü hangi duyguyu anlatıyor?

- a. sabırsızlık
- b. şaşkınlık
- c. üzüntü

6. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin sonuna nokta konulmalıdır?

- a. Sınıfa sessizce girdi
- b. Okula kim gelmedi
- c. Teneffüste ne yaptı

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktalama işareti yanlış kullanılmıştır?

- a. Soru sadece bana soruldu?
- b. Sorunuzu lütfen tekrar eder misiniz?
- c. Bu soruyu kim sormuştu?

8. Aşağıdaki adreslerin hangisinde noktalama yanlışı vardır?

- a. Çevreli Cad. Hayat Sok. Nu.: 3/5
- b. Derya Cad. Nu.: 7/3 Karşıyaka-İZMİR
- c. Ayhan Cad. İmren Sok. Uğur Apt. Nu.: 2/3

9. "Dilara'nın annesi Demet teyze, kedimiz Minnoştan korkuyor." cümlesinde hangi sözcükte yazım yanlışı vardır?

- a. Dilara'nın
- b. Minnoştan
- c. Demet

10. "Hangi evde oturduğunu gösterdi" cümlesinin sonuna hangi noktalama işareti gelmelidir?

- a. nokta (.)
- b. ünlem işareti (!)
- c. soru işareti (?)

11. "Ne bana ne de bir başkasına söyledi" cümlesinin sonuna hangi noktalama işareti gelmelidir?

- a. nokta (.)
- b. ünlem işareti (!)
- c. soru işareti (?)

12. Aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi cümlenin sonunda bulunmaz?

- a. nokta
- b. virgöl
- c. ünlem işareti

13. "Eve geldi mi gelmedi mi, soralım" cümlesinin sonuna hangisi gelmelidir?

- a. ünlem işareti
- b. soru işareti
- c. nokta

14. Aşağıdaki kısaltmalardan hangisi yanlıştır?

- a. dr.
- b. cm
- c. dk.

15. Aşağıdaki seçeneklerin hangisinde "telefon" sözcüğü hecelerine doğru noktalama işareti ile ayrılmıştır?

- a. te/le/fon
- b. te-le-fon
- c. te / le / fon

Yazım Kuralları

"Gök kuşağı" ayrı mı yazılıyor, birleşik mi?

Bence birleşik yazılıyordur. Çünkü ben gökkuşağını yarısı bir yerde, yarısı başka bir yerde görmek istemem.

Sözcüklerin doğru söylenmesi ve yazılması, anlatılanların doğru anlaşılmasını sağlar. Sözcüklerin doğru yazılmasına yazım (imla) kuralları denir.

Yazımından emin olmadığımız sözcüklerin yazımı için yazım (imla) kılavuzundan yararlanırız. Aradığımız sözcüğü yazım kılavuzunda bulamıyorsak sözcüğün yazımını doğru bilmiyoruz demektir.

Örnek:

Çenber sözcüğünü yazım kılavuzunda aradığımızda bulamayız. Çünkü bu sözcüğün doğru yazımı **çember**dir.

Ceket sözcüğünün **ceket** mi yoksa **çeket** mi şeklinde yazıldığından emin olamıyorsak iki sözcüğü de yazım kılavuzunda aramalıyız. Bu sözcüğün **ceket** olarak yazıldığını görürüz.

Büyük Harflerin Kullanıldığı Yerler

- Cümlelerin ilk harfi büyük yazılır.
Rüzgârda saçlarım darmadağınık oldu.
Öğretmen pikniğe gideceğimizi söyledi.

- Özel adların ilk harfi büyük yazılır.
Dün, Ahmet'in doğum gününü kutladık.
Bayramda Ali dayım İzmir'den geldi.

- Şiirde dizelerin ilk harfi büyük yazılır.
Bir oyuncak ayım var,
Köşede oturuyor.
Tüyleri yumuşacık
Ne de tonton duruyor.

- Yazıların başlıklarında ya sözcüklerin ilk harfleri ya da bütün sözcükler büyük harfle yazılır.

Kiraz Ağacım
KIRAZ AĞACIM

Başlıklarda "ve, ile" gibi sözcükler varsa
bu sözcükler aşağıdaki şekillerde yazılmalıdır:

Kuşlar ve Kelebelekler
KUŞLAR VE KELEBEKLER
Çocuk ile Dedesi
ÇOCUK İLE DEDESİ

1. Aşağıdaki topların içinde yer alan sözcükleri okuyunuz. Doğru yazılmış olan sözcüklerin ait olduğu topları boyayınız.

acaip

ameliyat

astronot

bahçıvan

baraj

büsküvi

çiklet

çıplak

çiğdem

dövüş

elektrik

film

gardolap

cimnastik

ruş

2. Aşağıdaki çocuklar hangi sözcükleri yanlış söylüyorlarsa onların doğrularını gökkuşağının üstüne yazınız.

Hafta sonu futbol maçında hakem yanlış karar verdi.

Bence herkez takımı yenilince böyle şeyler söylüyor.

Gece kabus gördüm. Korkunç bir dinazor beni kovalıyordu.

Güzel rüya görmek istiyorsan, yatmadan önce abur cubur yememelisin.

Öğretmen saçlarımızı cölelememizi istemiyor.

Bunlar siprey, erkek kuaförü yaptı.

Y A Z I M K U R A L L A R I

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?
- Siz burada mı oturuyorsunuz?
  - en güzel şehir İstanbul'dur.
  - Okuldan sonra hemen eve geldim.
2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük yanlış yazılmıştır?
- Bu soruyu yalnız ben çözdüm.
  - Çocukların kibritle oynaması doğru değil.
  - Şekeri mutvağa götürdüm.
3. "Esra'nın doğum yeri İstanbul'dur, doğum yılı da 1995'dir." cümlesinde yazım yanlışı olan sözcük hangisidir?
- Esra'nın
  - İstanbul'dur
  - 1995'dir
4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?
- Bizi niçin ara mıyorsun?
  - Sinemaya gidiyor musun?
  - Bahçeye çıkıyor musun?
5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde büyük harflerin kullanımı ile ilgili yanlışlık yapılmıştır?
- Ayşe Teyzem bize geldi.
  - Halil ve İbrahim kavga etti.
  - Ömer'in kardeşi Aslı'nın dişi çıktı.
6. Aşağıdaki sözcüklerden hangisinin yazımı doğrudur?
- kâğıt
  - kağıd
  - kaat
7. Aşağıdaki çocuklardan hangisi altı çizili sözcüğü doğru söylemiştir?
- İsmet: "Voleybol oynamak hoşuma gidiyor."
  - Pelin: "Veleybol antrenmanlarına gidemedim."
  - Sinem: "Volleybol topu aldık."

Görsel Okuma

Görsel Sunu

Görsel Okuma

Görsel Sunu

Sesli okumayı mı, yoksa sessiz okumayı mı daha çok seviyorsun?

Ben görsel okumayı daha çok seviyorum.

Resim, fotoğraf, grafik ve tablo ile sunulanları inceleyip yorumlamaya "görsel okuma" denir.

Görsel okuma, görsel iletişim araçları ile sunulanları da anlamak ve yorumlamaktır. Bir çizgi film izlerken, internet kullanırken, gazete ve dergi okurken görsel okuma yapmış oluruz.

Tiyatro, sinema, dans gösterileri, sirkler hepsi görsel sunudur. Görsel sunuları izlemek ise görsel okumadır.

Görsel okuma, hayal gücümüzü geliştirir. Görgümüzü, kültürümüzü artırır. Ancak izlediğimiz her şeye inanmamalıyız. Örneğin, reklamları izlerken sunulan ürünün gerçekten iyi olup olmadığını sorgulamalıyız.

Beden Dili

Düşüncelerimizi, duygularımızı anlatırken yüzümüzle, elimizle, kolumuzla söylediklerimize uygun hareketler yaparız. Sözsüz iletişim de denilen bu hareketler beden dilimizi oluşturur.

El ve kollarımızla yaptığımız hareketlere jest; kaşımızla, gözümüzle kısaca yüzümüzle yaptığımız hareketlere ise mimik denir.

Konuşmalarımıza uygun beden hareketleri yapmak, anlaşılmanızı kolaylaştırır, ancak abartılı hareketlerden kaçınmalıyız.

Çevremizdekilerin kullandıkları beden dilini incelemek onların duygularını ve düşüncelerini anlamamızı kolaylaştırır.

Resim ve Fotoğrafları Yorumlama

Bu fotoğrafa her baktığımda doğaya teşekkür ediyorum.

Bense atların olağanüstü hayvanlar olduğunu düşünüyorum.

Resim ve fotoğrafları inceleyip yorumlamak belli konularda düşünmemizi sağlar. Ayrıca resim ve fotoğrafların bizde uyandırdığı duygular da olur.

Bu resimde mutlu bir aileyi evlerinde görüyoruz. Böyle bir resmi görmek bizi de mutlu ediyor.

bize özgürlüğü çağırabilir.

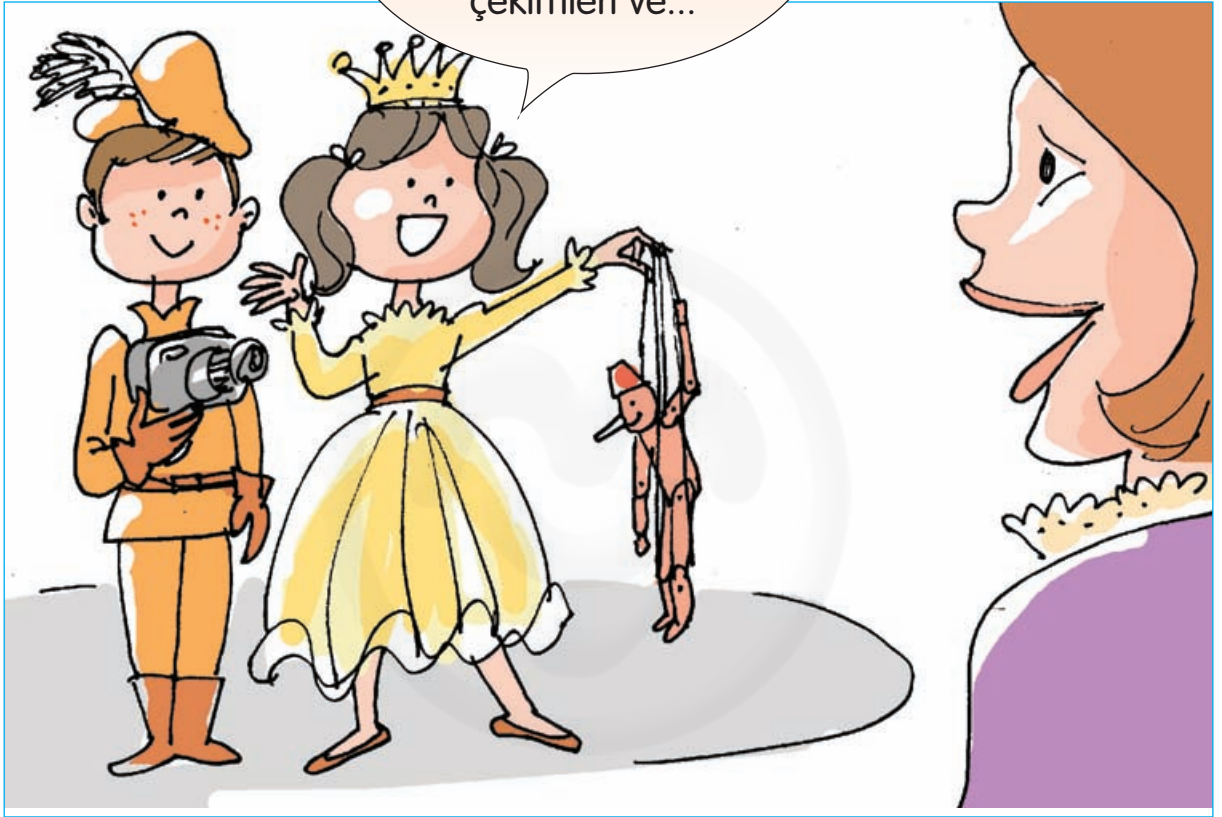
Bu fotoğrafta uçan kuşları görüyoruz. Kuşlar

Görsel Sunu

Görsel sunumuza hoş geldiniz. Size ilk önce drama, sonra kukla daha sonra kamera çekimleri ve...

Çocuklar, bütün görsel sunu çeşitlerini kullanmak zorunda değildiniz.

Yaptığımız çalışmaları resim, şekil, sembol, grafik, tablo, drama, müzikli oyun, tiyatro, kukla gibi yollarla sunmaya görsel sunu denir.

Görsel sunum öncesi, sunum süresini, tarihini, nerede sunulacağını belirlemeliyiz ya da öğrenmeliyiz. Görsel sununun konusu ile ilgili çeşitli kaynaklardan araştırmalar yapmalıyız. Araştırmalarımızda kütüphaneden yararlanmalıyız. Ayrıca İnternette, gazete ve dergilerden de yararlanabiliriz. Araştırmamız ne çok genel ne de çok fazla ayrıntılı olmalıdır.

İyi Bir Sunum İçin Yapmamız Gerekenler

- Görsel sunumumuzda resim kullanacaksak: Resimler konuyu açıklayıcı ve konuyla uyumlu olmalıdır. Resimler izleyenlerin rahatlıkla görebilecekleri büyüklükte olmalıdır.

- Görsel sunumumuzda grafik ve tablo kullanacaksak: Grafik ve tablolar konuyu açıklayıcı nitelikte olmalıdır. Kullandığımız sembollerin anlamlarına tablo ve grafikte yer vermeliyiz.

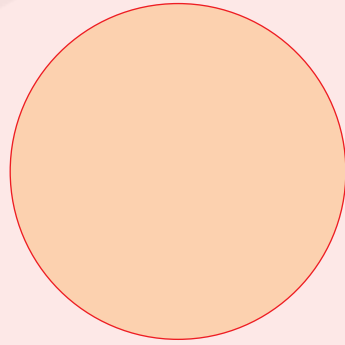
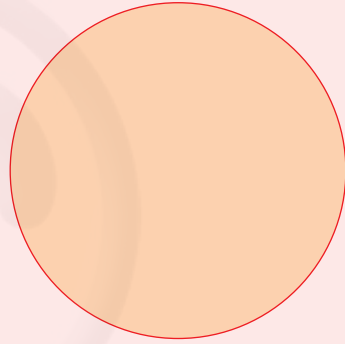
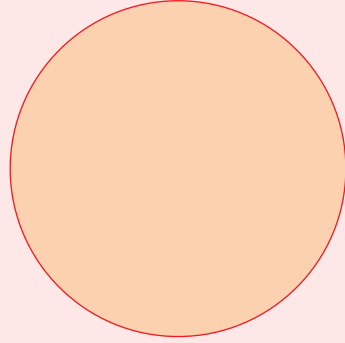
- Görsel sunumumuzda drama, müzikli oyun veya tiyatro gösterisi yapacaksak: Rollerin dağılımı sunum öncesi provaların önemi büyüktür.

- Görsel sunumumuzda kuklalardan yararlanacaksak: Kukla oynatıcısının değil, kuklanın görünmesini sağlayan bir perde ya da kutu kullanmalıyız.

- Sunumumuza açılış konuşması ile başlamalıyız. Sunum sonunda dinleyenlere ve çalışmanın oluşmasında emeği geçenlere teşekkür etmeliyiz.

1. Aşağıdaki resimlerde gösterilenlerle karşılaştınız. Yüzünüzün ifadesi ne olur? Yüzleri dairelerin içine çiziniz.

2. Aşağıdaki resimlerle ilgili paragrafları eşleyiniz.

İyi ki kardeşim var,
onunla beraber olmaktan
çok mutluyum. Birlikteyken
en çok sevdiğim şey onu
yakalayıp öpmek.

Ablamı çok seviyorum.
Onun öğrendiği her şeyi
benimle paylaşması
harika! Kendi gibi sesi de
çok güzeldir. Birlikte şarkı
söylemek harika!

Oyun oynamayı çok
seviyorum. Hele Tırmık ile
oynamak çok zevkli. Evet
doğru tahmin ettiniz. Tırmık
benim köpeğim.

1. Aşağıdaki çocuklardan hangisi görsel okuma yapmaktadır?
a. Faruk, çizgi roman okuyor.
b. Bihter, resim çiziyor.
c. Derya, sınıfta konuşma yapıyor.
2. Ayşe, arkadaşı Özlem konuşurken onun beden diline de dikkat eder. Ayşe'nin bu gözlemi ona ne kazandırır?
a. Özlem'i daha iyi tanımasına yardımcı olur.
b. Özlem'in üzerinde baskı kurmasını sağlar.
c. Kendisinin Özlem'den daha güzel olduğunu anlar.
3. Aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?
a. Grafik ve tabloları okumak görsel okumadır.
b. Drama görsel sunulardan biri değildir.
c. Araştırmalarımızda çeşitli kaynaklardan yararlanmalıyız.
4. Aşağıdaki çocuklardan hangisi görsel sunu yapmaktadır?
a. Alara, kukla gösterisi yaptı.
b. Dicle, gazete okudu.
c. Pınar, doğa ile ilgili bir öykü yazdı.
5. Aşağıdakilerden hangisi görsel sunu sırasında dikkat etmemiz gerekenlerdendir?
a. Konuşmaları siz değil, kuklalar yapmalıdır.
b. Açıklayıcı ve özetleyen resimler olmalıdır.
c. Sunumumuzda açılış ve kapanış konuşması yapmalıyız.
6. Barış, odasının duvarında bir kertenkele görür. Barış bağırarak odadan hızla koşup çıkar. Barış'ın yüzü kertenkeleyi gördüğünde nasıldır?

a.

b.

c.

7. Yandaki resimdeki çocuk niçin ağzını kapatmış olamaz?

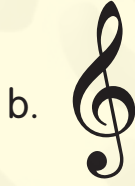
- a. Esnediği için
- b. Şaşırdığı için
- c. Ağzına bir şey kaçmaması için

8. Arkadaşınız köpeği hasta olduğu için üzgün olduğunu söyledi. Arkadaşınıza nasıl davranmalısınız?

- a. Arkadaşınıza yeni bir köpek alabileceğini söylemelisiniz.
- b. Ağlamalı, arkadaşınıza da ağlamasını önermelisiniz.
- c. Arkadaşınıza sarılıp ona her şeyin düzeleceğini söylemelisiniz.

9. Aşağıdakilerden hangisi müzikle ilgili sembollerden biri değildir?

10. "Sinema filmi izlemek ....." cümlesindeki boşluğa aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- a. görsel sunudur.
- b. görsel okumadır.
- c. görsel sinemadır.

İlk 4 soruyu aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Tavşan hızlı koşmasıyla övünüp duruyordu. Kiminle karşılaşsa herkesi yeneceğini söylüyordu. Bir gün kendisiyle yarışmak isteyen olup olmadığını sordu. Kaplumbağa iddiasız bir sesle, "Ben yarışırım." dedi. Tavşan buna çok güldü. "Senin çevrende dans ede ede yarışmayı kazanırım." dedi. Kaplumbağa, büyük çaba göstererek önceden belirlenmiş olan bitiş noktasına geldi. Tavşan ise kaplumbağayı küçümsediği için yemek yedi, uyudu. Böylece kaplumbağa tavşanı yenmiş oldu.

1. Yukarıdaki metnin konusu nedir?

- a. Ormandaki iki hayvanın koşu yarışı
- b. Kaplumbağa ile tavşanın dostluğu
- c. Kendini bilmez kaplumbağanın yaşadıkları

2. Kaplumbağa bütün çabasıyla bitiş çizgisine giderken tavşan niçin yemek yemekle uyumakla zaman geçirdi?

- a. Çok aç ve uykusuz olduğu için
- b. Kaplumbağanın kendisini yenemeyeceğini düşündüğü için
- c. Kaplumbağanın çevresinde dans etmek için güç toplamaya çalıştığı için

3. Kaplumbağa yarışı niçin kazandı?

- a. Hızlı hareket eden bir hayvan olduğu için
- b. Yol, kısa olduğu için
- c. Çok çaba gösterdiği için

4. Metnin ana düşüncesi nedir?

- a. Kimseyi küçümsememeliyiz.
- b. Kimseye zarar vermemeliyiz.
- c. Kimsenin sözünü dinlememeliyiz.

- I. Merdivenlerden hızla inip servise yetişti.
- II. Kuşuna yem vermediğini hatırladı.
- III. Okul servisine binmek için evden çıktı.
- IV. Geri döndü, yemi ve suyu hazırladı.

5. Yukarıdaki cümleleri olayların oluş sırasına göre düzenlersek sıralama nasıl olur?

- a. I - II - III - IV   b. III - II - IV - I   c. II - III - I - IV

6. Aşağıdakilerden hangisi sesli okuma kurallarındandır?

- a. Vurgu ve tonlamaya dikkat ederek okumak
- b. Sadece gözlerimizle okumak
- c. Parmakla takip etmemek ve dudaklarımızı kıpırdatmamak

7. Aşağıdakilerden hangisi bir metnin giriş cümlesi olabilir?

- a. Bu yüzden Figen'in iyileşene kadar dışarı çıkmaması gerekiyordu.
- b. Bu sabah Figen, ince bir giysiyle dışarı çıktı.
- c. Bu çocuk, Figen'in en samimi arkadaşıydı.

8. "Evet, ben de gelmek isterim." cümlesi hangi sorunun cevabıdır?

- a. Parka ne zaman gelmek istersin?
- b. Parka niçin gelmek istersin?
- c. Parka gelmek ister misin?

9. "Arkadaşını doğum gününe davet etti ..... o gelemeyeceğini söyledi." cümlesinde noktalı yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- a. bu yüzden   b. özellikle   c. fakat

10. "Başarılı olmanın ..... kuralı düzenli çalışmaktır." cümlesinde noktalı yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- a. en azından   b. özellikle   c. başlıca

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yapılan işin nedeni açıklanmıştır?

- a. Duvarları boyadık çünkü çok kirlenmişti.
- b. Duvarları açık mavi renge boyadık.
- c. Sadece salon duvarlarını boyamamız yeterli oldu.

12. "Adam, ağabeyimden ..... uzun." cümlesinde noktalı yere hangi sözcük gelmelidir?

- a. kadar
- b. gibi
- c. daha

13. Aşağıdakilerden hangisi cümledir?

- a. Gül
- b. Göz
- c. Giz

14. Aşağıdaki sözcüklerden hangisinin tek başına anlamı vardır?

- a. veya
- b. vadi
- c. ya

15. "Cömert - cimri - cahil - bilgili - olgun" sözcükleri karşıt anlamlılık açısından eşleştirildiğinde, hangi sözcük tek kalır?

- a. cahil
- b. olgun
- c. cimri

6. "O telefon bozuk, şunu kullanın." cümlesinde adın yerine kullanılan sözcük aşağıdakilerden hangisidir?

- a. o   b. telefon   c. şunu

7. "Özgür, hafta sonları basketbol antrenmanına gidiyor." cümlesi ile ilgili hangi soruyu soramayız?

- a. Kim, hafta sonları basketbol antrenmanına gidiyor?
b. Özgür, hafta sonları nereye gidiyor?
c. Özgür niçin basketbol antrenmanına gidiyor?

8. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerden hangisi yanlış yazılmıştır?

- a. Ali, benden hızlı koşunca ben 2. oldum.
b. Sınıfımız, okulun 1. inci katındadır.
c. Alp, yarışmada 5'inci oldu.

9. "Uyumlu" sözcüğü satır sonuna sığmadığında nasıl yazılır?

- a. uy-   b. uyu-   c. uyum-
    umlu   mlu   lu

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- a. Bu akşam bize gelir misin?
b. Bizimle niçin gel miyorsun?
c. Buraya tek başına mı geliyorsun?

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde elmanın özelliğini belirten bir sözcük vardır?

- a. Elma yedim   b. Kırmızı elma   c. Elmanın yarısı

12. "Bu, benim istediğim şapka değil." cümlesinde "bu" sözcüğü hangi varlığın yerine kullanılmıştır?

- a. şapka   b. benim   c. istediğim

13. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerden hangisi sadece bir varlığın adıdır?

- a. Çay içip bisküvi yedik.
b. Kalemlerimin ucunu açtım.
c. Havluları yerine astım.

14. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerden hangisi özel addır?

- a. Âlim, tam bir kitap kurdudur.
b. Amcam, okula beni görmeye geldi.
c. Ben, bugün hiç televizyon izlemedim.

15. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde iki ünlü bir ünsüzden oluşan bir sözcük vardır?

- a. Her zaman televizyon izleyemezsin.
b. İki sene önce bisiklete binmeyi öğrendim.
c. Burnu kan içinde kalınca korktuk.

İlk üç soruyu aşağıdaki paragrafta göre cevaplayınız.

Bir sabah genç fok, bir buz kütesinin kenarına geldi. Başını sudan çıkardı. Buz üzerinde annelerinden yiyecek ve ilgi bekleyen yavru fokları izledi. Birkaç yıl sonra o da buzun üzerinde kendi yavrusunu doğuracaktı. O zamana kadar sürüyle birlikte yolculuk etmeye devam edecekti.

1. Foklar nerede yaşıyor?

- a. Soğuk göllerde
- b. Buzdan adalarda
- c. Kütlelerin içinde

2. Genç fok ile ilgili aşağıdakilerden hangisini söyleyemeyiz?

- a. Soğuk onu korkutmaktadır.
- b. Bir sürü ile yaşamaktadır.
- c. Çevresini gözlemleyen bir foktur.

3. Yukarıdaki paragrafta kaç cümle vardır?

- a. 6
- b. 5
- c. 4

4. Aşağıdaki ifadelerden hangisi cümle değildir?

- a. Bu fok türünün en yoğun olarak yaşadığı yerler
- b. Foklar yüzerler.
- c. Üşüdük.

5. Aşağıdaki sözcükler sözlükte bulunuşlarına göre sıralansa hangisi en sonda olur?

- a. sanatçı
- b. sahne
- c. sanatkâr

6. "Defne de çam gibi yaz kış yeşil olur." cümlesi aşağıdakilerden hangisi ile aynı anlamdadır?

- a. Defne ve çam yaz kış yeşil olur.
- b. Ne defne ne çam yaz kış yeşil olur.
- c. Defne ile çam sonbaharda yeşil olmaz.

7. "Çok - ablası - çalışıyor - Fatma - güzel - gitar - İknur'un" sözcükleri ile kurallı ve anlamlı bir cümle oluşturulursa baştan üçüncü sözcük hangisi olur?

- a. ablası   b. çalışıyor   c. Fatma

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sözcük sayısı en azdır?

- a. Sen ve Cem aynı okulda mı okuyorsunuz?
b. Masanın çekmecesinden mektubu çıkarıp uzattı.
c. Şehrin en kalabalık caddesinin köşesinde buluştuk.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde eş anlamlı sözcüklerin bir arada kullanılmasından dolayı bir anlatım bozukluğu vardır?

- a. Zaman ve vakit azlığından görüşemedik.
b. Ara sıra da tiyatroya gidebiliyoruz.
c. Çocuklar parmak tutmaca oynadılar.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde eş sesli bir sözcük yoktur?

- a. Bir daha konuşmamak için tıp dediler.
b. Annesine aldığı gül kırmızıydı.
c. Tüm oyuncaklarını salonun ortasına yığıdı.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde açıklayıcı bir ifadeye yer verilmiştir?

- a. İrmak, Selen ve Duygu ile gitar kursuna gitmekten çok mutludur.
b. İlköğretim çağındaki öğrenciler, okula çoğunlukla servisle gidiyor.
c. Tiyatro, sinema, resim gibi görsel sanatlar hayal gücümüzü geliştirir.

12. "Süt, peynir, yoğurt gibi besinleri tüketmek ..... kemiklerimizin gelişimi için çok önemlidir." cümlesinde boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- a. gibi   b. ancak   c. özellikle

13. Aşağıdaki cümlelerden hangisi canı sıkılmış birinin söyleyeceği bir cümledir?

- a. Ne de olsa her gün yeni bir şey öğreniyorum.
b. Saatlerdir burada beklememize değdi, iyi ki gelmişiz.
c. O kadar bunaldım ki keşke yapacağım bir şeyler olsaydı.

14. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde karşılaştırma vardır?

- a. Ya bugün ya yarın amcam gelecek.
b. Keşke benim de senin kadar kitabım olsaydı!
c. İzmir, Türkiye'nin batısında bulunur.

15. "..... bu yüzden kimseyi görmek istemedi." cümlesinde boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- a. Yüzünün her tarafında kırmızı benekler oluştu
b. Benim de sınıftaki en iyi arkadaşımı
c. Kibar bir ses tonuyla bizimle konuştu

İlk üç soruyu aşağıdaki şiiri göre cevaplayınız.

Seni ne kadar özlemişiz...
Bunca zamandır neredeydin?
Beyaz bulut,
Sensiz güzel değil bu gökyüzü
Bu güneş, bu yıldızlar,
Ne olur gitme artık başka yere!

Şükrü Enis REGÜ

1. Şair "seni" sözcüğünü hangi varlığın yerine kullanmıştır?
a. gökyüzü   b. beyaz bulut   c. güneş
2. Şiirin ana duygusu nedir?
a. Beyaz buluta duyulan sevgi
b. Güneş ve yıldız sevgisi
c. Arkadaş sevgisi
3. "Sensiz güzel değil bu gökyüzü" dizesi aşağıdakilerden hangisi ile aynı anlamdadır?
a. Gökyüzü güneş ve yıldızlarla güzel oluyor.
b. Gökyüzü gündüzleri güzel oluyor.
c. Sen olunca gökyüzü güzel oluyor.
4. Aşağıdakilerden hangisi sesli okuma kurallarındandır?
a. Çok hızlı okumalıyız.
b. Akıcı okumalıyız.
c. Başkalarını rahatsız etmemeliyiz.
5. Aşağıdakilerden hangisi cümledir?
a. Uyumayı
b. Her zamanki saatte yatağına girerek
c. En az 10 saat uyur.

6. Aşağıdaki sözcük dizilerinden hangisiyle cümle oluşturulamaz?

- a. en - Türkçe - seviyor - dersini - çok
- b. görünce - yüzme - yüzmek - havuzu - istedi
- c. o - anne - söylediklerini - hiç - bile

7. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin sonuna soru işareti gelmemelidir?

- a. Babası kızdı mı hemen saklanıyor
- b. Sen de mi cep telefonu kullanıyorsun
- c. Parka gidelim mi gitmeyelim mi

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yer alan altı çizili sözcük, sözlükte öbürlerinden önce gelir?

- a. Mavi kolyesinin uğur getirdiğine inanıyordu.
- b. Yorganın rengine uygun yastık aldılar.
- c. Ali öyle utangaç ki başını hiç kaldırmaz.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde karşıt anlamlı sözcükler bir arada kullanılmıştır?

- a. Çamurda bata çıka yürüdük.
- b. Ara sıra bize uğrar.
- c. Gelir gelmez seni aratırım.

10. Aşağıdaki sözcüklerden hangisi dört hecelidir?

- a. mide
- b. müdüriyet
- c. merdiven

11. "Derslerinde başarılı değil ama çok saygılı bir çocuk." cümlesinde altı çizili sözcük yerine aşağıdaki sözcüklerden hangisi getirilemez?

- a. ancak
- b. fakat
- c. çünkü

12. İpek, arkadaşının doğum günü partisine gitti. Arkadaşına aldığı hediye verirken ne demelidir?

- a. Bana kimse sana aldığım gibi bir hediye vermedi.
- b. Bu hediyeyi beğenir, güle güle kullanırsın umarım.
- c. Bu hediyeyi başkalarına verme, görürsem üzülürüm.

13. Aşağıdaki olaylardan hangisi öbürlerinden daha önce olmuştur?

- a. Ebru dün sinemaya gitti.
- b. Ebru bugün bize uğradı.
- c. Ebru şimdi yemek yedi.

14. Aşağıdakilerden hangisi bir metnin sonuç cümlesidir?

- a. Onun en büyük isteği basketbol oynamayı öğrenmekti.
- b. En sonunda basketbol oynamayı öğrendi.
- c. Bunun için okulun basketbol kursuna gitti.

15. "Sınıfın pencerelerini bayraklarla süsledik." cümlesi ile ilgili aşağıdaki soruların hangisini sorarsak cevabını bilemeyiz?

- a. Ne ile süsledik?
- b. Neyi süsledik?
- c. Ne zaman süsledik?

İlk üç soruyu aşağıdaki paragrafa göre cevaplayınız.

Ben bir kelaynak kuşuyum. Kimileri çirkin bir kuş olduğumu söyler. Galiba tüylerimin güneşte nasıl parladığını görmedi bunu söyleyenler. Aslında aldırmıyorum güzelliğime, çirkinliğime... Benim derdim bambaşka, ailem dünyadan siliniyor. Biz tarıma zarar veren çekirgelerle besleniriz. Bizim avladığımız böcekleri öldürmek için atılan zehirli ilaçlar bizim sonumuz oldu. Bu ilaçlar önce böcekleri, sonra onlarla beslenen bizleri zehirledi.

1. Paragrafta altı çizili sözcük aşağıdaki sözcüklerin hangisi ile aynı anlamda değildir?

- a. önemsemiyorum   b. umursamıyorum   c. üzülüyorum

2. Kelaynak kuşunun derdi nedir?

- a. Bazılarının onu güzel bulmaması
b. Neslinin hızla tükenmesi
c. Çirkin olduğunu bilmesi

3. Yukarıdaki paragrafın konusu nedir?

- a. Kelaynak kuşunun tarıma yararları
b. Kelaynak kuşunun çirkinliği
c. Kelaynak kuşunun sıkıntısı

4. "doğayı - uyaralım - korumayanları - koruyalım."

1   2   3   4

sözcükleri ile anlamlı bir cümle oluşturursak sıralama nasıl olur?

- a. 1 - 4 - 3 - 2   b. 4 - 1 - 2 - 3   c. 2 - 4 - 1 - 3

5. Aşağıdakilerden hangisi hem hece hem sözcüktür?

- a. i   b. o   c. u

- Bisiklete bindi.
- ▲ Bisikleti koydukları depoya gitti.
- Evden çıktı.
- ♣ Bisikletini evin bahçesinde sürdü.

6. Yukarıdaki cümlelerden hangi ikisi yer değiştirirse olaylar oluş sırasına göre sıralanmış olur?

- a. ■ - ▲   b. ▲ - ♣   c. ● - ■

7. Aşağıdakilerden hangisi bir metnin giriş cümlesi olabilir?

- a. Akşama kadar orada beklemekten sıkılmışlardı.
- b. Sonra öğrendiklerine göre o da onları beklemiş ama başka bir pastanede.
- c. Bugün Zeynep ile sınıf arkadaşları pastanede buluşacaklardı.

8. "Üç yıldır hafta sonları bale kursuna gidiyor." cümlesindeki altı çizili sözcük grubu hangi sorunun cevabıdır?

- a. Nereye?   b. Niye?   c. Ne

9. Yaratıcı ..... güzel bir proje yaptı. .... hepimiz bu projeyi çok beğendik."

Yukarıdaki noktalı yerlere sırasıyla hangi seçenekteki ifadeler gelmelidir?

- a. veya, çünkü   b. ve, bu yüzden   c. ya da, böylece

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde önem belirten bir ifade vardır?

- a. Oyuncaklarının çoğunu mahalledeki çocuklara dağıttı.
- b. Türkçe, matematik ve hayat bilgisi başlıca derslerimizdir.
- c. Her sebzenin insanlar için bir yararı vardır.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sebep-sonuç ilişkisi vardır?

- a. Sınıfı düzenlemek için teneffüse çıkmadı.
- b. Her gün yarım saat ablamla spor yaparız.
- c. Turuncu tişörtü, lacivert pantolonuyla çok şıktı.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde abartılı bir ifade vardır?

- a. Bir fil boyunca kumdan kale yaptık.
- b. Havalar çok soğuyunca kurtlar köye inmiş.
- c. Ayının gövdesi, benimkinin üç katıydı.

13. "Domates, çilek ..... kırmızıdır; ..... onun kadar tatlı değildir." cümlesinde noktalı yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangileri gelmelidir?

- a. kadar, kadar
- b. gibi, ama
- c. de, ancak

14. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

- a. O gün sabah erken uyanınca, balkonda oturup etrafı seyrettim.
- b. Bazen annesi bazen de teyzesi onu sinemaya götürür.
- c. Haylazdı; sorumsuzdu çünkü, bu yüzden başarısız oldu.

15. "Küçük - ufak - zayıf - sıska - yaş - ?" sözcükleri bir kurala göre dizilmiştir. Soru işareti olan yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- a. ıslak
- b. kuru
- c. taze

İlk 5 soruyu aşağıdaki şiire göre cevaplayınız.

Çınarım, benim iyi çınarım
Durur düşünür yıldızları,
Onu dinler uslanırım her gece.

Söğüdüm, benim gölgeğim
Çok sever kuşları
Irmağı, beni.

Kavağım, benim uzunum
Yeşil yeşil gider
Göklerle yarışır hep.

Fazıl Hüsnü DAĞLARCA

1. Şiirde hangi ağaçtan söz edilmemektedir?

- a. çınar   b. çam   c. kavak

2. Şiirin ana duygusu nedir?

- a. gökyüzü sevgisi   b. kuş sevgisi   c. ağaç sevgisi

3. Kaçınıcı dizede sadece iki sözcük vardır?

- a. 2.   b. 6.   c. 8.

4. Şiiri göre aşağıdaki eşlemelerden hangisi yanlıştır?

- a. Çınar - yıldızların ortasındadır.
b. Söğüt - güneşten korur.
c. Kavak - uzun boyludur.

5. Aşağıdaki dizelerden hangisi cümle değildir?

- a. Durur düşünür yıldızları
b. Çok sever kuşları
c. Irmağı, beni

6. "Trenle yolculuk edeceğimiz için çok heyecanlıydım, çünkü ..... " cümlesi aşağıdakilerden hangisi ile devam edemez?

- a. ilk kez trene binecektim.
- b. bu benim en uzun yolcuğum olacaktı.
- c. trende canım genellikle sıkılır.

7. "Kalorifer, soba, şömine ..... araçlar, ısınma amaçlı kullanılır." cümlesinde boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangi sözcük gelmelidir?

- a. ve
- b. veya
- c. gibi

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ağaç ile ilgili abartılı bir durum söz konusudur?

- a. Ağaç, bütün bulutlardan daha yüksekteydi.
- b. Ağacın yapraklarının sesini dinlemekten çok hoşlandım.
- c. Ağaç, yağmur ve kar sularıyla besleniyordu.

9. "İçin" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde sebep - sonuç ilişkisi kurmak için kullanılmıştır?

- a. Kahvaltıda meyve suyu için, çaydan daha yararlıdır.
- b. Buraya eski sınıf arkadaşımı görmek için geldim.
- c. Sizin için ne yapabileceğimi bilemiyorum.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde Ali, bir arkadaşı ile karşılaştırılmaktadır?

- a. Ali, Ahmet'ten daha komiktir.
- b. Ali ile Ahmet iyi arkadaşlıklar.
- c. Ali, Ahmet'e resim verdi.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinin sonunda farklı bir noktalama işareti kullanılmalıdır?

- a. Ne de olsa biz de sizinle aynı sınıftayız
- b. Çocuklar ne zaman evde olacaklarmış
- c. Ahmet de film izlemeyi çok sever

12. "madalya - makine - malzeme - mazeret"

1

2

3

"Maymun" kelimesi numaralı yerlerden hangisinde olmalıdır?

a. 1

b. 2

c. 3

13. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "gelir" sözcüğünün zıt anlamlısı vardır?

a. O sık sık bize uğrar.

b. Onların giderleri bizden çok fazla.

c. Gelir gelmez hemen sizi arayacak.

14. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir hecede iki ünsüz vardır?

a. Zamanın değerini anlamalı.

b. Telefonu odasına aldı.

c. Ara sıra bana da uğradı.

15. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde adın yerine kullanılan bir sözcük vardır?

a. Odası bana çok büyük geldi.

b. Sırasını dağınık bırakmaması gerekir.

c. Montunun cebinden mendil çıkardı.

İlk 5 soruyu aşağıdaki paragrafa göre cevaplayınız.

Ben Tekir'e, daha iyi olmasından dolayı "Tosun" adını koymuştum. Onun evde kalmasını istiyordum ama annem, birden çok kediyi besleyemeyeceğimizi söylüyordu. Nitekim yavruları birer birer komşulara, tanıdıklara dağıttı. Ben en çok Tosun'un gitmesine üzüldüm. Kalması için o kadar direttiysen de kabul ettiremedim.

1. Paragrafın konusu nedir?

- a. Çocuğun Tosun'a olan sevgisi
- b. Çocuğun annesi ile ilişkisi
- c. Çocuğun kedilere bakması

2. Kedi niçin evde kalamıyor?

- a. Ailenin sadece bir kediye bakabileceğinden
- b. Annenin kedi yavrularını sevmemesinden
- c. Uzak yerlerde tanıdıkları olmalarından

3. Paragraftaki altı çizili sözcüğün anlamı nedir?

- a. ısrar etmek
- b. çok üzölmek
- c. vazgeçmek

4. Tosun için aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- a. Tekir bir kedi yavrusudur.
- b. Tombul bir kedidir.
- c. Yavru kedilerin annesidir.

5. Paragrafta geçen özel ad hangisidir?

- a. Anne
- b. Tosun
- c. Çocuk

6. Hangi cümlede bir duygudan söz edilmektedir?

- a. Öyle güzel şarkı söylüyor ki hepimiz onu dinliyoruz.
- b. O kadar kızgındı ki gözlerinden ateş çıkıyordu.
- c. Sınıfın en çalışkanı olmak için çok çabaladı.

7. "sürüsü - yaklaştı - karınca - yaklaştıkça"

1   2   3   4

Yukarıdaki sözcüklerle anlamlı bir cümle oluşturduğumuzda sıralama nasıl olur?

- a. 1 - 2 - 3 - 4   b. 2 - 3 - 4 - 1   c. 3 - 1 - 4 - 2

8. "Beril neden beden eğitimi dersine katılmadı?" cümlesinden hangi sözcüğü çıkarırsak cümle soru anlamı taşımaz?

- a. Beril   b. neden   c. dersine

9. Aşağıdaki sözcük çiftlerinden hangisi anlam ilişkisi yönünden öbürlerinden farklıdır?

- a. çocuk - çocukluk
b. bebek - bebekli
c. ayak - ayakta

10. "Ona asla kızma!" cümlesindeki altı çizili sözcüğün zıt anlamlısı aşağıdakilerden hangisidir?

- a. daima   b. ara sıra   c. genellikle

11. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerden hangisi satır sonuna sığmadığında bölünemez?

- a. Bir saat dolu yağdı, ben de seyrettim.
b. Annemden izin almadan dışarı çıkmam.
c. Lütfen bunu aldığın yere koy.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde tarihin yazılışı yanlıştır?

- a. 2004'ten beri Ankara'da yaşıyoruz.
b. Tatile 25 Haziran cumartesi günü çıkacaklar.
c. 17 temmuz benim doğum günüm.

13. Hangi cümlede sebep-sonuç ilişkisi kurulmuştur?

- a. Ayakkabısının bağcığına bastığı için düştü.
- b. Saatini kolundan çıkardığını hiç görmedim.
- c. Her zaman benden silgimi ister.

14. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde pişmanlık söz konusudur?

- a. Piknik için onlar da hazırlık yapmalı.
- b. Akşamüstü evde olmalıyız.
- c. Bunu daha önce düşünmeliydim.

15. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerden hangisi yanlış yazılmıştır?

- a. Onun yaptığı iyiliği hiç unutmadım.
- b. Ağızındaki lokmayı çiynemeden konuşmaz.
- c. Odada bayıltıcı bir koku vardı.

İlk 4 soruyu aşağıdaki şiire göre cevaplayınız.

23 NİSAN

Bugün bir başka aydınlık yeryüzü
Bir başka ağaçların, evlerin yüzü.
Bugün çocuklar güzel,
Bugün sokaklar güzel.
Elimizden tutan her el
Daha sağlam.
Daha mavi gökyüzü
Bayraklar daha yakın.
Bakın.
Geçiyor yarının büyükleri;
Şarkıları tutuyor gökleri.

Adnan ARDAĞI

1. Şaire göre neden bugün çocuklar ve sokaklar güzeldir?
  - a. Şair çocukları ve sokakları sevdiği için
  - b. Bugün 23 Nisan olduğu için
  - c. Bahar mevsimi yaşandığı için
2. Şiirin ana duygusu nedir?
  - a. Bayrak sevgisi
  - b. Yeryüzü sevgisi
  - c. Bayram sevinci
3. "Yarının büyükleri" bugünün nesidir?
  - a. öğrencileri
  - b. çocukları
  - c. yaşlıları
4. Şiirdeki en kısa cümle kaçınıcı dizededir?
  - a. 6.
  - b. 9.
  - c. 11.
5. "23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramıdır." cümlesinde altı çizili sayının yazımı aşağıdakilerden hangisinde doğrudur?
  - a. Yirmiüç
  - b. Yirmi üç
  - c. Yirmi - üç

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük, "ekmek" sözcüğünün ek alması ile farklı bir anlama sahip olmuştur?

- Tahta ekmeklik, mavi ve kırmızı boylarla boyanmıştır.
- Ekmekleri fırından taze taze alıyorlar.
- Ekmeğin üzerine tereyağı ve bal sürdük.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde özel ad doğru yazılmıştır?

- Tırmiğ'ı her gün süt ile besleriz.
- İstanbul'lu bir annenin oğluydu.
- İlayda'nın saçları hem uzun hem de sarı.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde varlığın yerine kullanılan bir sözcük yoktur?

- Duygu'yu okulun kapısında gördüm.
- İrem'e bunu lütfen ver.
- Bahar'ın kalemi bende kaldı.

9. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerden hangisi bir varlığın durumunu belirtiyor?

- Şimdi masmavi bir denizde yüzmek isterdim.
- Onunla ikişer cevizli kek yedik.
- Kardeşime güzel bir şort aldık.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışları vardır?

- bu yaz köye gittik.
- Derya, Mustafa ile barıştı.
- Antalya'dan bu kolyeyi aldık.

11. "Hakan, amcasını ilk kez ..... görmüştü." cümlesinde boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi gelemez?

- üç sene önce
- geçen ay
- önümüzdeki yıl

12. Aşağıdakilerden hangisi bir metnin giriş cümlesi olabilir?

- a. Her öğleden sonra Efe, köpeğini parkta gezdirirdi.
- b. O apartmanın en kalabalık ailesi onlardı.
- c. Bu okula başlayalı iki yıl olmuştu.

13. Aşağıdakilerden hangisi 5N 1K sorularından değildir?

- a. Kim seni buraya getirdi?
- b. Onun babası neden bir iş bulamıyor?
- c. Günde kaç dakika televizyon izlersin?

14. "Eşyalarını topladı ..... evden çıkmalarına daha iki saat vardı." cümlesindeki noktalı yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- a. bu yüzden
- b. ama
- c. çünkü

15. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sebep-sonuç ilişkisi kurulmuştur?

- a. Onu çok özlediğimden ona mektup yazdım.
- b. Serbest zamanlarında çizgi film seyrediyor.
- c. Her gün mutlaka meyve yiyor.

Doğa Ölüyor

Pırl pırl, şırl şırl
Türkü gibi akardı sular
Ne oldu da
Karardı denizler, akarsular?

Ne oldu maviş denize,
Balıklara ne oldu?
Bahar kokulu
Toprağa, gökyüzüne
Kuşlara ne oldu?

Al al, pembe pembe
Bembeyazdı çiçekler,
Ne oldu da soldular
Kokmaz oldular?
Ne yaptık da küstü doğa?

Büyüklere sormayın,
Söyemezler,
Suçludurlar!
Nedenini de çözümünü de
Çok iyi bilir çocuklar!

Aziz SİVASLIOĞLU

İlk 4 soruyu yukarıdaki şiire göre cevaplayınız.

1. Denizler niçin kararmış olabilir?

- a. Gece olduğu için
- b. Sular azaldığı için
- c. Kirlendikleri için

2. Doğanın kirlenmesinin sorumlusu kimlerdir?

- a. hayvanlar
- b. yetişkinler
- c. çocuklar

3. Şiire göre bitkilerin bize küstüğünü nasıl anlıyoruz?

- a. Çiçeklerin solgun olmasından ve eskisi gibi kokmamalarından
- b. Al al, pembe pembe veya bembeyaz olduklarından
- c. Dallarını gökyüzüne doğru uzatıp yeryüzünden

uzaklaşmalarından

4. Şiirin ana duygusu nedir?

- a. Büyüklerle soru sormama isteği
- b. Doğanın yok oluşuna duyulan üzüntü
- c. Kuşlara, denizlere olan sevgi

5. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde abartılı bir öge vardır?

- a. Bir aslan kadar güçlüyümdür.
- b. O çok yaramaz bir çocuktur.
- c. Çaydanlığa ağzına kadar su doldurmuş.

6. "Çıkmış - fotoğraflarda - güzel - annem - çok" sözcükleri ile anlamlı bir cümle oluşturulsa sonuncu sözcük aşağıdakilerden hangisi olur?

- a. çıkmış
- b. annem
- c. çok

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde adın yerine kullanılan bir sözcük vardır?

- a. Bahar gelince öğrenciler ve öğretmenler geziye gittiler.
- b. Parka girip çıkanları pencereden seyretti.
- c. Bugün bazıları havuza girip yüzdüler.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "unut" sözcüğünün zıt anlamlısı kullanılmıştır?

- a. Boş ver, yarın yine gider, bakarız.
- b. Unutma, herkesin kötü günleri olabilir.
- c. Hatırla bakalım, İzmir'e ne zaman gitmiştik?

9. Aşağıdaki sözcüklerden hangisi bir hecelidir?

- a. kişi
- b. klon
- c. kına

10. Onur'un yaşadığı olaylardan hangisi öbürlerinden daha sonra gerçekleşmiştir?

- a. Onur, iki saat önce hastaneye kaldırıldı.
- b. Onur, dün okula geç kaldı.
- c. Onur, geçen gün ilk kez uçurtma uçurdu.

11. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerden hangisi, sözlükte öbür ikisinin arasındadır?

- a. Annem, besleyici ve tok tutucu yiyecekleri yer.
- b. Asansör apartmanın beşinci katında durdu.
- c. Yaptığı beste ile ününü duyurmaya başladı.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde karşılaştırma vardır?

- a. Mavi eşyaları, masanın üstüne bıraktı.
- b. Gölün suyu tatlıyken, denizinki tuzluydu.
- c. Gömleklerini iki günde bir değiştiriyor.

13. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde özel adın aldığı ek kesme işareti ile ayrılmalıdır?

- a. Türkler, komşu ülkelerle iyi geçinir.
- b. Türkçe dersini çok seviyorum.
- c. Türkiyedeki denizler muhteşemdir.

14. "Tüm hazırlıklar tamamlanınca otobüse bindiler." cümlesi ile ilgili hangi soruyu soramayız?

- a. Ne zaman otobüse bindiler?
- b. Hazırlıklar tamamlanınca niçin otobüse bindiler?
- c. Hazırlıklar tamamlanınca neye bindiler?

15. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yapılan işin nedeni açıklanmıştır?

- a. Daha sağlıklı olmak istediğinden spor yapıyor.
- b. Annesi ona düzenli olarak her hafta harçlık veriyor.
- c. Efe derste arkadaşlarını konuşarak rahatsız etti.

İlk 3 soruyu aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Uzun Mehmet, bir köylü çocuğuydu. Zonguldak'ta bir köyde doğdu, büyüdü. Asker oldu. İstanbul'a gitti. Günler geldi geçti, askerlik bitti. Son gün komutan elindekini göstererek şöyle dedi:

— Bu maden kömürüdür. Ülkemizde bu kömür var mı yok mu bilmiyoruz. Onu bulmak memleketimiz için çok büyük hizmet. Onu her yerde arayın.

Uzun Mehmet, köyüne gidince maden kömürünü aradı durdu ve bir gün buldu.

1. Metnin konusu nedir?

- a. Uzun Mehmet'in yaşadıkları
- b. Uzun Mehmet'in doğa sevgisi
- c. Uzun Mehmet'in çalışkanlığı

2. Metinde geçen özel adlar nelerdir?

- a. Ülke, memleket, maden kömürü
- b. Asker, komutan, köy
- c. İstanbul, Zonguldak, Uzun Mehmet

3. Uzun Mehmet'in ülkesine en büyük hizmeti nedir?

- a. Askerlik yapması
- b. Maden kömürünü bulması
- c. Köyünde çalışması

4. "Memleket" sözcüğünün eş anlamlısı aşağıdakilerden hangisidir?

- a. ülke
- b. halk
- c. ulus

5. Aşağıdaki sözcük çiftlerinden hangisi eş anlamlıdır?

- a. kömür - yakacak
- b. ülke - vatan
- c. maden - altın

6. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerden hangisi eş seslidir?

- a. Yüzünün rengi soluk, bakışları donuktu.
- b. Şehrin dışına konut üstüne konut yaptılar.
- c. O, mahalledeki en iyi arkadaşımıdır.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde hecelerine yanlış ayrılmış bir sözcük vardır?

- a. O-to-büs i-çin bi-let al-dık.
- b. De-de-min göz-lü-ğü kı-rıl-dı.
- c. Doğ-um gü-nü-me bek-li-yo-rum.

8. Aşağıdaki sözcükler, sözlük sırasına göre dizilse baştan ikinci sözcük hangisi olur?

- a. emzik
- b. endişe
- c. emlak

9. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerden hangisi yanlış yazılmıştır?

- a. Kitapçı yeni kitapları raflara dizdi.
- b. Çifçi amcam her sabah erkenden tarlaya gider.
- c. Pastacı yaptığı pastayı vitrine koydu.

10. "Emel, bir yıldır tenis oynuyor." cümlesinden hangi sözcük çıkarılırsa geri kalanlar bir cümle oluşturmaz?

- a. Emel
- b. tenis
- c. oynuyor

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sadece bir varlığın yerine kullanılan bir sözcük vardır?

- a. Evimize onları bugün mü getireceksiniz?
- b. Şu, benim kalemim değil mi?
- c. Sen, bunları almak istiyor musun?

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "ama" sözcüğü yanlış kullanılmıştır?

- a. Sınıfımızı bayraklarla süsleyecektik ama bayrakları Figen getirmeyi unutmuş.
- b. Pikniğe gittik ama yağmur yağınca hemen geri döndük.
- c. Çiçekleri vazoya yerleştirdi ama çiçeklerin solmasını istemiyordu.

13. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "bisiklet" sözcüğünün anlamı aldığı ekten dolayı değişmiştir?

- a. Bisikletli bir çocuk aniden karşımıza çıktı.
- b. Bisikletine süslü çıkartmalar yapıştırdı.
- c. Bisikletinde bir de sepet vardı.

14. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde aynı işin birden çok yerde yapıldığı anlaşılıyor?

- a. Mutfaktan güzel kokular geliyordu.
- b. Banyoya da fayans döşendi.
- c. Salondaki masayı temizledik.

15. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "kapı" sözcüğünün özelliğini belirten bir sözcük vardır?

- a. Apartman kapısını hızla kapattı.
- b. Evin kapısı çelikten yapılmıştı.
- c. Koca kapıyı açan olmadı.

C E V A P A N A H T A R L A R I

TEST 1

1. b	6. c	11. b
2. a	7. b	12. c
3. c	8. a	
4. b	9. a	
5. a	10. c	

TEST 2

1. b	6. a	11. b
2. b	7. c	12. c
3. a	8. b	
4. c	9. c	
5. a	10. a	

TEST 3

1. b	6. c
2. b	7. a
3. b	8. c
4. b	9. a
5. c	10. a

TEST 4

1. b	6. b	11. c
2. c	7. a	12. b
3. a	8. c	
4. a	9. a	
5. c	10. b	

TEST 5

1. a	6. a
2. b	7. b
3. c	8. c
4. b	9. c
5. a	10. b

TEST 6

1. b	6. c
2. c	7. b
3. a	8. a
4. b	9. c
5. a	10. b

TEST 7

1. a	6. b
2. c	7. a
3. a	8. c
4. b	9. b
5. c	10. b

TEST 8

1. b	6. a
2. b	7. a
3. c	8. a
4. a	9. b
5. c	10. c

TEST 9

1. c	6. a	11. c
2. b	7. b	12. a
3. a	8. c	
4. b	9. b	
5. c	10. a	

TEST 10

1. b	6. c	11. c
2. a	7. b	12. c
3. b	8. a	
4. b	9. a	
5. a	10. c	

TEST 11

1. a	6. a	11. a
2. b	7. c	12. c
3. b	8. b	
4. a	9. c	
5. b	10. c	

TEST 12

1. c	6. b
2. a	7. c
3. b	8. b
4. a	9. a
5. b	10. b

TEST 13

1. c	6. a
2. a	7. a
3. b	8. b
4. a	9. b
5. b	10. c

TEST 14

1. b	6. a
2. c	7. c
3. a	8. c
4. b	9. c
5. b	10. a

TEST 15

1. a	6. b	11. a
2. a	7. c	12. a
3. b	8. c	
4. b	9. c	
5. a	10. b	

TEST 16

1. a	6. b	11. b
2. b	7. c	12. a
3. a	8. a	
4. b	9. c	
5. c	10. c	

TEST 17

1. a	6. b	11. c
2. b	7. b	12. b
3. a	8. c	13. a
4. c	9. c	14. a
5. a	10. c	15. b

TEST 18

1. b	6. a	11. c
2. a	7. c	12. c
3. b	8. a	13. c
4. b	9. c	14. a
5. b	10. a	15. c

TEST 19

1. b	6. a	11. a
2. a	7. a	12. b
3. b	8. b	
4. c	9. c	
5. b	10. c	

TEST 20

1. a	6. a	
2. a	7. a	
3. c	8. b	
4. c	9. c	
5. b	10. b	

TEST 21

1. b	6. a	11. c
2. c	7. c	12. c
3. b	8. b	
4. a	9. b	
5. a	10. a	

TEST 22

1. a	6. c	11. b
2. b	7. c	12. a
3. c	8. a	13. b
4. b	9. b	14. a
5. c	10. c	15. a

TEST 23

1. a	6. b	11. c
2. c	7. a	12. a
3. b	8. b	13. c
4. c	9. a	14. b
5. c	10. a	15. b

TEST 24

1. a	6. c	11. b
2. c	7. a	12. a
3. b	8. c	13. b
4. c	9. a	14. a
5. b	10. c	15. b

TEST 25

1. b	6. a	11. c
2. b	7. a	12. b
3. c	8. b	13. b
4. a	9. a	14. a
5. c	10. c	15. b

TEST 26

1. c	6. b	11. a
2. c	7. a	12. b
3. a	8. b	13. c
4. c	9. a	14. b
5. b	10. a	15. c

TEST 27

1. c	6. b
2. b	7. b
3. c	8. a
4. a	9. b
5. a	10. c

TEST 28

1. b	6. a	11. c
2. c	7. b	12. c
3. a	8. b	
4. a	9. b	
5. a	10. c	

TEST 29

1. a	6. a
2. b	7. c
3. c	8. a
4. b	9. a
5. c	10. b

TEST 30

1. c	6. a	11. a
2. c	7. a	12. b
3. c	8. b	13. c
4. b	9. b	14. a
5. c	10. a	15. b

TEST 31

1. b	6. a	11. b
2. c	7. a	12. b
3. c	8. a	13. c
4. a	9. b	14. c
5. a	10. c	15. a

TEST 32

1. a	6. b
2. a	7. c
3. b	8. c
4. a	9. c
5. c	10. b

GENEL TEST 1

1. a	6. a	11. a
2. b	7. b	12. c
3. c	8. c	13. a
4. a	9. c	14. b
5. b	10. c	15. b

GENEL TEST 2

1. b	6. c	11. b
2. b	7. c	12. a
3. c	8. b	13. a
4. a	9. c	14. a
5. a	10. b	15. b

GENEL TEST 3

1. b	6. a	11. c
2. a	7. c	12. c
3. b	8. b	13. c
4. a	9. a	14. b
5. c	10. c	15. a

GENEL TEST 4

1. b	6. c	11. c
2. a	7. a	12. b
3. c	8. a	13. a
4. b	9. a	14. b
5. c	10. b	15. c

GENEL TEST 5

1. c	6. c	11. a
2. b	7. c	12. a
3. c	8. a	13. b
4. a	9. b	14. c
5. b	10. b	15. a

GENEL TEST 6

1. b	6. c	11. b
2. c	7. c	12. c
3. b	8. a	13. b
4. a	9. b	14. a
5. c	10. a	15. a

GENEL TEST 7

1. a	6. b	11. b
2. a	7. c	12. c
3. a	8. b	13. a
4. c	9. c	14. c
5. b	10. a	15. b

GENEL TEST 8

1. b	6. a	11. c
2. c	7. c	12. a
3. b	8. a	13. c
4. b	9. c	14. b
5. b	10. a	15. a

GENEL TEST 9

1. c	6. a	11. c
2. b	7. c	12. b
3. a	8. c	13. c
4. b	9. b	14. b
5. a	10. a	15. a

GENEL TEST 10

1. a	6. a	11. b
2. c	7. c	12. c
3. b	8. a	13. a
4. a	9. b	14. b
5. b	10. c	15. c

